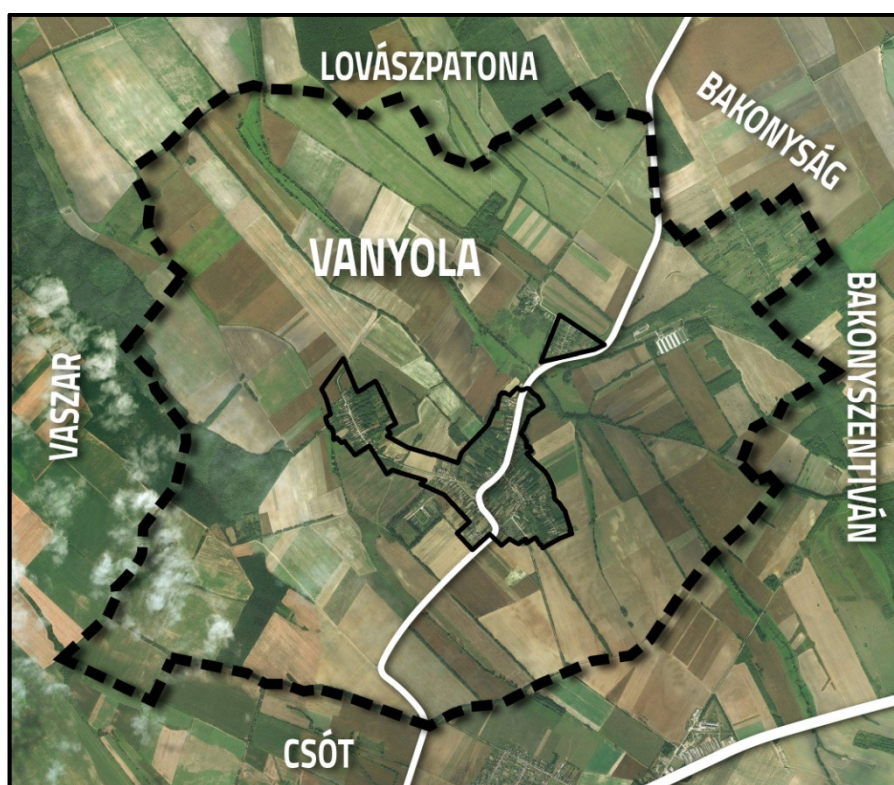

VANYOLA
TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉNEK,
HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATÁNAK ÉS
SZABÁLYOZÁSI TERVÉNEK
FELÜLVIZSGÁLATA

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

- végső szakmai véleményezési dokumentáció -

VANYOLA ÖNKORMÁNYZATA MEGBÍZÁSÁBÓL
készítette a
CZIRJÁK SZABÓ Építészeti és Mérnöki Kft.

A TERV ELKÉSZÍTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDŐK NÉVSORA

**Ügyvezető igazgató:
Településrendezés:**

Szabó Árpád DLA

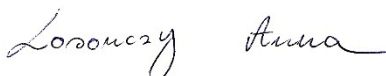
okl. építészmérnök
Czirják Szabó Építészeti és Mérnöki Kft.
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
É/1 16-0216

**Településrendezés, környezetvédelem,
tájrendezés:**

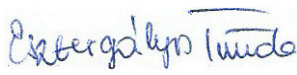

Nádaí Brigitta

okl. táj- és kertépítész mérnök, településrendezési vezető tervező, környezetrendezési szakmérnök
Czirják Szabó Építészeti és Mérnöki Kft.
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
TT/1T, TK 01-5049

Településrendezés:

Losonczy Anna

okl. építészmérnök, urbanista szakmérnök
Czirják Szabó Építészeti és Mérnöki Kft.

Esztergályos Tünde

okl. urbanista építészmérnök
Czirják Szabó Építészeti és Mérnöki Kft.

Rác Bálint

okl. településmérnök
egyéni vállalkozó

Korodi Zsolt

okl. településmérnök

Éliás Dorottya

építészhallgató

Közlekedés:

Tóth Attila Gábor

okl. építőmérnök, településmérnök
TP-TERV Mérnöki Iroda Kft
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
Tkö, KÉ-HA, KÉ-K, KÉ-L, KÉ-VA 01-10559

Közműellátás:

Hanczár Zsoltné

okl. gépészmérnök; okl. városépítési-
városgazdasági szakmérnök; KÉSZ Tervező Kft.
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
TV, TE, TH, településtervezési víziközmű-, energia
közmű-, és hírközlési tervező 01-2418

Bíró Attila

okl. építőmérnök; KÉSZ Tervező Kft.
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
VZ-TEL települési víziközmű tervező 01-2456

Régészet:

Dr. Belényesy Károly

régész, örökségvédelmi szakértő
Régész diploma száma: 660/99 (ELTE-BTK)
Szakértői engedély száma: 15-016

TARTALOMJEGYZÉK – MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT:

0	MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT	7
1	HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ	8
1.1	Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	8
1.1.1	A település szerepe az országos településhálózatban	8
1.1.2	A település szerepe a regionális, a megyei és a járási településhálózatban	9
1.2	A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata	10
1.2.1	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	10
1.2.2	Veszprém megye Területfejlesztési Koncepciója.....	11
1.2.3	Veszprém megye Területfejlesztési Programja.....	14
1.2.4	Térségi programok	15
1.3	A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	15
1.3.1	Országos tervhierarchia és összefüggései	15
1.3.2	Vanyola az Országos Területrendezési Tervben	16
1.3.3	Vanyola a Veszprém megyei Területrendezési Tervben.....	19
1.4	A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai	22
1.4.1	Lovászpata.....	22
1.4.2	Bakonyság	22
1.4.3	Bakonyszentiván	22
1.4.4	Csót	22
1.4.5	Vaszar.....	23
1.5	Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	23
1.5.1	A hatályos településfejlesztési koncepció vonatkozó megállapításai	23
1.5.2	Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések	23
1.6	A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	23
1.6.1	A hatályban lévő településrendezési eszközök.....	23
1.6.2	A hatályos Településszerkezeti Terv megállapításai, megvalósult elemek	23
1.7	A település társadalma	25
1.7.1	Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség.....	25
1.7.2	Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok	33
1.7.3	Települési identitást erősítő tényezők.....	34
1.8	A település humán infrastruktúrája	35
1.8.1	Humán közszolgáltatások	35
1.8.2	Esélyegyenlőség biztosítása	36
1.9	A település gazdasága	37
1.9.1	A település gazdasági súlya, szerepköre.....	37
1.9.2	A település főbb gazdasági ágazatai, szerepköre.....	37
1.9.3	A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelései	38
1.9.4	A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők.....	38

1.9.5	Ingtalanpiaci viszonyok	38
1.10	Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere 38	
1.10.1	Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	38
1.10.2	Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	39
1.10.3	Foglalkoztatáspolitiká.....	39
1.10.4	Lakás- és helyiséggazdálkodás.....	39
1.10.5	Intézményfenntartás.....	40
1.10.6	Energiagazdálkodás.....	40
1.11	Településüzemeltetési szolgáltatások.....	40
1.12	A táji és természeti adottságok vizsgálata	41
1.12.1	Természeti adottságok.....	41
1.12.2	Tájhasználat, tájszerkezet.....	42
1.12.3	Védett, védendő táji, természeti értékek, területek	44
1.12.4	Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése	47
1.13	Zöldfelületi rendszer vizsgálata.....	47
1.13.1	A települési zöldfelületi rendszer elemei.....	47
1.13.2	A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái	49
1.14	Az épített környezet vizsgálata	50
1.14.1	Területfelhasználás vizsgálata	50
1.14.2	A telekstruktúra vizsgálata	53
1.14.3	Önkormányzati tulajdonkataszter	53
1.14.4	Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	53
1.14.5	Az építmények vizsgálata.....	54
1.14.6	Az épített környezet értékei.....	56
1.14.7	Az épített környezet konfliktusai, problémái.....	60
1.15	Közlekedés.....	61
1.15.1	Hálózatok és hálózati kapcsolatok.....	61
1.15.2	Közúti közlekedés	62
1.15.3	Közösségi közlekedés.....	62
1.15.4	Kerékpáros és gyalogos közlekedés	64
1.15.5	Parkolás.....	64
1.16	Közművesítés és elektronikus hírközlés	64
1.16.1	Víziközművek.....	64
1.16.2	Energiaközművek.....	65
1.16.3	Elektronikus hírközlés	67
1.17	Környezetvédelem (és településüzemeltetés).....	68
1.17.1	Talaj.....	68
1.17.2	Felszíni és a felszín alatti vizek	69
1.17.3	Levegőtisztaság és védelme	69
1.17.4	Zaj- és rezgésterhelés.....	69
1.17.5	Sugárzásvédelem	69
1.17.6	Hulladékkezelés	70
1.17.7	Vizuális környezetterhelés.....	71
1.17.8	Árvízvédelem	71

1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák.....	71
1.18 Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést befolyásoló vagy korlátozó tényezők).....	71
1.18.1 Építésföldtani korlátok.....	71
1.18.2 Vízirajzi veszélyeztetettség.....	73
1.18.3 Egyéb, tevékenységből adódó korlátozások.....	73
1.19 Ásványi nyersanyag lelőhelyek.....	74
1.20 Települési klíma.....	74
2 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ.....	75
2.1 A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése.....	75
2.1.1 Településhálózat.....	75
2.1.2 Társadalom.....	75
2.1.3 Gazdaság.....	75
2.1.4 Táj és természeti adottságok.....	75
2.1.5 Zöldfelületek, városi szabadterek.....	76
2.1.6 Épített környezet.....	76
2.1.7 Közlekedés.....	76
2.1.8 Közművek.....	77
2.1.9 Környezetvédelem és katasztrófavédelem.....	77
3 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ.....	78
3.1 A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis.....	78
3.1.1 A folyamatok értékelése.....	78
3.1.2 A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése.....	79
3.1.3 A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata.....	80
3.2 Problématérkép / értéktérkép.....	80
3.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek.....	81
3.3.1 Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása.....	81
3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek).....	82

TERVLAPJEGYZÉK – MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT:

Rajzszám	Rajz megnevezése	Szerkesztési méretarány
Vizsgálatok:		
V1	Ingatlan-nyilvántartási alaptérkép	1:20000
V2	Telekméret-vizsgálat (belterület)	1:10000
V3	Tulajdonvizsgálat (belterület)	1:10000
V4	Beépítési mérték vizsgálata (belterület)	1:10000
V5	Probléma- és értéktérkép (belterület)	1:10000

A nyomtatott dokumentáció az egyes tervlapokat A/4 vagy A/3-as lapméretűre kicsinyített változataikban tartalmazza. A CD dokumentáció változatban ezek a tervlapok a fenti méretaránynak megfelelő felbontással, szabadon nagyítható digitális PDF formátumban szerepelnek és így méretarányhelyesen nyomtathatóak ki. A papír térképek esetén a papírnymat tényleges méretarányát a tervlapon szereplő mértékléccel előbb le kell ellenőrizni!

0 MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

Vanyola község 2018. év elején határozta el hogy a törvényi kötelezettségeinek megfelelően a településfejlesztési koncepciójának és a településrendezési eszközeinek felülvizsgálatát elindítja.

Vanyola – a 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet 17.§ szerinti megállapodás alapján – a fenti feladatokat társulásban készítteti több településsel partnerségben (Pápateszér, Bakonyszentiván, Gic), melynek eredményeképpen azok egy eljárásban véleményeztethetők.

A feladatok tartalmi követelményeiről a 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet mellékletei rendelkeznek.

A dokumentáció értelemszerűen jelentősen támaszkodik a korábbi településrendezési eszközök anyagaira, valamint a 2017 során elkészített Településképi Arculati kézikönyv tartalmára és előkészítő anyagaira, de kiegészül a tervezők adatgyűjtéseivel és a tervezési folyamat alátámasztására készített kérdőíves adatgyűjtés eredményeivel.

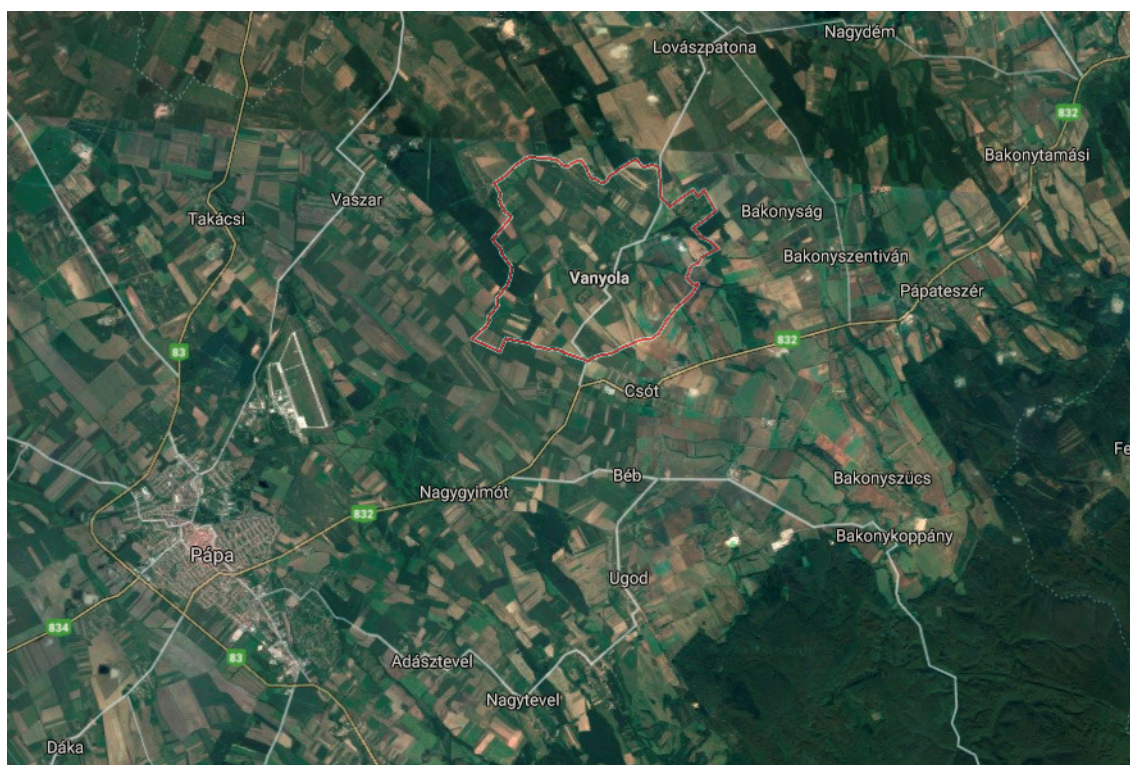
Jelen dokumentáció a fenti Munkák Megalapozó Vizsgálatait tartalmazza, és követi a kormányrendelet „tartalomjegyzékét” és javasolt tartalmát (314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet 1. és 2. melléklete).

1 HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Vanyola a Kisalföld és a Bakonyalja találkozásánál, ezen belül is a Pápai-Bakonyalja kistáj északi részén található település. A település a Közép-Dunántúli régió, Veszprém megyei, pápai kistérséghez tartozik. A községhez a legközelebbi nagyobb város Pápa, mely 15 km-re található. A község természeti környezetét meghatározzák a település határában húzódó DK-ÉNY-i irányultságú homokos, kavicsos dombok lankái, az itt elterülő szántóföldek, kisebb erdők és szőlőségek. Az alacsony dombhátak közti völgyekben a Csikvándi-Bakony(Szentiváni)-ér és a Cuha-patak (Gecsei-ér) gyűjti össze az esővizeket.

A település 111 hektáros belterületéhez lényegesen nagyobb, 1950 hektáros külterületi rész tartozik. Három egymástól elkülönülten kialakult településrészből áll: a központi belterületből, Alsószalmavár és Pápanyögér belterületi részből és Szalmavár külterületi lakott részből.

Vanyola elhelyezkedése (Forrás: Google Maps)

1.1.1 A település szerepe az országos településhálózatban

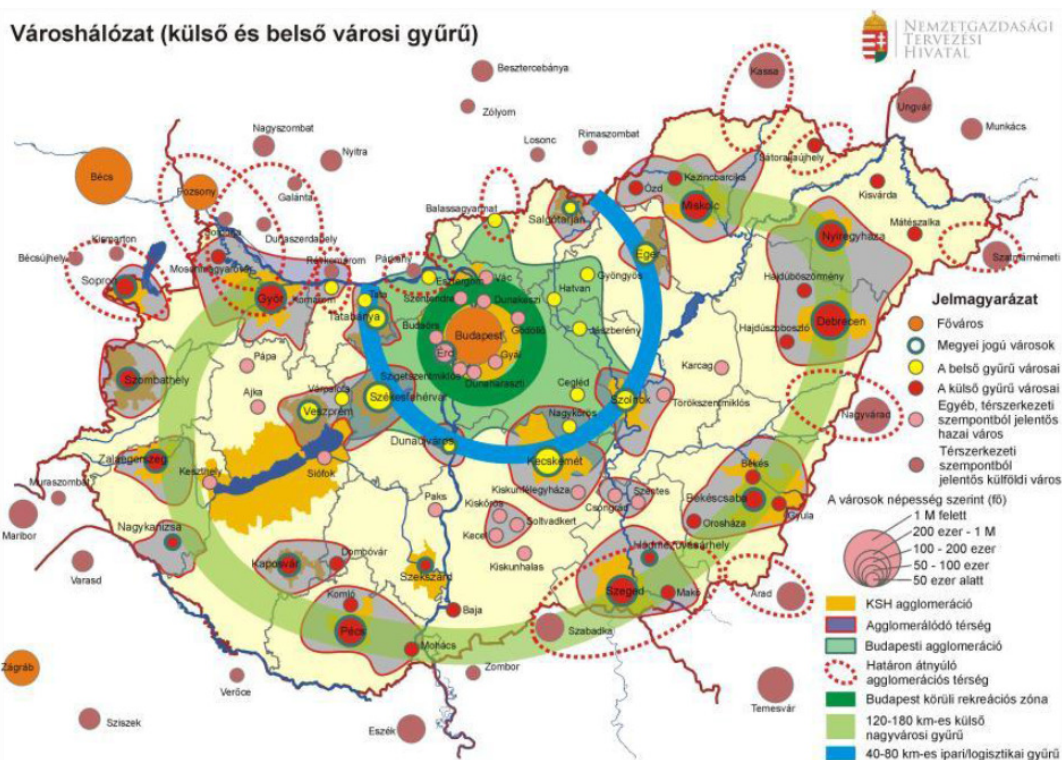
Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK; elfogadva az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) ogy. határozatával) értelmében a városstratégiák célja a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózatok kialakulása, valamint a kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése. Mindezek szem előtt tartásával az OFTK olyan funkcionális térségeket határoz meg, amelyek a jövőben egy-egy, nemzeti szinten is jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti feladatot fognak ellátni, integrálódva a nemzeti szintű társadalmi és területi munkamegosztásba.

A városok és térségeik az ország gazdasági növekedésében és területi fejlődésében is jelentős szerepet játszanak. A térségi szemlélet érdekében az OFTK kijelölte a növekedés elsődleges színtereit és hálózatait. Ezeket olyan városok alkotják, amelyek kiemelkedő telephelyi

lehetőségeik, jelenlévő és potenciális befektetők, vállalataik, térségi beágyazódottságuk révén a növekedés dinamikus térségeiként jelennek meg a hazai településszerkezetben.

Pápa és térsége, bár az OFTK-ban meghatározott főbb fejlesztési irányokból kiesik, jó mezőgazdasági adottságú terület, ami a környező települések gazdasági életében a mai napig jelentős szerepet játszik.

Városhálózati struktúra Magyarországon (Forrás: OFTK, pp. 142.)

1.1.2 A település szerepe a regionális, a megyei és a járási településhálózatban

A Közép-Dunántúl régió Magyarország ÉNY-i részén, a Kisalföld és a Duna között terül el. Északi határa az országot határoló Duna, dél felől a Balaton jelenti a természetes határt. A régió három megyéből áll: Komárom–Esztergom, Fejér és Veszprém megyékből. A régió központja Székesfehérvár.

Veszprém megye déli természetes határa a Balaton, Magyarország legnagyobb tava; a megye északi része már a Kisalföldhöz tartozik. Középső részét a Bakony hegység foglalja el. Területe 4463 km², ezzel az ország közepes méretű megyéi közé soroljuk. Népességszáma 2011. november 1-jén 353 ezer fő volt, amivel a megyék között az alsó középmezőnyben helyezkedik el. Népsűrűsége 78,4 fő/km², ami szintén átlagosnak mondható. A városok nagy számban fordulnak elő (15 db), ugyanakkor a községek száma kiugróan nagy (202), ami elaprózott településhálózatot mutat. A település nem tartozik Veszprém megyeszékhely vonzáskörzetéhez.

A Pápai járást egyetlen város (a járásszékhely Pápa) és összesen 48 község alkotja, melyek nagyrészt 1000 fő alatti falvak – nagyjából felük még az 500 fős népességet sem éri el. Vanyola területét és népességét tekintve is a középmezőnybe tartozik a járáson belül. Pápa 30 ezres lakosságával a megye második legnépesebb városa, ahol az összes járási hatókörű igazgatási, oktatási, egészségügyi intézmény is megtalálható. Meg kell említeni Győr–Moson–Sopron megye hatását is, mivel Vanyola a megyehatárhoz közel fekszik. A település nagyjából egyenlő távolságra fekszik Veszprémtől és Győrtől.

Vanyola települést a Pápateszér központú közös hivatal igazgatja, amelybe Bakonyszentiván és Gic is beletartozik. Pápa felől Nagygyimóton át, a 832-es országos mellékúton, a csóti elágazásnál letérve közelíthető meg – észak felé Lovászpátona érhető el a településen át.

1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

1.2.1 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

"A jelenleg hatályos Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció megnevezésű dokumentumot a 1/2014. (I. 3.) számú határozatával fogadta el az országgyűlés. A koncepció az ország átfogó fejlesztését megalapozó dokumentum, amely meghatározza az ország hosszú távú fejlesztési irányát, integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok megalapozását is szolgálja.

A nemzeti fejlesztés- és területfejlesztési politika céljai és prioritásai teljesülésének érdekében a Koncepció egyrészt horizontális szempontokat fogalmaz meg, melyeket az átfogó gazdasági, környezeti és társadalmi szempontokban jelenít meg, amelyeket a fejlesztéspolitika, a programtervezés és a megvalósítás egészében érvényesíteni kell, másrészt alapelveket határoz meg a fejlesztéspolitika keretében igénybe vett források felhasználásával kapcsolatban, valamint a kedvezményezett térségekkel-települések besorolásával kapcsolatban:

A Koncepció tizenhárom specifikus célkitűzését, köztük hét szakpolitikai jellegű célt és hat területi célt határoz meg. A specifikus célok nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket ölelnek fel. A célok a társadalom és a gazdaság egészének, valamint minden ágazatnak, térségi és helyi szereplőknek szólnak, továbbá kirajzolják azokat a fejlesztési súlypontokat is, amelyekre a középtávú-fókuszált – fejlesztési feladatok épülhetnek. A nemzeti fejlesztés- és területfejlesztési politika alakítása és a célok elérése során – a Koncepcióban megfogalmazott elvek figyelembevételével mellett a specifikus célokat a lehetséges kitörési pontok és fordulatot igénylő területek alapján szakpolitikában érvényesítendő specifikus célokként és területi specifikus célokként határozza meg.

A fejlesztéspolitika elsődleges keretét az Európai Unió kohéziós és vidékfejlesztési politikája, illetve a 2014–2020-as programozási és fejlesztési időszakban rendelkezésre álló uniós fejlesztési források képezik. A Koncepció a nemzeti szükségletekből és sajátosságokból kiindulva középtávon (2014–2020 között) kijelöli azokat a stratégiai fókuszokat, amelyek az ország hosszú távú céljainak megvalósulását szolgálhatják. A nemzeti prioritások igazodnak az Európai Unió által megfogalmazott programozási keretekhez, melyeket érvényesíteni kell a hazai tervezés és végrehajtás során. Az egyes nemzeti prioritások alatt azonosított fejlesztési tématerületek az európai uniós források felhasználásának keretét képező 2014–2020-as fejlesztési programok tématerületeit is megalapozzák.

A Koncepció szerint az ország 19 megyei önkormányzata és Budapest Főváros Önkormányzata, mint területi önkormányzat a Koncepcióban megfogalmazott célok, mint kötelező keretek következetes figyelembevételével mellett jelölték ki a fejlesztési terveikben, programjaikban saját céljaikat, illetve határozták meg prioritásaikat és intézkedéseiket."

Veszprém megyére vonatkozóan:

„Pozicionálás

A Dunántúl közepén elhelyezkedő megye társadalmi-gazdasági "magterülete" a K-Ny irányú 8. sz. főút menti térség Veszprém megyeszékhely központtal; az átlagosnál fejlettebb a Balaton part és háttérterülete; problémákkal leginkább terhelt a Bakony és a Marcal-medence illetve a 8-as számú főúttól északra fekvő terület. Lakosságának 62%-a város lakó, de jellemzően aprófalvas településszerkezetű. Jelentős német nemzetiségű népcsoport él a megyében. Termőhelyi adottságai gyengék, erdősültsége az országos átlagot jóval meghaladó. A veszprémi Pannon Egyetem felsőoktatási potenciálja egyes szakterületeken dunántúli szinten jelentős. A nehézipar helyét a feldolgozóipar vette át, versenyképes a jármű- és gépipar, de a vegyipar is korszerűsödött. Kereskedelme, logisztikai, turisztikai szolgáltatásai folyamatosan fejlődnek, mégis egy főre jutó GDP-je tartósan a magyarországi átlag alatti.

Fejlesztési irányok

- A közösségi közlekedést segítő kelet-nyugati irányú közlekedési infrastruktúra (8-as főút és vasútvonalak) hálózati fejlesztése, a városok közötti kapcsolat javítása.
- A helyi gazdaság jelenlegi teljesítő képességének, hozzáadott értékének emelése, új perspektivikus ágazatok és a "tudásalapú ipar" megerősödése.
- A megyében élők szaktudásának, képzettségi színvonalának növelése, a tudományos kutatás és fejlesztési feltételeinek, intézményeinek fejlesztése.

- A megye határain túlnyúló egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.
- A megye táji, természeti és műemléki értékeinek megőrzése, tematikus összekapcsolása, fenntartható hasznosítása, megismertetése.
- A városok térszervező szerepköreinek élénkítése, kooperálás; az aprófalvas és perifériális térségek komplex fejlesztése a népességmegtartás érdekében."

1.2.2 Veszprém megye Területfejlesztési Koncepciója

Veszprém megye jövőképe:

„A megye jövőképe olyan távlatot rajzol fel, amelyben - a Nemzeti Fejlesztési Koncepcióban kitűzött országos szintű stratégiai célkitűzések megvalósulásától is függő ütemben és mértékben - Veszprém megyében:

- a helyi erőforrások széleskörű kihasználásával erősödik a gazdaság úgy az ipari ágazatok, mint a mezőgazdaság, illetve a szolgáltatások vonatkozásában,
- erősödik a gazdaság térségi beágyazottsága, nő a versenyképessége,
- javulnak a lakosság életkörülményei,
- a gazdaság minden versenyképes szektorában javulnak a fejlődési lehetőségek,
- nő a foglalkoztatás, az aktív korú lakosság minden rétege és a tenni kívánók számára esély lesz a munkavállalásra, illetve a megélhetést biztosító önfoglalkoztatásra,
- a helyi szereplők együttműködése révén a megtermelt jövedelmek lehető legnagyobb része a megyén belül marad, a térség gazdasági szereplőit és polgárait gazdagítja;
- fejlődnek a települések, javul a környezet állapota és a lakosság életminősége,
- nő a megye népességmegtartó és népességvonzó képessége, amelynek eredményeként csökkennek a megyén belül jelentős területi társadalmi-gazdasági különbségek, a multikulturális és érdektagolt helyi társadalom konfliktusai jól kezeltek.
- javulnak a gazdaságfejlesztés infrastrukturális feltételei úgy a K-Ny irányú közúti és vasúti, mint az É-D-i irányú közúti és vasúti (Veszprém – Győr) kapcsolatok vonatkozásában, megvalósul az M8-as autópálya kiépítése Ausztria határáig,
- a belső közlekedési hálózat javításával valamint a közösségi közlekedés feltételei javításával javul a munkahelyek és az ellátást biztosító központok elérhetősége,
- az információs társadalom legújabb vívmányai elterjedtek, és alkalmazásuk megjelenik a gazdasági és társadalmi életben,
- megvalósulnak klímavédelmet és az energiahatékonyságot szolgáló fejlesztések, nő a megújuló energia termelésének és felhasználásának súlya és aránya úgy a megye gazdaságában, mint településeiben és a háztartásokban,
- erősödik a táji-, természeti erőforrások fenntartható használata és a helyi potenciálokra és termelési hagyományokra, valamint a bővülő értékesítési lehetőségekre alapozva nő a helyben kialakulnak a térségi sajátosságokat figyelembevevő tájgazdálkodás feltételei, a táji, természeti adottságokra és kultúrtörténeti hagyományokra épülve, a helyi környezeti feltételekhez igazodva javul a vidéki térségek értékteremtő képessége, szerepe az e térségekben való megélhetésben, a vidék népesség- és képességmegtartásában,
- a települések megőrzik és gazdagítják természeti- és épített értékeiket, ápolják helyi hagyományait, amelyek így a fejlesztés erőforrásaivá válnak,
- javul a megye térszerkezete, azon belül javul az egyes települések szerkezete is, a társadalmilag indokolt és a gazdasági fejlődéssel összehangolt ütemben folytatódik a városközpontok funkcióbővítő megújítása és megkezdődik a vidéki településeken a helyi értéket és karaktert hordozó településközpontok és településrészek revitalizálása,
- bővülnek a zöldfelületek, egyaránt növekszik azok használati értéke és biológiai aktivitása, fokozatosan kialakulnak a települések zöldfelületi rendszerei (hálózata),
- tovább nő a megye erdőszültsége, javul az erdők állapota és ez egyaránt hozzájárul a térségi gazdaság erősödéséhez, az ökológiai-, a turisztikai- és rekreációs potenciál növekedéséhez,
- bővül a turizmus, javulnak a vendégül látás feltételei, a Balaton-felvidék kihasználja a kiemelkedő turisztikai potenciáljában rejlő lehetőségeket, kialakul a Balaton-felvidék és a Bakony turisztikai és fejlesztési együttműködése,
- a Bakonyalja térségében bővülnek a falusi vendéglátás, a rekreáció lehetőségei, javulnak annak feltételei, térségi együttműködése,
- biztosítottak és elérhetőek az alap-, a közép-, valamint a felsőfokú minőségi oktatás és a képzés, valamint a munkaerő-piaci igények változásához való alkalmazkodást biztosító élethosszig való tanulás feltételei,

- kialakul a lakosság sokoldalú ellátásának hatékony rendszere, biztosított az intézményhálózat elérhetősége,
- tovább nő a születéskor várható élettartam, a megye településein biztosítottak az egészséges élet megőrzésének, illetve a gyógyulás feltételei,
- megőrződnek a gazdag hagyományok és tradíciók,
- nő a kultúra szerepe a térségi és a helyi identitás erősödésében, nő a kultúra szerepe a térség és a települések fejlődésében (fejlesztésében)”

Pápa várostérségére vonatkozóan:

„Pozícionálás

A megye északi határán fekvő térség kettős kötődésű. Egyrészt meghatározza Győr közelsége, a győri gazdaság nyújtotta foglalkoztatási és gazdasági együttműködési lehetőségek, másrészt a hagyományosan Veszprém megyei kötődés és identitás. E területen (a megye területének 22%-án) él a népesség 16%-a, 60.823 fő. Térszerkezetében elkülönül a Pápa-Győr tengely menti (és közeli) települések zónája az attól távolabb fekvő, jellemzően hátrányokkal terhelt, Vas, illetve a Győr-Moson-Sopron megyékkel határos térségektől. Iparát Pápa gazdasága határozza meg, amelyben a győri járműipari kapcsolatok mellett az élelmiszeripar, a feldolgozóipar a meghatározó. Várostérsége jellemzően vidéki, mezőgazdasági térség.

A településre is vonatkozó fejlesztési célok:

A térségi kapcsolatok erősítése

- Pápa – Győr kapcsolatrendszer erősítése

A térségi gazdaság fejlesztése

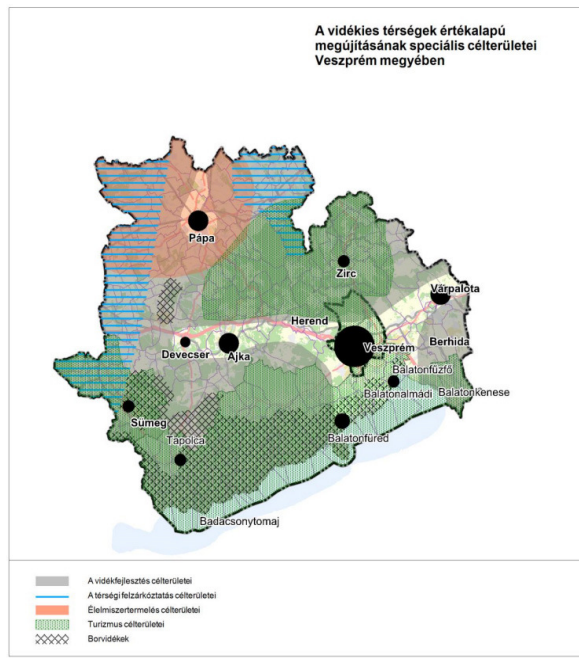
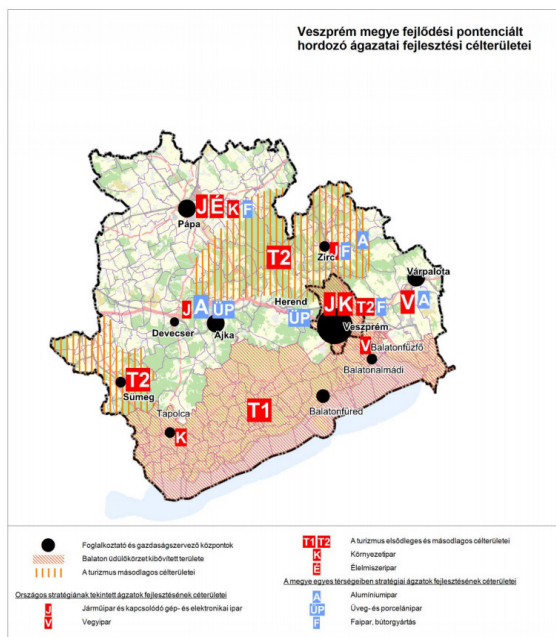
- Foglalkoztatás bővítését szolgáló gazdaságfejlesztés megvalósítása a térség népességmegtartó képessége növeléséért.
- A húsipari vertikum fejlesztése (az állattenyésztés technológiai fejlesztésétől a „pápai hús” márkaértékét biztosító meglévő és az új feldolgozógyárakon át a – a fűszeriparban, a húshulladék feldolgozásban működő – vállalkozások fejlesztéséig).
- A tejipari vertikum fejlesztése (állattenyésztéstől tejfelvásárláson át a feldolgozásig, sajátosan térségi termékek előállításáig) kiemelten a megyehatár menti Sokorói tengely mentén Nagydejtől Bakonytamásin keresztül Gicig.
- Textilgyártás 100 éves hagyományának folytatása (a termelési hagyományok és a mesterségbeli tudás hasznosítása a piac várható ismételt átrendeződése során), kézművesség
- A mezőgazdaság támogatása (a nagyüzemek, a kisüzemek, a családok önfenntartó gazdálkodását biztosító kisüzemek és a kereset-kiegészítést biztosító háztáji kisgazdaságok gazdálkodásának összehangolt támogatása különösen a megyehatárok melletti településekben) egészséges termékek előállítása, helyi (térségi) piac létesítése.
- A vidékstratégia érvényesítése a városkörnyék fejlesztése érdekében kiemelten a megyehatár melletti területeken
- A gazdaság fejlesztéséhez szükséges képzett munkaerő biztosítása
- A turizmus fejlesztése
- A városi TDM-ből (értsd: Turisztikai Desztináció Menedzsment) térségi hálózat és szervezet létrehozása
- A kultúra szerepének erősítése a turizmus fejlesztésében
- A kerékpárutak térségi rendszerbe fejlesztése, egyes kijelölt erdészeti utak bekapcsolása a kerékpárút hálózatba.

A térszerkezet továbbfejlesztése:

- A vidéki térséget megélhetését biztosító hálózatfejlesztés
- Az úthálózat fejlesztése a települések közötti együttműködésben, az utak állapotának javítása

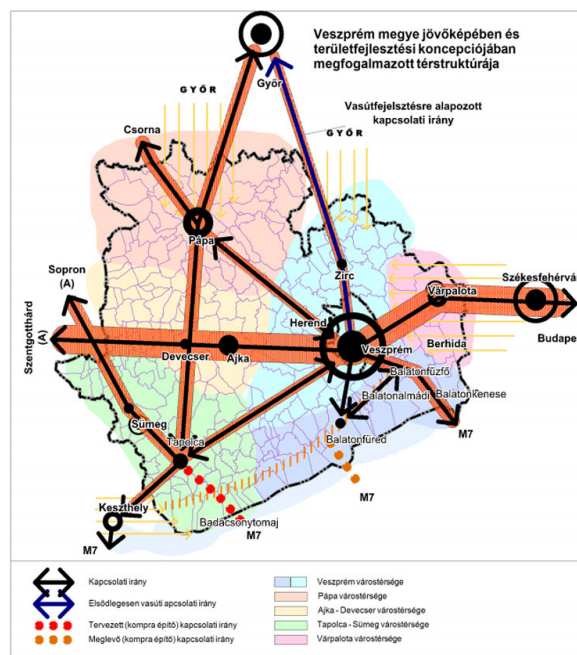
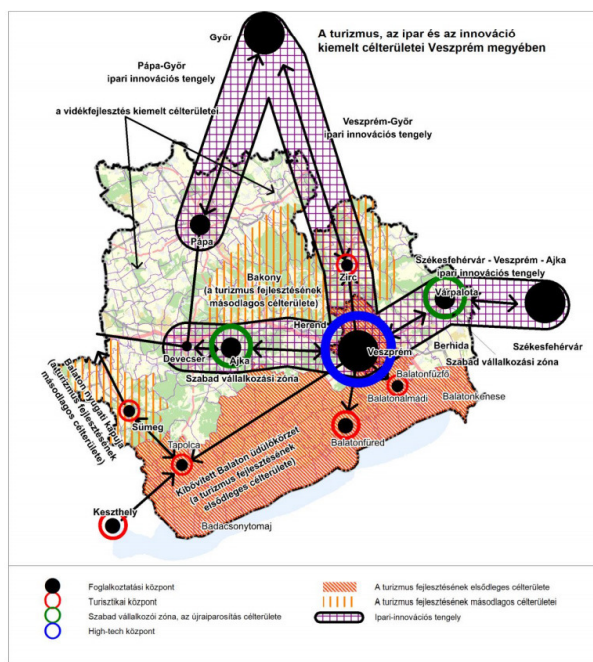
Városszerkezet fejlesztése

- Az épített örökség és a városszerkezet védelme és megújítása
- A pápai elkerülő folytatása (fontos a NATO bázis miatt is).”

Veszprém megye fejlődési potenciált hordozó ágazati fejlesztési célterületei (Forrás: VESZPRÉM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA)

A vidékies térségek értékalapú megújításának speciális célterületei Veszprém megyében (Forrás: VESZPRÉM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA)

A turizmus, az ipar és az innováció kiemelt célterületei Veszprém megyében (Forrás: VESZPRÉM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA)

Veszprém megye jövőképében és területfejlesztési koncepciójában megfogalmazott térstruktúrája (Forrás: VESZPRÉM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA)

A település a Pápa–Győr és a Veszprém–Győr ipari innovációs tengelyekhez közel fekszik, a vidékfejlesztés kiemelt célterülete érinti. Győrnek – mint az ország egyik legjelentősebb ipari központjának – jelentős vonzereje van, így a Pápa térségi vállalkozások és a győri vállalkozások között létrejöttek már üzleti kapcsolatok, és igen jelentős azok száma, akik rendszeresen Győrben vállalnak munkát. A bakonyi térség településeiről ugyancsak nagy számban járnak Győrbe, s ott találnak munkát. A fejlesztési koncepció számol a 83-as főút szélesítésével.

A 3 stratégiai cél a vidékies térségek értékalapú megújítása, egészséges élelmiszertermelés és –ellátás, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása. A pápai várostérségben az élelmiszertermelés (húsipar, tejipar) erősítendő.

Veszprém megyében a területfejlesztési célokhoz kapcsolódóan indokolt különösen nagy hangsúlyt helyezni a közösségi közlekedés fejlesztésére. A pápai járás északkeleti csücskében a járásközpontot 25 percen túli utazással lehet elérni.

A települést az elmaradott települések térsége érinti, ahol a hátrányos helyzetűek életminőségének javítása, a szociális és társadalmi felzárkóztatás elősegítése a szociális szolgáltatások fejlesztése, valamint a család- és ifjúságügyi intézkedések támogatása kiemelt fontosságú.

1.2.3 Veszprém megye Területfejlesztési Programja

"A pápai járás fejlesztésének célkitűzése a megyei stratégiai program figyelembe vételével:

A járás fejlesztésének célja kettős: egyrészt a népességvesztés mérséklése illetve megállítása, másrészt, de ezzel összefüggésben a munkahelyteremtést elősegítő és a térség specifikumaira építő gazdaságfejlesztés. A járás fő fejlesztési célkitűzése elérését az alábbi - a megyei stratégiai programmal is összhangban lévő - stratégiai célok segítik. A járás stratégiai céljai indikatív forrásfinanszírozása az ágazati operatív programok és a megyei TOP (értsd: Térségfejlesztési Operatív Program) források terhére történik. A térségi és a helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás bővítése Pápan illetve a várostérség településein

- Együttműködésekre épülő, különféle turisztikai vonzerőket és szolgáltatásokat érintő, összehangolt turisztikai fejlesztések támogatása, a rendszerszemlélet érvényesítése Pápa és a térség turisztikai fejlesztéseiben. Ehhez kapcsolódóan olyan komplex turisztikai attrakciófejlesztés, amely részben a járásközpontra fókuszál, részben pedig bekapcsolja a térség településeit a városi turisztika vérkeringésébe a többnapos programkínálat folyamatos bővítésével.
- A kerékpáros turizmus feltételeinek megteremtése, a meglévő nemzetközi és országos kerékpárhálózatokhoz való csatlakozás térségi szintű fejlesztése.
- A turisztikai-attrakciófejlesztéshez kapcsolódó szálláshely létesítés támogatása, preferálása, a jelenlegi kapacitás- és szolgáltatáshiány kiküszöbölésére
- A helyi foglalkoztatási szint javítása a helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával
- Önfenntartó gazdaságok segítése a vidékfejlesztés eszközrendszerével

A sajátos területi - természeti erőforrás, agroökológiai és turisztikai - potenciálok kiaknázása, fenntartható erőforrás gazdálkodás

Beavatkozási területek:

- Pápa és a városkörnyéki települések turisztikai potenciáljának erősítése, a szolgáltatási színvonal javítását segítő beavatkozások támogatása
- A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, az agroökopotenciál kihasználása a mezőgazdasági vertikum fejlesztése, a kapcsolódó vállalkozások támogatása

A mobilitás támogatása, az elérhetőség javítása, a helyi és térségi közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Beavatkozási területek:

- A térségi szerep erősítését, a foglalkoztatás bővítését és a munkahelyek és a szolgáltatások elérhetőségét segítő közlekedési hálózat fejlesztés
- Környezetbarát közlekedési eszközök használata, a kerékpárút hálózat fejlesztése, a kerékpárutak hálózattá szervezése - Intelligens közlekedési rendszerek támogatása
- Forgalmbiztonság növelése
- A térségi mobilitás biztosítása
- Az akadálymentes közlekedés biztosítása
- Kisméretű, környezetbarát helyi tömegközlekedést támogató autóbuszok beszerzése - A kerékpárút-hálózat Ajka-Pápa közötti szakaszának megépítése, a térség településeinek

kerékpáros bekapcsolása a járásközpontba valamint a pápai reptérre vezető hivatásforgalmi kerékpárút létrehozása

- A 83-as főút Győr-Pápa közötti szakaszának felújítása - Győr-Celldömölk vasútvonal villamosítása - Pápa város keleti elkerülőjének megépítése

A lakosság életminőségének javítása, a helyi közösségek fejlesztése

Beavatkozási területek:

- A minőségi integrátori szerepkör erősítése -
- A városkörnyéki települések fejlesztésének támogatása
- A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása
- Az oktatás, a képzés és a továbbképzés fejlesztése minden szinten, kiemelten a térségben hagyományos mezőgazdasági ipar, vidékfejlesztés fellendítését célzó képzések biztosítása a térség lakossága számára a foglalkoztatottság növelése érdekében
- Közösségi terek kialakításának támogatása -
- A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése

(Forrás: Veszprém Megye Területfejlesztési Programja I.kötet Stratégiai Program)

1.2.4 Térségi programok

A térségnek nincs önálló fejlesztési programja.

1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

1.3.1 Országos tervhierarchia és összefüggései

A tervhierarchia legmagasabb szintjén az Országos Területrendezési Terv (OTrT) áll, amelyet az országgyűlés a 2003. évi XXVI. törvénnyel hagyott jóvá és 2008-ban, valamint 2013-ban módosított (a módosító jogszabályok a 2008. évi L. tv. és a 2013. évi CCXXIX. tv.). Az OTrT határozza meg az ország egyes térségeinek térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, ill. erőforrások védelmére. Az OTrT az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában.

A térségi, illetve megyei területrendezési tervek hivatottak a térségi területfelhasználási kategóriák és övezetek kijelölésére, az országos területfelhasználási kategóriák, övezetek figyelembe vételével, azok pontosításával.

Vanyola Veszprém megyében található, amely megyére vonatkozó területrendezési tervet Veszprém Megye Önkormányzat Közgyűlése 5/2005. (V.27.) önkormányzati rendelettel fogadott el, és az 5/2011. (II.28.) számú rendelettel módosított. A területrendezési intézkedéseket és ajánlásokat –, amelyek többek között a településrendezés számára iránymutatást tartalmaznak a megyei területrendezési terv elhatározásainak érvényre juttatása érdekében– határozattal fogadta el a Közgyűlés. Veszprém megye új Területrendezési Tervének készítése jelenleg van folyamatban, elfogadása 2019. évben várható.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet szerint a településrendezési tervekben igazolni kell a tervezett fejlesztések területi terveknek való megfelelését.

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. tv. 6. § (3) bekezdése szerint „az országos területfelhasználási kategóriákra vonatkozó szabályoknak a kiemelt térség vagy a megye területére vetítve, a kiemelt térségi és megyei területfelhasználási szabályoknak a település közigazgatási területére vetítve kell teljesülniük”. Fenti előírás következtében településrendezési terv készítés esetén az összhangot a területfelhasználási kategóriák és a

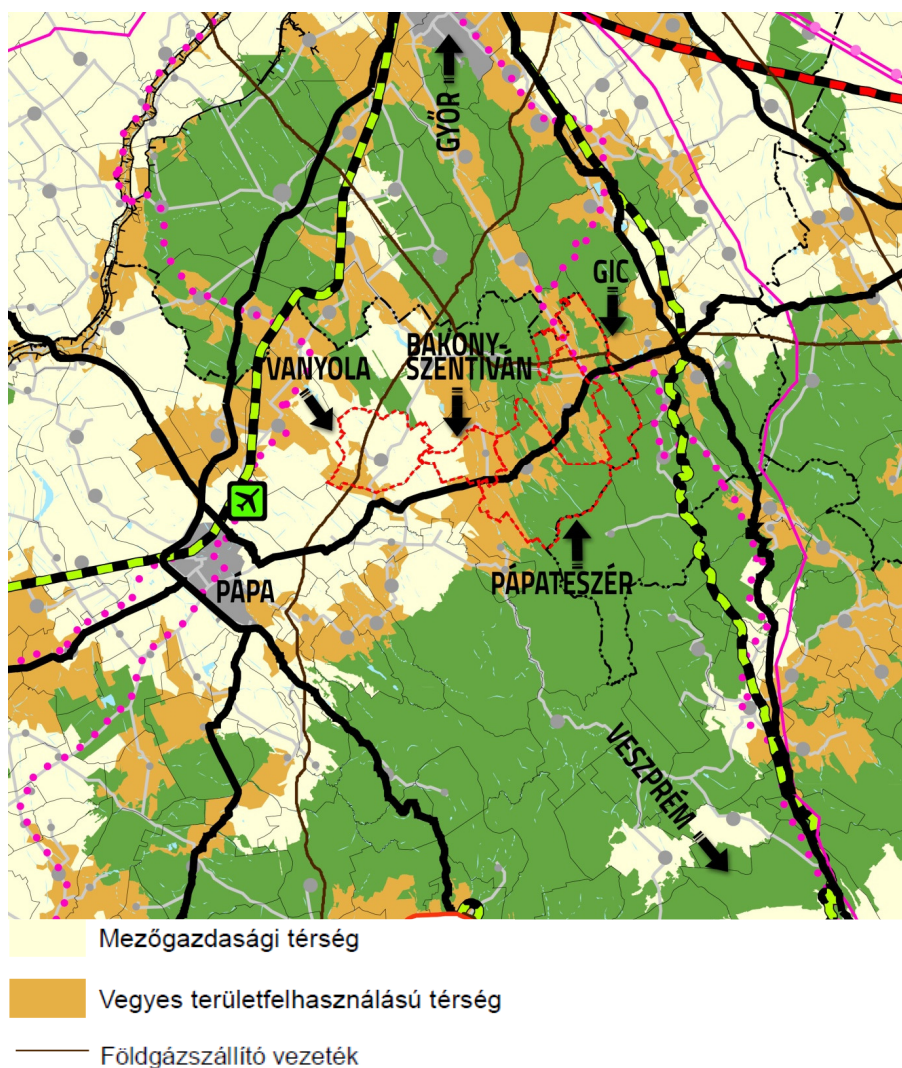
megyei övezetek tekintetében a vonatkozó megyei területrendezési tervvel, az országos övezetek tekintetében az OTrT-vel is kell biztosítani.

A 2003. évi XXVI. tv. szerint a településrendezési tervek készítése során:

- 9. § (6)b): az országos és térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatoknak a település közigazgatási területére vetített hossza legfeljebb $\pm 5\%$ -kal térhet el a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek szerkezeti tervében megállapított nyomvonalváltozattól, kivéve, ha a területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat alapján lefolytatott területrendezési hatósági eljárás szerint nagyobb eltérés indokolt.
- 9. § (5)b): az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatoknak a tervezési területre vetített hossza legfeljebb $\pm 10\%$ -kal térhet el az ország szerkezeti tervében megállapított nyomvonalváltozattól, kivéve, ha a területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat alapján lefolytatott területrendezési hatósági eljárás szerint nagyobb eltérés indokolt.
- 12/A. § (4): településrendezési eszközök készítésénél a hatályos kiemelt térségi és megyei területrendezési terv térségi övezeteinek lehatárolásához képest a térségi övezetek területének a település közigazgatási területére eső része legfeljebb $\pm 5\%$ -kal változhat.

1.3.2 Vanyola az Országos Területrendezési Tervben

Országos Területrendezési Terv

Kivonat az Országos Területrendezési Tervből

Az Országos Területrendezési Tvről szóló 2003. évi XXVI. törvény 2013-ban került másodszor felülvizsgálatra. A terv céljai, feladata, szerkezete alapvetően nem változott, előírásai lehatárolásai kismértékben módosultak. A törvény legutóbbi módosítása 2017. június 30-án lépett hatályba. A megyei területrendezési tervek módosítására 2017. december 30-i határidőt ír elő a törvény.

Az ország Szerkezeti Terve M=1:500 000 léptékben tartalmazza a meglévő és tervezett elemeket azonos módon ábrázolva az országos területfelhasználási kategóriákat, valamint az országos műszaki infrastruktúra-hálózatokat és egyedi építményeket. A térségi területfelhasználási kategóriák (erdőgazdálkodási, mezőgazdasági, vegyes területfelhasználású, települési, vízgazdálkodási és építmények által igénybe vett térségek) országos lehatárolása az 1000 ha-nál nagyobb összefüggő területek jelölését jelenti.

Az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények közül az alábbiak érintik Vanyola közigazgatási területét:

- 503-as számú (Ajka - Adásztevel - Lovászpata - Töltéstava - Győr) földgázszállító vezeték.

A település területét a mezőgazdasági, illetve a vegyes területfelhasználású térségek érintik.

A település közigazgatási területét érintő OTrT övezetek:

- országos ökológiai hálózat övezete
- kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete,
- tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete.

„Országos ökológiai hálózat övezete

13. § (1) Az országos ökológiai hálózat övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória, illetve olyan övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az övezetben bányászati tevékenységet folytatni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával lehet.

(3) Az országos ökológiai hálózat övezetét a kiemelt térségi és a megyei területrendezési tervekben magterület, ökológiai folyosó, valamint pufferterület övezetbe kell sorolni.

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

14. § (1) Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

(1) Az övezetben külszíni bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete

14/A. § (1) A tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete területét a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv és annak alapján a településszerkezeti terv pontosítja.

(2) Az övezet (1) bekezdés szerint pontosított lehatárolása által érintett területre a kiemelt térség és a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg helyi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a természeti adottságokhoz igazodó hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(3) Az övezet (1) bekezdés szerint pontosított lehatárolása által érintett területre a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat fennmaradása érdekében a helyi építési szabályzatban meg kell határozni a területhasználatra és az építmények tájba illeszkedésére vonatkozó szabályokat.

(4) A helyi építési szabályzat az építmények tájba illeszkedésének bemutatására látványterv készítését írhatja elő és a készítésre vonatkozó követelményeket határozhatja meg.

(5) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

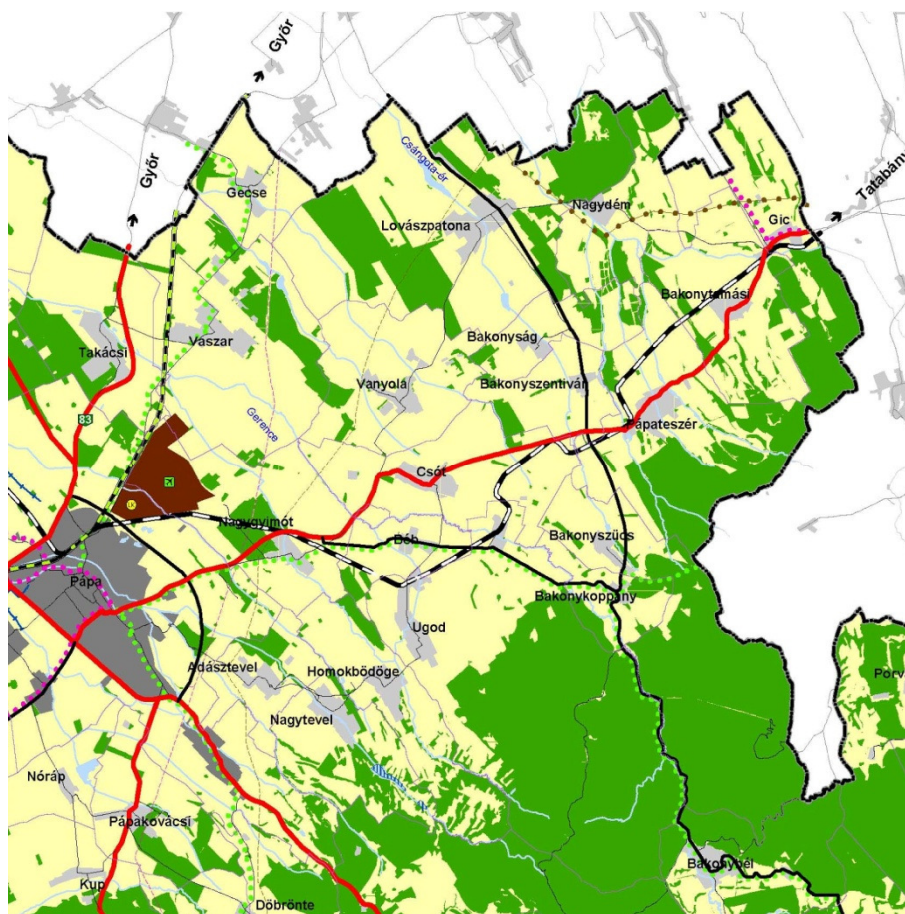
(6) Az övezetben a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, erőműveket és kiserőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell elhelyezni.”

Országos ökológiai hálózat övezete	Jó termőhelyi adottságú szántó övezete
	
Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete	Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete
	

kivonat az Országos Területrendezési Terv Övezetiből

Az OTrT-ben szereplő kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete, jó termőhelyi adottságú szántó övezete, világörökségi és világörökségi várományos terület övezete, országos vízminőség-védelmi terület övezete, a nagyvízi meder és Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkárelhárítási célú szükségtározók területének övezete és kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezete országos övezetek nem érintik Vanyola közigazgatási területét.

1.3.3 Vanyola a Veszprém megyei Területrendezési Tervben

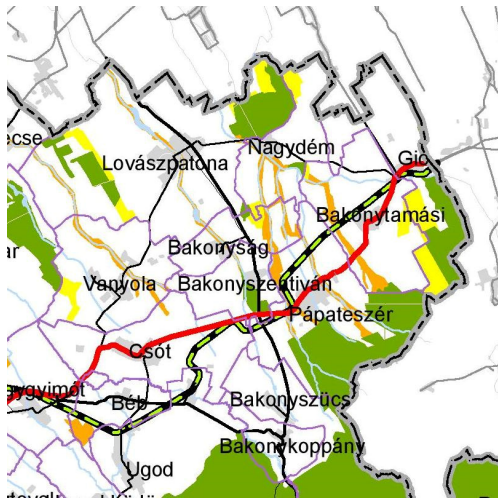
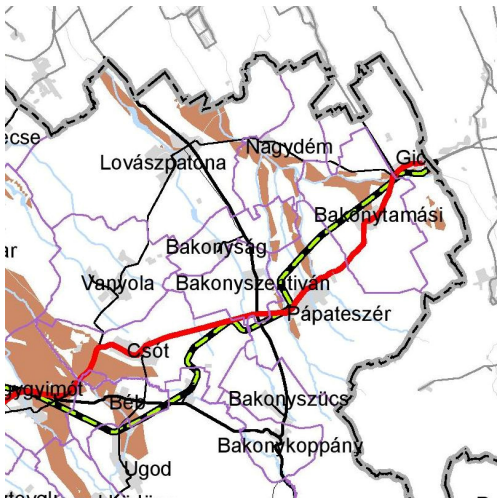
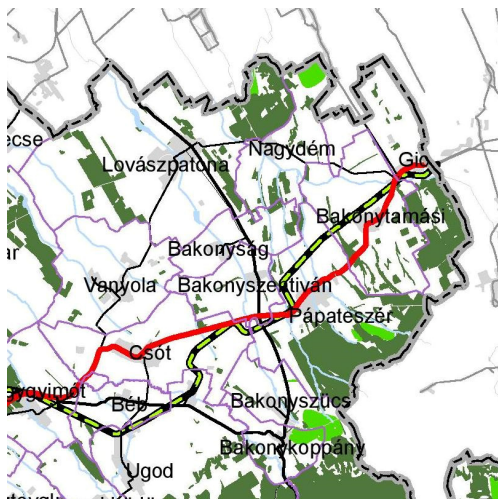
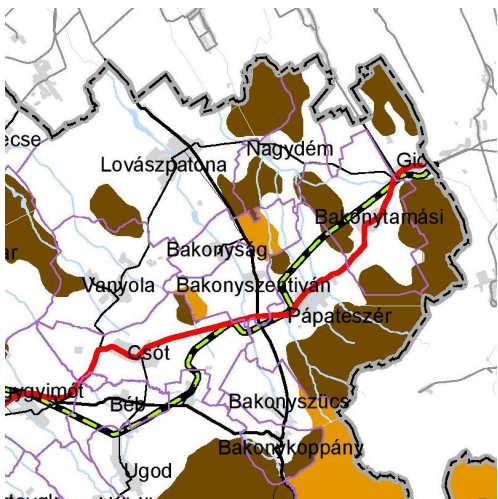
Kivonat Veszprém Megye Területrendezési Tervéből (Forrás: TEIR)

Veszprém Megye Területrendezési Tervét Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése 5/2005. (V. 27.) önkormányzati rendelettel fogadta el, melyet az 5/2011. (II.28.) számú rendelettel módosította. A rendelet a megye Térségi Szerkezeti Tervét M=1:100.000 méretarányban annak mellékleteként tartalmazza.

A település közigazgatási területét érintő övezetek:

- Magterület övezete
- Ökológiai folyosó övezete
- Puffer terület övezete
- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete
- Erdőtelepítésre javasolt terület övezete
- Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

A hatályos megyei területrendezési tervben szereplő, Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete, Térségi komplex tájrehabilitációt érintő terület övezete, Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete, Történelmi települési terület övezete, Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete, Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete, Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete, Együtt tervezhető térségek övezete, Rendszeresen belvízjárta terület, Nagyvízi meder övezete, Földtani veszélyforrás területének övezete, Szélerózióknak kitett terület övezete, Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete, Honvédelmi terület övezete térségi övezetek nem érintik Vanyola közigazgatási területét.

Magterület övezete, Ökológiai folyosó övezete, Puffer terület övezete	Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
	
Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete, Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete, Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
	

Térségi területfelhasználási kategóriák területei

A Vanyola területére vonatkoztatott térségi területfelhasználási adatok a következők (Forrás: www.teir.hu, lekérdezés: 2018. 02. 05., Törvényi állapot dátuma: 1/2005):

Település neve	Pápateszér	Vanyola	Gic	Bakonyszentiván
Település területe (ha)	3073,34	1950,84	1967,61	913,35
Mezőgazdasági térség (ha)	1491,14	1703,15	1019,93	772,90
Hagyományosan vidéki települési térség(ha)	171,56	140,56	70,63	50,67
Erdőgazdálkodási térség (ha)	1404,60	107,13	877,05	88,10
Vízgazdálkodási térség	6,04			1,68

Kivonat Veszprém Megye Szerkezeti Tervéből

Mezőgazdasági térség

A település közigazgatási területének 87 %-a mezőgazdasági térségi területfelhasználási kategóriába tartozik.

OTrT 2.§ szerint: "mezőgazdasági térség: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelyben elsősorban mezőgazdasági művelés alatt álló területek találhatók.

6.§ (2) A kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriákon belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni: b) a mezőgazdasági térséget legalább 85%-ban mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a térségben nagyvárosias lakóterület és vegyes terület területfelhasználási egység nem jelölhető ki."

Erdőgazdálkodási térség

Vanyola közigazgatási területén erdőgazdasági térség nagyobb összefüggő foltként a település nyugati területén található a vaszari erdő részeként, emellett apró erdő foltok jelenik meg a település belterülete mentén, valamint a Szőlőhegytől délre fekvő területeken.

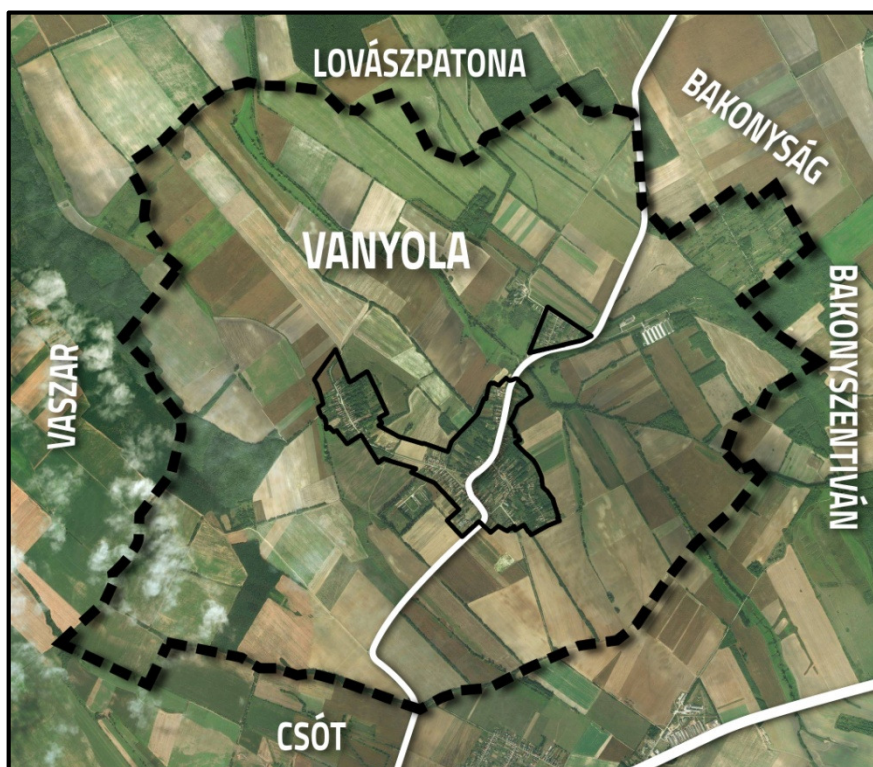
Az OTrT fogalomhasználata szerint erdőgazdálkodási térség: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított területfelhasználási kategória, amelyben olyan meglévő erdőterületek, valamint erdőtelepítésre alkalmas területek találhatók, amelyek erdőgazdálkodásra való alkalmassága termőhelyi viszonyaik alapján kedvező és az erdőtelepítés környezetvédelmi szempontból is szükséges vagy indokolt.

Települési térség

Vanyola a hagyományosan vidéki települési térség található meg.

Az OTrT fogalomhasználata szerint települési térség: országos területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a települési területek közül a település belterülete, valamint az ahhoz csatlakozó beépítésre szánt területek tartoznak. Hagyományosan vidéki települési térség: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe - ide nem értve a városokat - a 15 fő/ha-nál nem nagyobb belterületi laksűrűségű települések települési területei tartoznak.

1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai

Vanyola települést 5 db Veszprém megyei település határolja.

1.4.1 Lovászpátóna

Lovászpátóna Helyi Építési Szabályzatát 13/2013. (XII.31.) számú rendelettel fogadta el a helyi képviselő-testület. Szabályozási, valamint Szerkezeti Terv nem áll rendelkezésünkre, és a TEIR adatbázisában sem található meg.

1.4.2 Bakonyság

Szabályozási, valamint Szerkezeti Terv nem áll rendelkezésünkre, és a TEIR adatbázisában sem található meg.

1.4.3 Bakonyszentiván

Bakonyszentiván Helyi Építési Szabályzatát és Szabályozási Tervét az 59/2009. (III.31.) számú rendelettel, míg Szerkezeti Tervét a 22/2009. (III.30) számú határozatával fogadta el a helyi képviselő-testület. Bakonyszentiván és Vanyola közigazgatási határán gazdasági erdő, valamint általános mezőgazdasági területek csatlakoznak egymáshoz.

1.4.4 Csót

Csót község Helyi Építési Szabályzatát a 14/2013. (XII.31.) számú rendeletét fogadta el a helyi képviselő testület, melyet a 8/2004. (III.23) számú rendeletével módosította. Szabályozási- valamint Szerkezeti Terv nem áll rendelkezésünkre, és a TEIR adatbázisában sem található meg.

1.4.5 Vaszar

Szabályozási, valamint Szerkezeti Terv nem áll rendelkezésünkre, és a TEIR adatbázisában sem található meg.

1.5 Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció vonatkozó megállapításai

A településrendezési eszközökkel párhuzamosan a településfejlesztési koncepció is felülvizsgálatra kerül, így a korábbi – munka indításakor – még hatályos településfejlesztési koncepció megállapításainak beidézését nem tartjuk relevánsnak.

1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

A Vanyolai Polgármesteri hivatal adatszolgáltatása szerint a településen nincsenek hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.

1.6 A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1 A hatályban lévő településrendezési eszközök

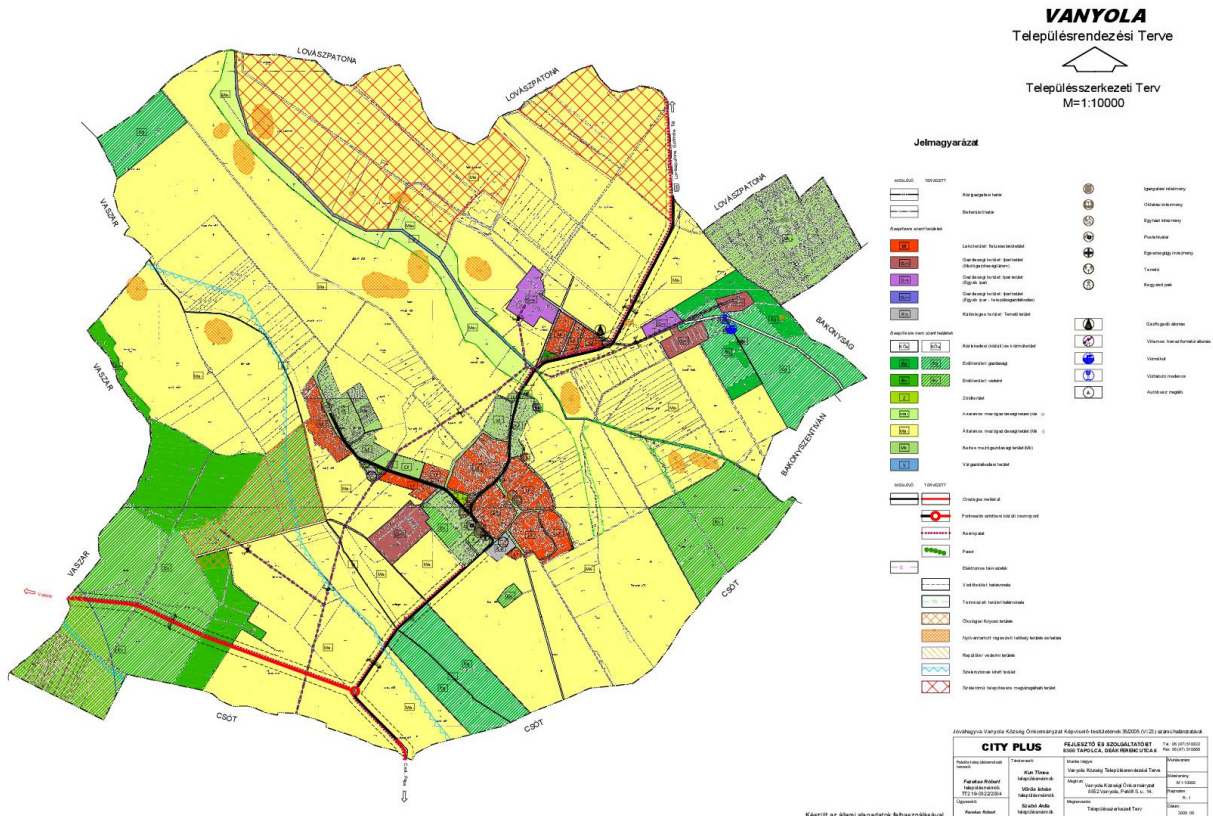
	Vanyola	Gic	Bakonyszentiván	Pápateszér
Településfejlesztési koncepció	2003. dec. 3.	2007.október	2003.augusztus-2008(VI.3.) módosítás	2004. június
TSzT	35/2005. (VI. 23.) határozat	19/2009. (III. 31.) határozat	22/2009. (III. 30.) határozat	97/2013. (XII. 19.) határozat
HÉSZ (SzT)	7/2005. (VI. 27.) rendelet	4/2009. (IV. 1.) rendelet	5/2009. (III. 31.) rendelet	16/2013. (XII. 30.) rendelet
Örökségvédelmi hatástanulmány	2005. június	2006.június-július	2006.június	2006. június

A hatályban lévő településfejlesztési koncepció és településrendezési eszközök megtalálhatóak jelen dokumentáció digitális elérhetőségét biztosító weblap linkjén.

1.6.2 A hatályos Településszerkezeti Terv megállapításai, megvalósult elemek

A Településszerkezeti Terv – összhangban az országos és a térségi, kistérségi szintű tervekkel – hosszú távra meghatározza Vanyola fejlődésének térbeli irányait, lehetőségeit, korlátait, kialakítja a településszerkezet fejlesztésének újabb elemeit.

A Településszerkezeti Tervet Vanyola Község Önkormányzata a Képviselő-testületének 35/2005. (VI.23.) számú határozatával fogadta el.

Vanyola település szerkezeti terve /elfogadva a 35/2005. (VI.23.) számú határozattal/

A település területe az alábbi területfelhasználási egységekre tartozik:

Beépítésre szánt területek:

Falusias lakóterület (L_i): Az övezetbe Vanyola központi belterületének nagy része, valamint Pápanyögér és Alsószalmavár lakóterületei tartoznak. A megengedett legnagyobb szintterületi sűrűség értéke: 0,5. Új lakóterület a Petőfi Sándor utca Pápanyögérrre vezető szakaszának két oldalán (27 telek) került kijelölésre.

Gazdasági területek: A legnagyobb szintterület sűrűség értéke: 1,5.

- **ipari terület – mezőgazdasági üzem (G_{ipü}):** Az övezetbe a 0161 hrsz.-ú növénykültíválótelep, a 018/1 hrsz.-ú szarvasmarhatelep és a 0169/1. hrsz.-ú csirketelep tartozik. Az övezetben növénytermesztési és állattartási, és azokat kiszolgáló létesítmény, a mezőgazdasági üzemi tevékenységgel összeegyeztethető ipari építmény, üzemanyagtöltő helyezhető el.
- **ipari terület – egyéb ipari terület (G_{ipe}):** Elsősorban az ipar, az energiaszolgáltatás és a településgazdálkodás építményeinek elhelyezésére szolgál. Az övezetbe a 0157, 0158/8, valamint a 0103/2 hrsz. telkek tartoznak.
- **ipari terület – településgazdálkodási terület (G_{ipt}):** A területfelhasználási egységben az energiaszolgáltatás és településüzemeltetés épületei és építményei helyezhetők el. Az övezetbe a település gázfogadó állomásának területe (702/1 hrsz.), valamint a vízműtelepek területe (0167/1, 0167/2, 0164/3 hrsz) tartozik.

Különleges terület: a vanyolai temető (267, 269 hrsz.) és az alsószalmavári temető területe (701 hrsz.), valamint a pápanyögéri temető. A belterületen található használaton kívüli temetők (268, 356 hrsz.) kegyeleti parkká alakítandók.

Beépítésre nem szánt területek:

Zöldterületek: a település meglévő zöldterületei: sportpálya területe (324 hrsz.), a református templomot körülölelő zöldterületek (76, 78 hrsz) és a kegyeleti parkot körbeölelő zöldterület (357-363 hrsz). Tervezett zöldterület az 516/1. hrsz-ú ingatlanon kialakítandó közpark.

Mezőgazdasági terület: A területfelhasználási egységben a növénytermesztés, az állattenyésztés, továbbá az ezekkel kapcsolatos termékfeldolgozás és -tárolás építményei helyezhetők el.

- **általános mezőgazdasági területek** (M_{a0} , M_{a1}): a község valamennyi külterületi legelő, szántó, rét, gyeperő hasznosítású területe, ahol az építési tevékenységet a helyi építési szabályzatban rögzített feltételekkel lehet folytatni.
- **kertes mezőgazdasági területek** (M_k): a volt zártkerti területeken alakult ki, melyek a település északkeleti oldalán található. A kertes mezőgazdasági terület kijelölésének célja a településen olyan terület biztosítása, ahol lehetőség nyílik a kertművelésre (szőlő, gyümölcsös, kiskert), továbbá hely biztosítható a növénytermesztés és tárolás gazdasági épületeinek kialakítására.

Erdőterületek: védelmi, illetve gazdasági erdők. A település belterületétől délre található a volt hulladéklerakó telep (a 05/1 hrsz.-ú telken). A terület eredeti rendeltetésének megszüntetésével rekultiválása szükséges, a területet erdősíteni kell.

Közúti közlekedési területek: országos mellékút a Vanyolát átszelő Csót-Tét 8306. számú összekötő út (Petőfi S. utca, Vajda P. utca) Tervezett országos mellékút került feltüntetésre Vaszar irányában. Tervezett térségi szerepű kerékpárút a Vaszar–(Vanyola)–Csót, Csót–Vanyola–Lovászpataona vonal.

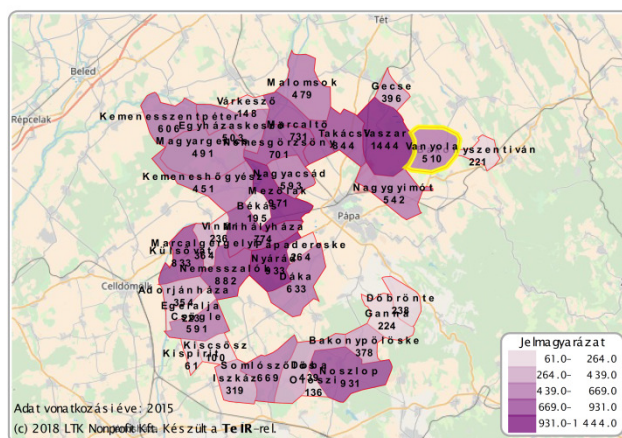
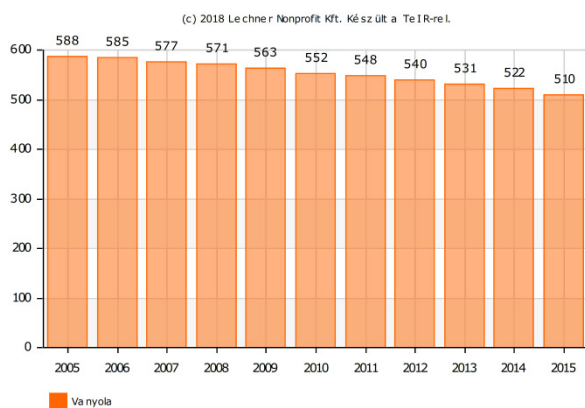
Vízgazdálkodási terület (V): A településen átfutó Csikvándi-Bakony(Szentiváni)-ér és a Cuha-patak (Gecsei-ér) medre és parti sávja. A vízfolyások mindkét partján 6-6 méter széles fenntartó sávot szabadon biztosítani kell.

1.7 A település társadalmá

1.7.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

1.7.1.1 Demográfia, népesség

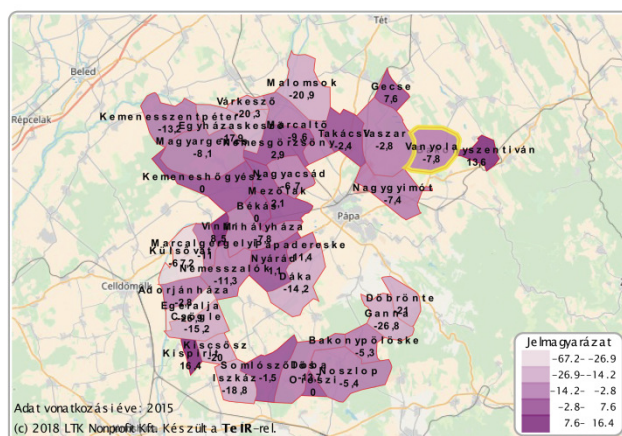
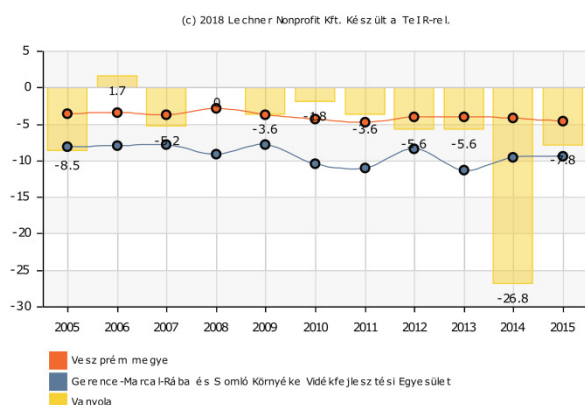
Vanyola népessége 2015-ben 510 fő volt, amely megyei szinten (Veszprém megye 167 ezres lakosságához viszonyítva) elhanyagolható arány. A lakosság 2005 óta 78 fővel csökkent, ami 13%-os népességfogyást jelent.

Lakónépesség száma az év végén Vanyolán az elmúlt években, illetve 2015-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

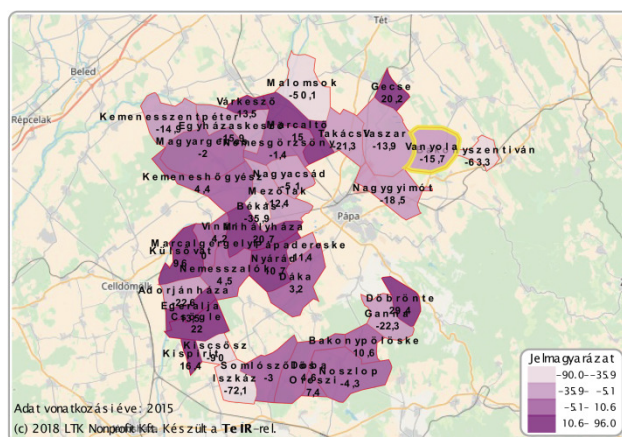
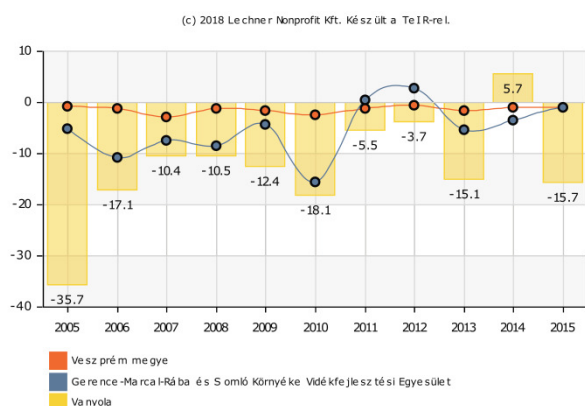
Az ország demográfiai trendje, vagyis a lakosságszám csökkenése összességben mind Vanyolára, mind a térségre jellemző. A lakosságszám változását két tényező befolyásolja: egyrészt a természetes szaporodás vagy fogyás, másrészt pedig a vándorlási egyenleg.

A természetes szaporodás/fogyás az élve születések és a halálozások számának különbségét mutatja. A születések számának tekintetében Vanyola közel stagnáló értékeket mutat 2007 óta. 2014-ben volt egy kiugrás, 2005-ben azonban összesen 2 gyermek született. A halálozások száma is hasonlóan közel azonos szintet mutat, azonban a 2014-es évben volt egy nagy kiugrás. A természetes szaporodás/fogyás alapján Vanyolára inkább a természetes fogyás jellemző.

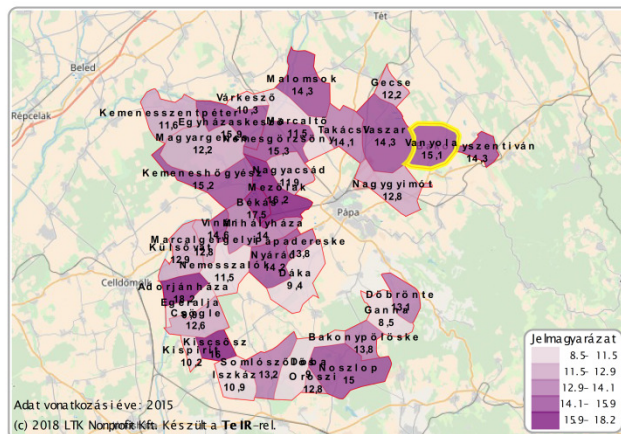
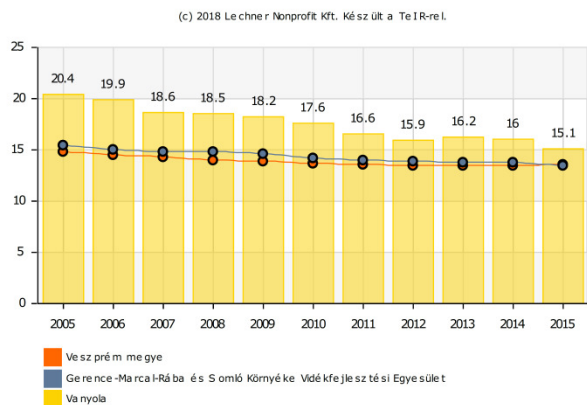
Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék) Vanyolán az elmúlt években, illetve 2015-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

A vándorlási egyenleg a településre beköltözők és a kiköltözők különbségét jelenti. Vanyolán az elmúlt években ezek az adatok, a 2014-es év kivételével, negatív értékeket mutatnak, azaz a településre vándorlók mindig kevesebben voltak, mint akik elhagyták Vanyolát. A grafikon alapján ezek a mozgások is ingadozóak az elmúlt időszakban. A települési adat meghaladja a megyei átlagot.

Vándorlási egyenleg (ezrelék) Vanyolán az elmúlt években, illetve 2015-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

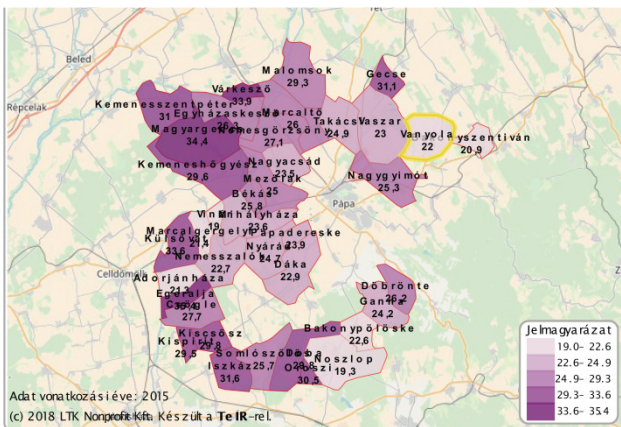
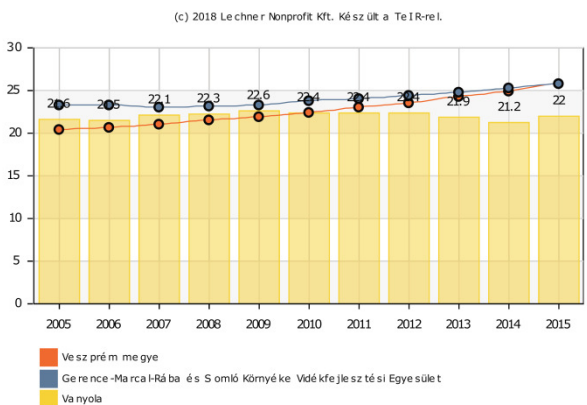
A népesség korösszetételét tekintve általánosságban megállapítható: ahogy az országra és megyére, úgy Vanyolára is az előregedés jellemző. A 14 év alattiak aránya a térség településeihez, illetve a megyei átlaghoz képest enyhén magasabb, 15,1%-os értéket vett fel 2015-ben.

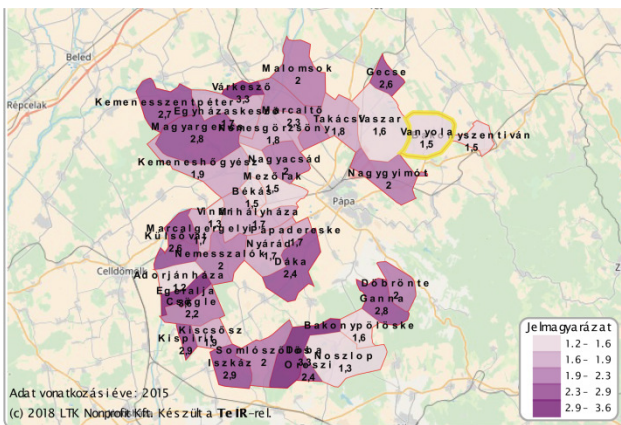
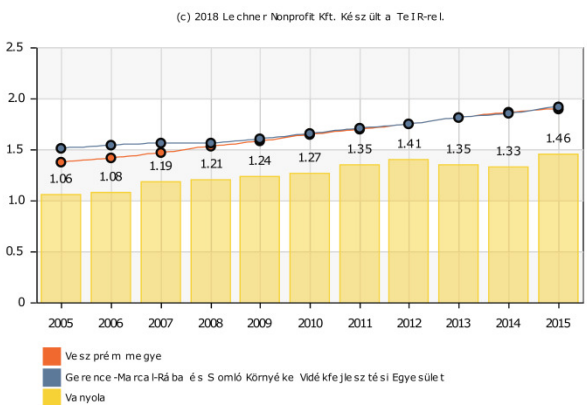
Állandó népességben belül a 0-14 évesek aránya (%) Vanyolán az elmúlt években, illetve 2015-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

Az idősek (60 év feletti) aránya 2015-ben 22% volt. Ez a megyére vonatkoztatott aránynál és a térségi településeken mért adatoknál is kedvezőbb. Az öregségi mutató a térségben és a megyében tapasztaltaknál is jóval kedvezőbb, 1,5-es értéket vesz fel, de az arány abszolút értékben nem nevezhető jónak.

Vanyola a 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet értelmében a támogatáspolitikai szempontból kedvezményezett települések körébe került. A település mind társadalmi-gazdasági és infrastrukturális, mind munkanélküliségi szempontból érintett.

Állandó népességben belül a 60-x évesek aránya (%) Vanyolán az elmúlt években, illetve 2015-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

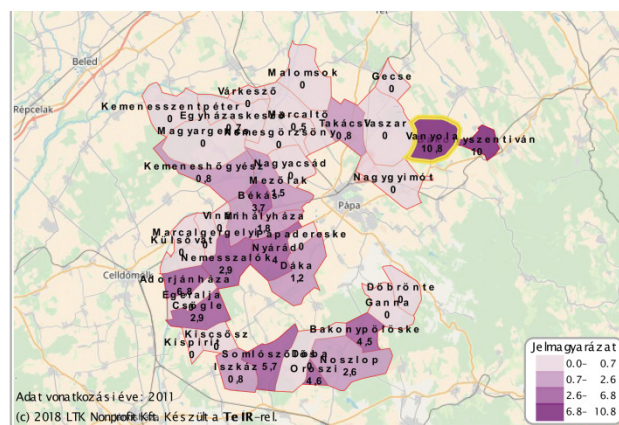
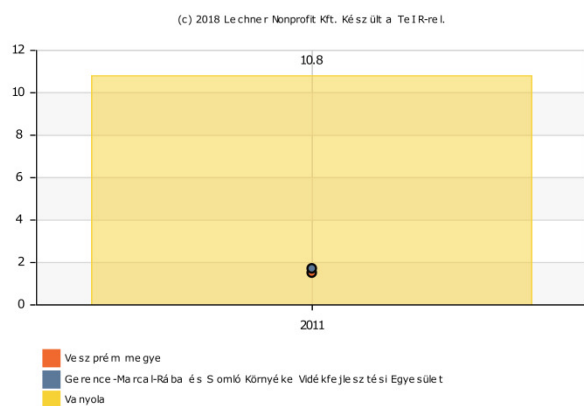
Öregségi mutató (száz 0-14 évesre jutó 60-x éves) Vanyolán az elmúlt években, illetve 2015-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

1.7.1.2 Háztartás, család

A településen 211 db háztartást regisztráltak.

1.7.1.3 Nemzetiségek

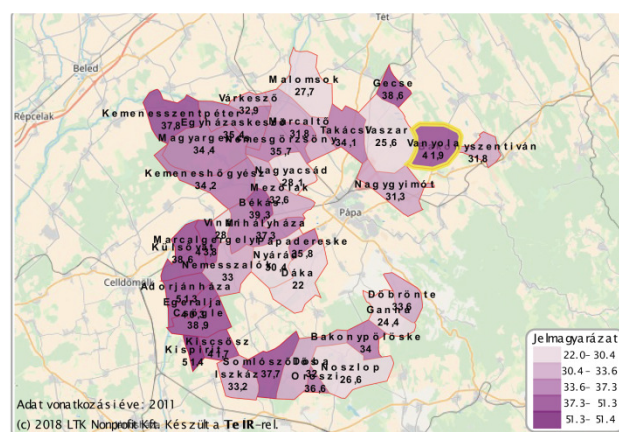
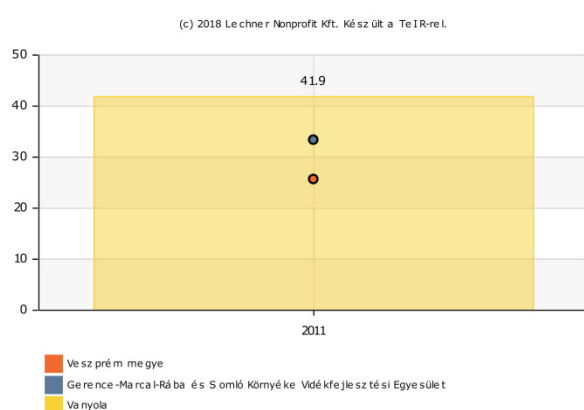
Vanyolán (és a szomszédos Bakonyszentivánon) a magukat roma nemzetiségűnek vallók aránya kiugróan magas a kistérségbe tartozó településekhez képest. A helyi esélyegyenlőségi program szerint a cigány kisebbség megfeleltethető a mélyszegénységben élők csoportjának. A településen roma nemzetiségi önkormányzat működik.

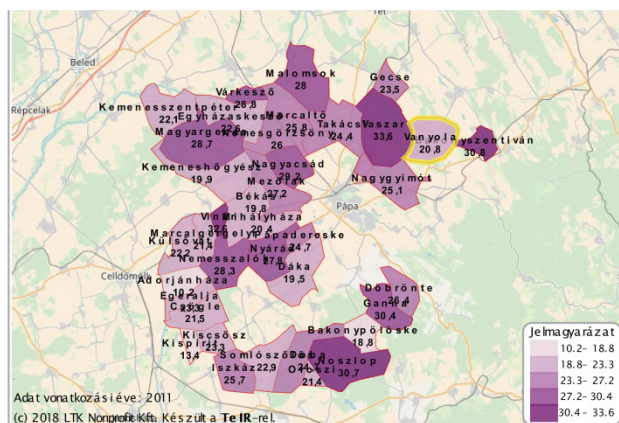
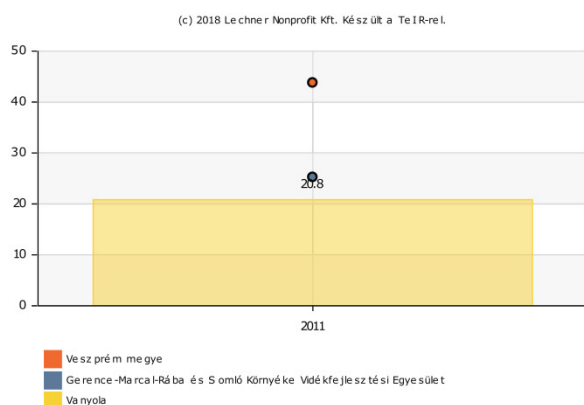
A cigány (romani, beás) etnikai kisebbséghez tartozó népessége aránya (%), Vanyolán, illetve a környező településeken 2011-ben (Forrás: TEIR)

1.7.1.4 Iskolai végzettség

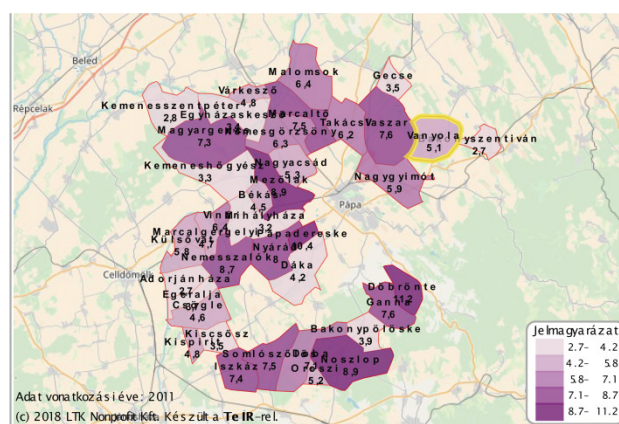
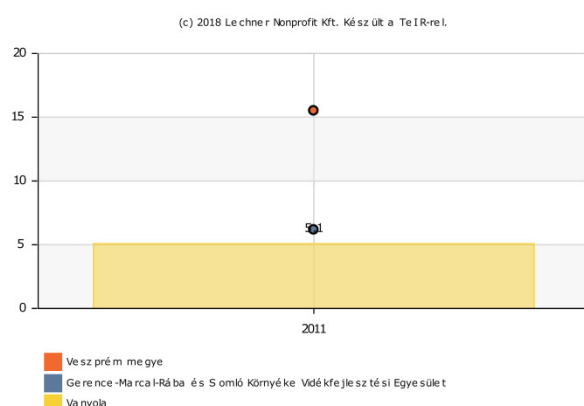
A településen a térséghez képest enyhén kiugró, a megyei átlaghoz képest jelentősen kiugró a legfeljebb az általános iskola első 8 osztályát elvégzők aránya (41,9%). Érdemes ugyanakkor megjegyezni, hogy a helyi esélyegyenlőségi program adatai szerint az ennél magasabb végzettségűek között arányában több a munkanélküli. A legalább érettségivel rendelkező népesség aránya 20,8%, ami a térségben mértékkel összehasonlítva átlagos, de jelentősen elmarad a Veszprém megyére vonatkoztatott adatoktól. Vanyolán a teljes lakosság 5,1%-a rendelkezik felsőfokú végzettséggel, ami a térségi adatokhoz képest csak enyhén átlag alatti, de a megyei szinttől lényegesen elmarad.

Legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzett 7 éves és idősebbek aránya (%) Vanyolán, illetve a környező településeken 2011-ben (Forrás: TEIR)

Legalább érettségizett 18 éves és idősebb népesség aránya (%) Vanyolán, illetve a környező településeken 2011-ben (Forrás: TEIR)

Felsőfokú végzettségű 25 éves és idősebb népesség aránya (%) Vanyolán, illetve a környező településeken 2011-ben (Forrás: TEIR)

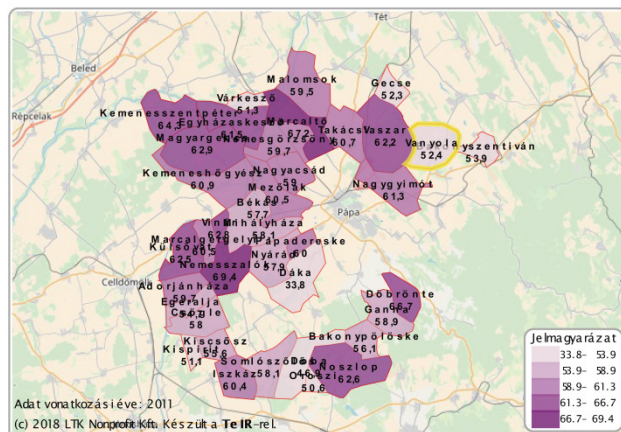
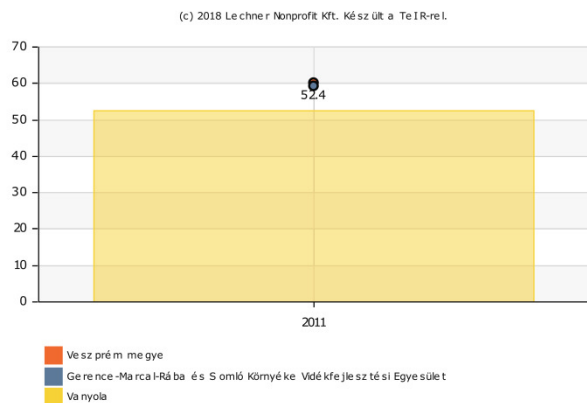
1.7.1.5 Foglalkoztatottság

A foglalkoztatottak aránya Vanyolán enyhén elmarad a térségben és a megyében mérttől, 52,4 %-os értéket mutatott 2011-ben. A településen a regisztrált álláskereső száma 2015-ben 16 fő volt, ami az azt megelőző évekhez képest jóval kedvezőbb adat. 2008 és 2013 között a munkanélküliek száma még 50 fő fölött volt.

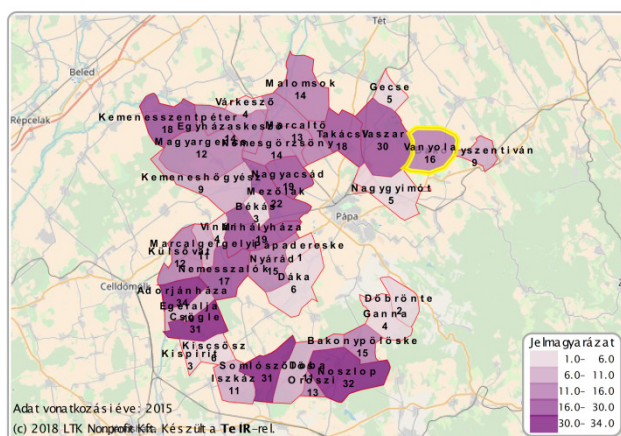
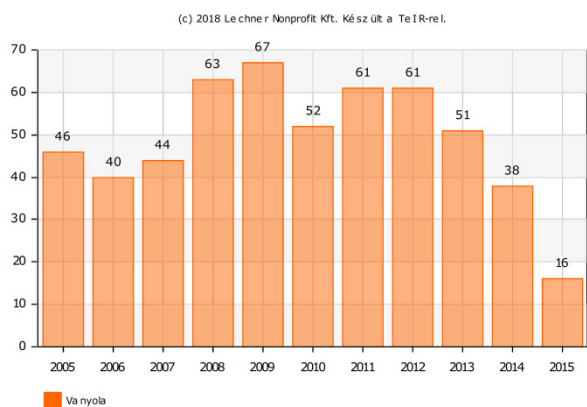
Vanyolán kedvező folyamatok zajlottak le az elmúlt 5 évben, hiszen jelentősen csökkent a munkanélküliségi ráta. 2009-ben majdnem kétszer annyi volt a munkanélküliek aránya, mint a megyében, de 2015-ben a 4,3%-os érték már a megyei és a térségi átlagot közelítette.

A tartós munkanélküliek aránya szintén nagy mértékben csökkent: a 2009-ben még a 80 százalékot is közelítő ráta 2015-re 6,3%-ra csökkent. Ez a megyei és a térségi aránynál is lényegesen kedvezőbb.

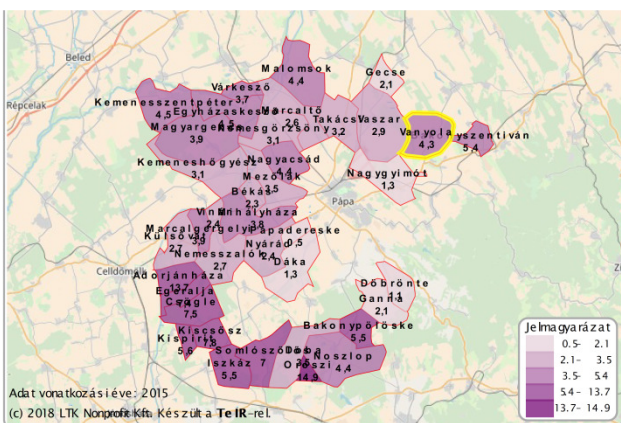
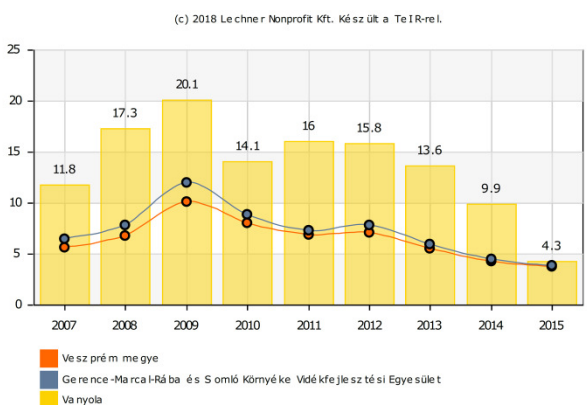
A TEIR még nem szolgáltat adatokat a 2015-2017 közötti folyamatokról, de az önkormányzat tájékoztatása szerint a korábban állástalan, munkaképes lakosság nagy része el tudott helyezkedni – többségük Győrben, az AUDI autógyárban vagy a hozzá kötődő vállalkozásokban talált munkát. A gyárba szerződéses járattal szállítják a dolgozókat. A csóti fémárugyártó üzem is sokak megélhetését biztosítja. Várhatóan néhány fő a közeljövőben sem válik munkaképesé, ők fogják kitenni a tartós munkanélküliek csoportját.

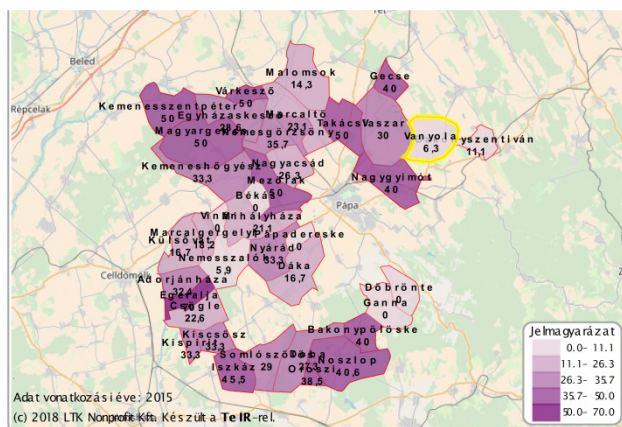
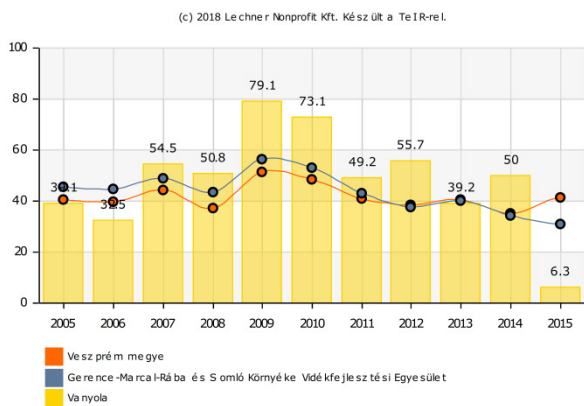
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül (%) Ványolán, illetve a környező településeken 2011-ben (Forrás: TEIR)

Regisztrált munkanélküliek száma (fő) Ványolán az elmúlt években, illetve 2015-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

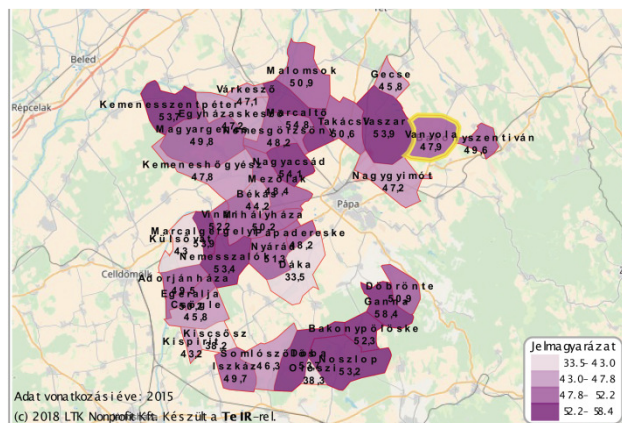
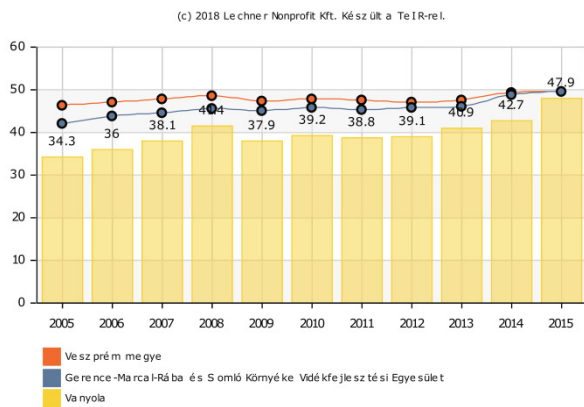
Munkanélküliségi ráta (%) Ványolán az elmúlt években, illetve 2015-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

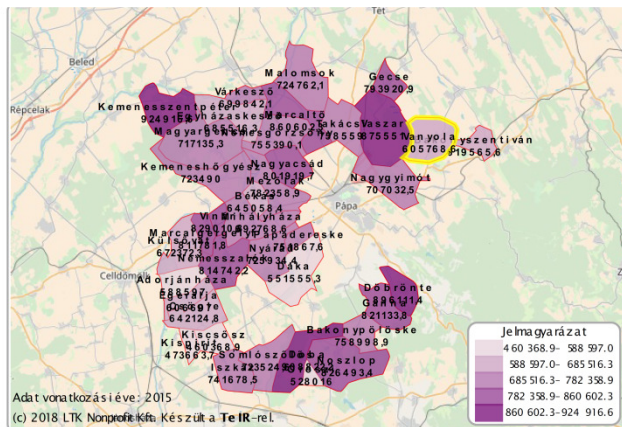
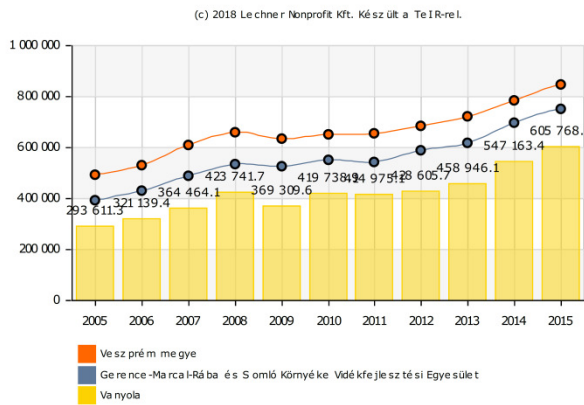
Tartós munkanélküliek aránya (%) Vanyolán az elmúlt években, illetve 2015-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

1.7.1.6 Jövedelmi viszonyok

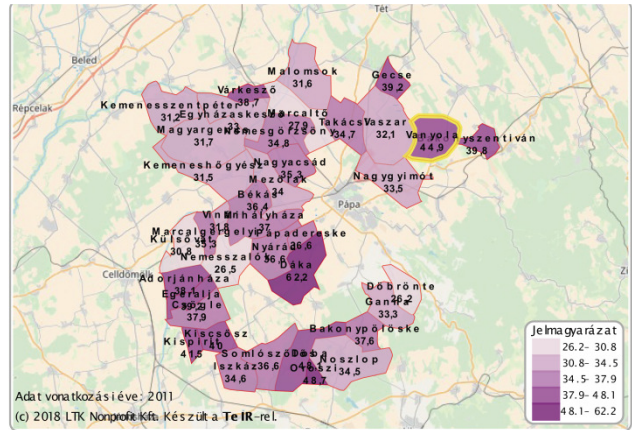
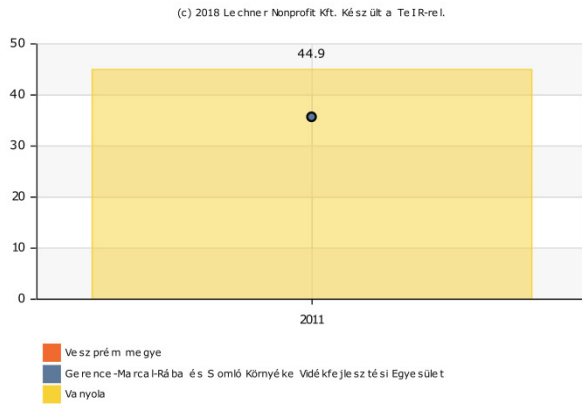
Az elmúlt évtizedben kis mértékben nőtt az adófizetők aránya a településen, és 2015-re megközelítette a térségi, megyei átlagot. 2015-ben a lakosság 47,9%-a volt adófizető. Az egy főre jutó jövedelem ugyan jelentősen nőtt az elmúlt években, de a térségben, illetve a megyében mért átlagjövedelmek ugyanilyen arányban nőttek, így a különbség nem csökkent. Az aktív korúak körében 44,9% a rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők aránya, ami a térségi és a megyei arányoknál magasabb. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők körében 21,3%, ami a térségi és a megyei átlaghoz képest kiugróan magas.

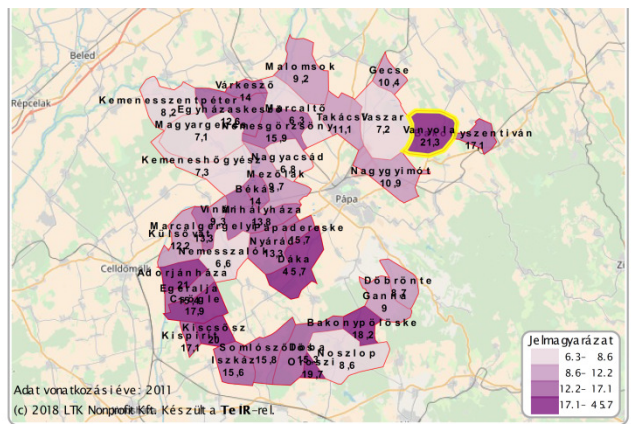
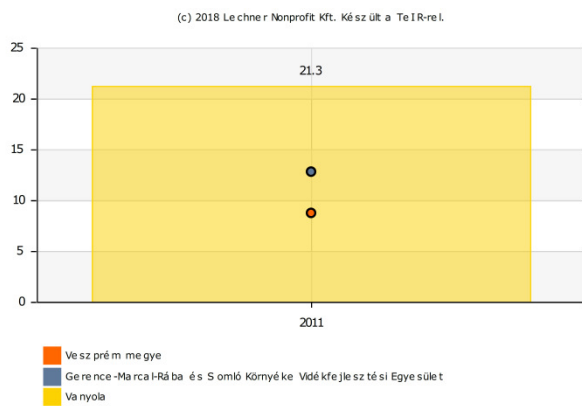
Száz lakosra jutó adófizetők száma (fő) Vanyolán az elmúlt években, illetve 2015-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft) Vanyolán az elmúlt években, illetve 2015-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

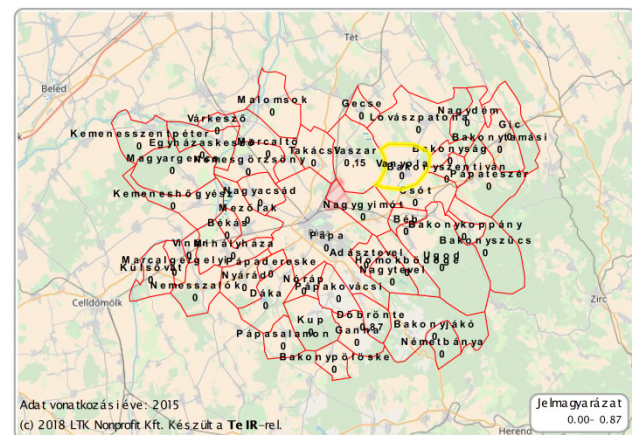
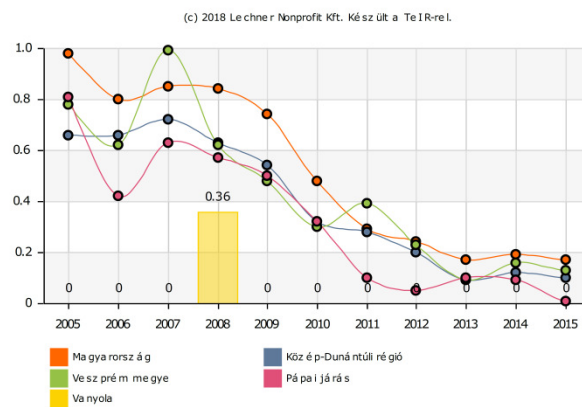
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkező aktív korúak aránya (%) Vanyolán, illetve a környező településeken 2011-ben (Forrás: TEIR)

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korúak aránya (%) Vanyolán, illetve a környező településeken 2011-ben (Forrás: TEIR)

1.7.1.7 Életminőség

A településen utoljára 2008-ban épült lakás, azóta az új építésű lakóingatlanok aránya 0%. A pápai járásban hasonló adatokat mérhetünk: építési tevékenység nem jellemző, vagy csak elszórtan jelenik meg. Az építőipar a járásban messze az országos átlag alatt teljesít. A térségben az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 30,6% volt 2011-ben, ami a megyei ráta ötszöröse, de a térségi arányt is jelentősen meghaladja.

Új építésű lakások aránya (százalék) Vanyolán az elmúlt években, illetve 2015-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

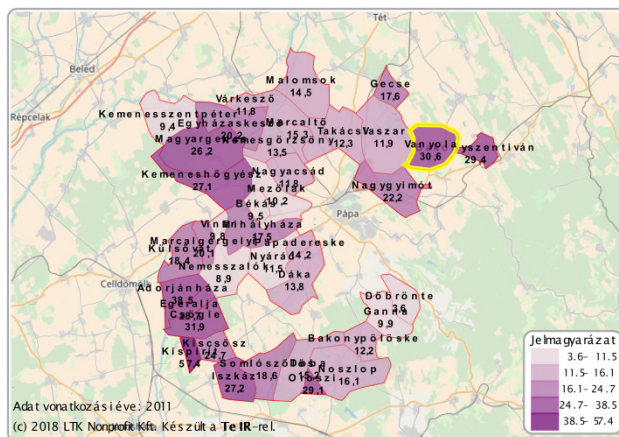
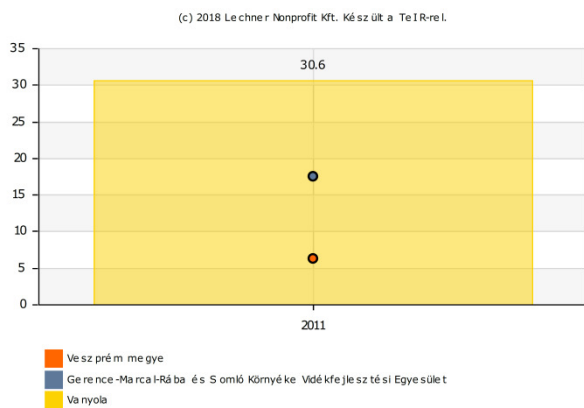

"A lakásállomány száma Vanyolán 276, melyek között nincs elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás. Településünkön nem megfelelő lakhatási feltétel miatt veszélyeztetett személy nincs, 1 hajléktalan személy van az önkormányzat nyilvántartása szerint. Az időskorúak lakhatási helyzete a települési viszonylatban kielégítőnek mondható." (Forrás: Vanyola Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013, 24. oldal)

év	összes lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	bérlakás állomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	szociális lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	276							
2009	276							
2010	276							
2011	276							
2012	276							

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány Vanyolán az elmúlt években (Forrás: Vanyola Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013, 23. oldal)

Alacsony komfort fokozatú lakások és lakott üdülők aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) (%) Vanyolán, illetve a környező településeken 2011-ben (Forrás: TEIR)

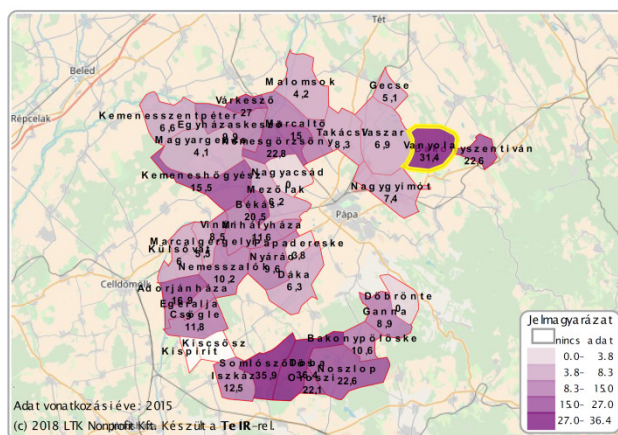
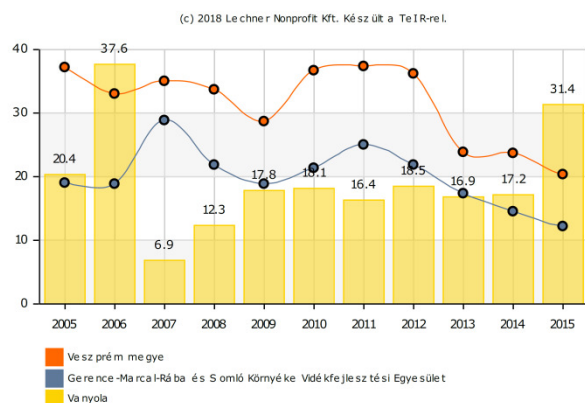
1.7.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

A térségben egyedül Vanyola és Bakonyszentiván rendelkezik jelentős (10% feletti) roma népességgel. Az érték messze meghaladja a megyei és a térségi átlagot is. 2015-ben a regisztrált bűncselekmények száma kiugró volt a térségben, ahol egyébként a megyei átlag alatti érték volt tapasztalható. Öröndetes, hogy a megyei és a térségi arányok csökkenést mutatnak. Az éves települési adatokból – a kis minta miatt – nem érdemes messzemenő következtetéseket levonni, de elmondható, hogy a térségi átlagnak megfelelőek voltak. A településen a helyi esélyegyenlőségi program nem tárt fel települési szintű konfliktusokat.

A cigány (romani, beás) etnikai kisebbséghez tartozó népesség arányát lásd az 1.7.1.3. fejezetben.

"A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása.

Településünkön nem alakultak ki szegregátumok, a lakások belterületen épültek, külterületen és nem lakóvezetben elhelyezkedő lakások nincsenek. Mindenkinnek egyformán biztosított a közszolgáltatásokhoz, a közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés." (Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program, Vanyola Község Önkormányzata)

A regisztrált bűncselekmények száma, ezer lakosra (db) Vanyolán az elmúlt években, illetve a környező településeken 2015-ben (Forrás: TEIR)

1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők

A település identitását nagyban meghatározza Vajda Péter nagyhatású reformkori gondolkodó emléke, akinek szellemi örökségét a település méltóképpen őrzi. A tiszteletére berendezett emlékházat Vanyola Község Önkormányzata 2006-ban újította fel. Minden évben a születésnapján ünnepséget tartanak, közösen emlékeznek rá tanulók, pedagógusok és a község lakói. Helyben iskolát, óvodát, utcát neveztek el róla.

Vanyolán megtalálható a Magyar Vöröskereszt helyi szervezete, továbbá az alábbi civil szerveződések működnek a településen: Szőlőhegy tulajdonosok közössége, Óvodai szülői munkaközösség, Vanyolai Asszonykórus.

Vanyolán működik a Vági Klára Alapítvány, melynek célja a nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, különböző kulturális tevékenységek szervezése, szociális tevékenység és családsegítés, időskorúak gondozása, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, valamint a kulturális örökségek megóvása.

A község lakossága az evangélikus és a római katolikus felekezetekhez tartozik. *"A két gyülekezet egymás mellett jól megfér és békességben él."* (Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program, Vanyola Község Önkormányzata)

1.8 A település humán infrastruktúrája

1.8.1 Humán közszolgáltatások

A lakónépesség életminőségét jelentős mértékben meghatározza a humán közszolgáltatások (oktatás, szociális ellátás, egészségügy, kultúra, sport, stb.) elérhetősége és azok minősége.

Vanyolán a Petőfi Sándor utcában található a volt általános iskola, melynek udvari épületében helyezkedik el a 25 férőhelyes óvoda. Az óvodába járók létszáma stagnál, jelenleg 15 fő. Az iskolások a lovászpatonai intézményt látogatják.

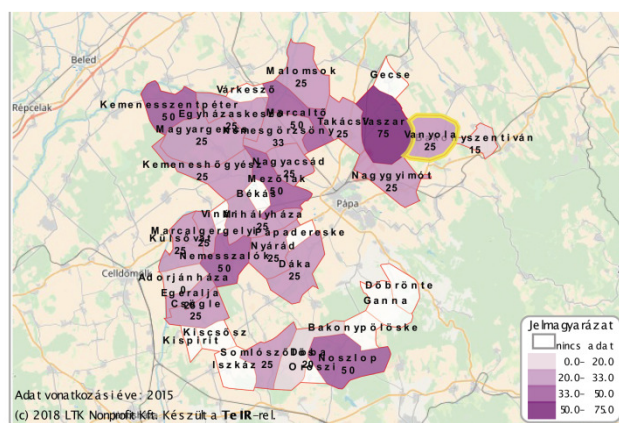
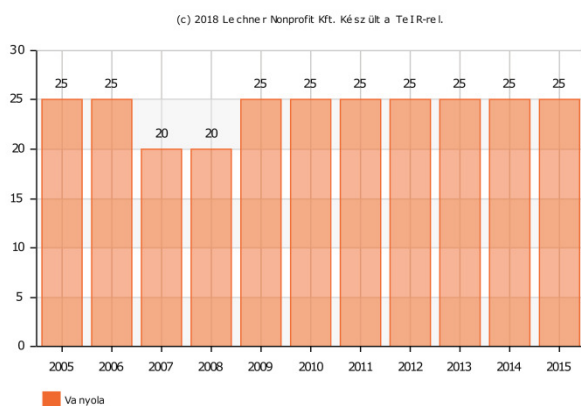
A házi orvos rendszeresen rendel a településen a védőnővel együtt, melynek az orvosi rendelő ad helyet. A térségben az egy orvosra jutó lakosság 500 fő körüli, ami a térségi adatokhoz képest is kedvező. Gyógyszertár legközelebb Lovászpatonán, illetve Pápán található, de helyben működik egy fiókgyógyszertár is. Kórház Pápán található.

A településen falugondnoki hálózat működik. Emellett az önkormányzat fenntartásában megoldott a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtó, valamint a családsegítő szolgálat is.

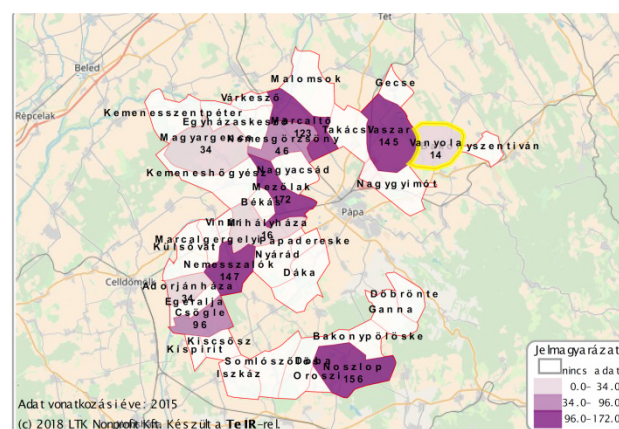
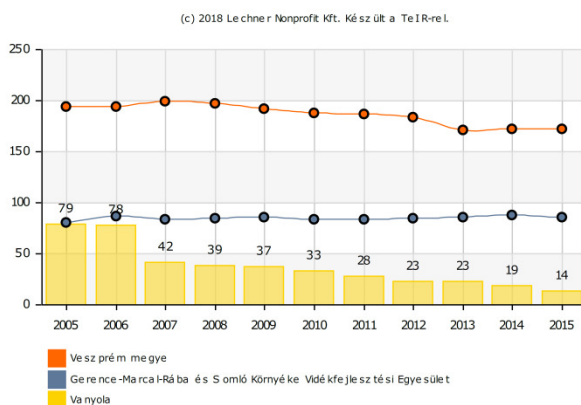
A községben posta megtalálható. A helyi kulturális élet színtere a könyvtár és művelődési ház, melyek közös épületen belül kaptak helyet. Sportpálya a központi belterület déli részén található.

A lakosság vallását tekintve 60% katolikus, 40% evangélikus vallású, ezért egy evangélikus templom is található a településen a két műemléki római katolikus templom mellett.

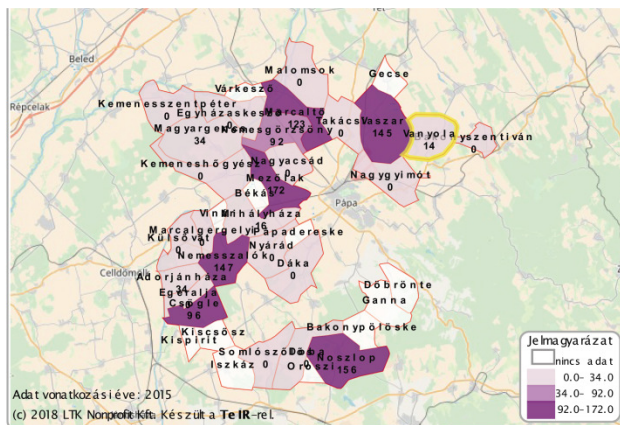
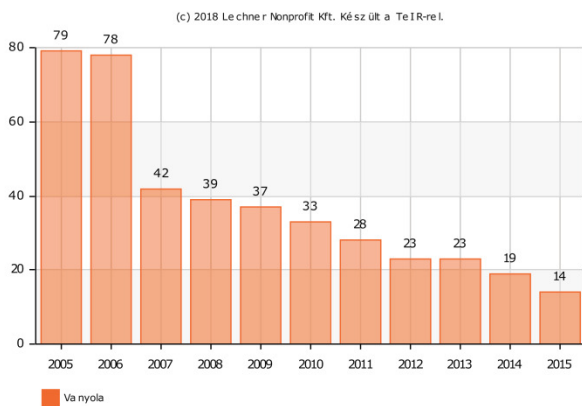
Vanyolán három temetői terület található, melyek önkormányzati tulajdonúak. A pápanyógéri temető kegyeleti parkká alakítását a településszerkezeti terv tartalmazza, a Szalmaváry-sírkápolna területén csak a kriptá található, így hosszú távon a vanyolai temető fenntartása tervezett.

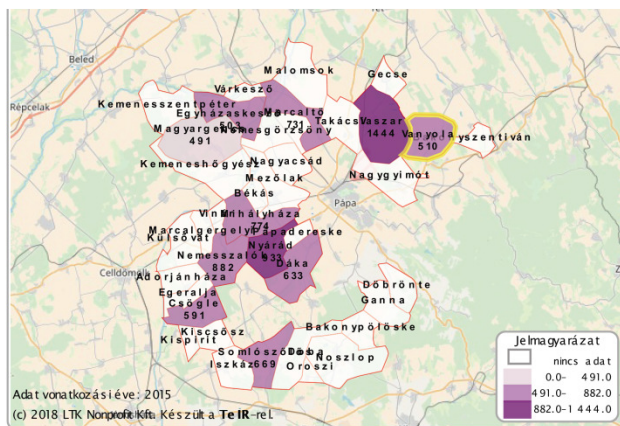
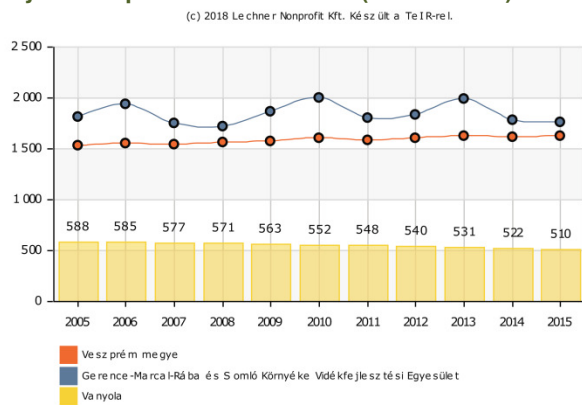
Óvodai férőhelyek száma az elmúlt években Vanyolán, illetve a környező településeken 2015-ben (forrás: TEIR)

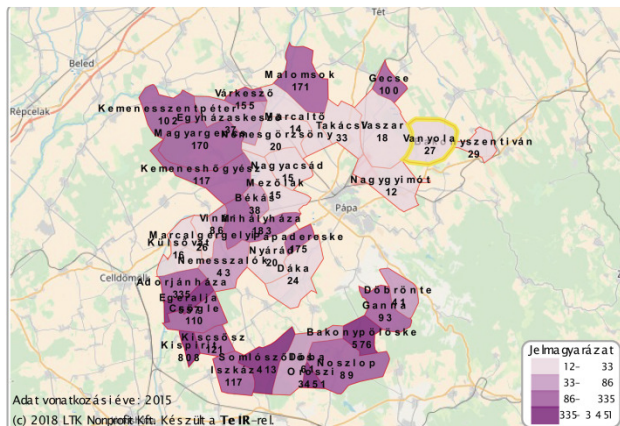
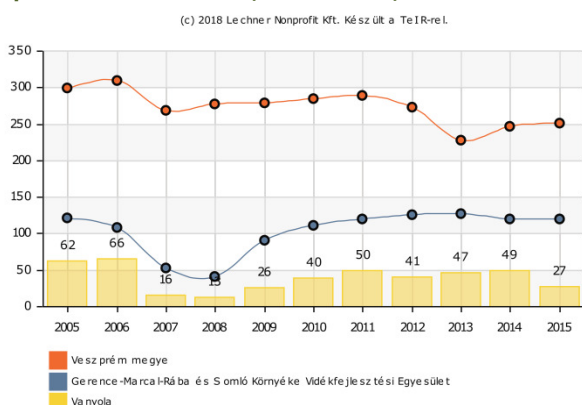
Általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma az elmúlt években Vanyolán, illetve a környező településeken 2015-ben (forrás: TEIR)

Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) az elmúlt években Vanyolán, illetve a környező településeken 2015-ben (forrás: TEIR)

Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma az elmúlt években Vanyolán, illetve a környező településeken 2015-ben (forrás: TEIR)

A települési könyvtárból kölcsönzött könyvtári egységek száma száz lakosra az elmúlt években Vanyolán, illetve a környező településeken 2015-ben (forrás: TEIR)

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Vanyola Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programját (és annak Intézkedési Tervét) a 47/2013.(VI.27.) számú határozatával fogadta el, és azt az 58/2013. (X.3.) számú határozatával módosította.

"Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Vanyola Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat."

1.9 A település gazdasága

1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

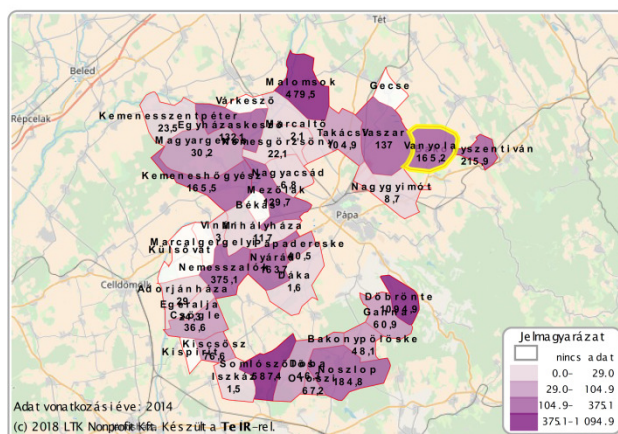
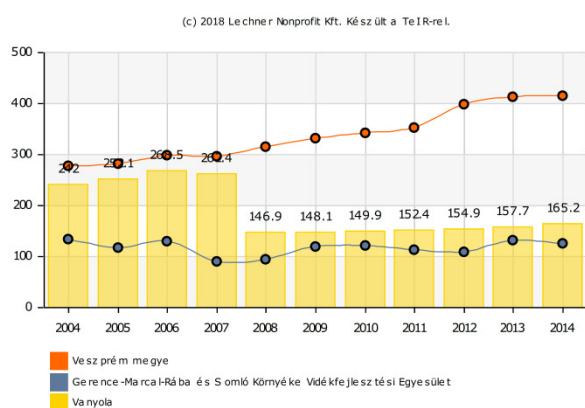
A település gazdaságát a külterületeken folytatott mezőgazdasági tevékenység adja, mely így sem biztosít megfelelő mennyiségű munkahelyet. Belterületén csak néhány háztáji gazdálkodás van jelen, ezek azonban csak jövedelemforrás kiegészítésként szolgálnak. A községben egyetlen ipari tevékenységet végző vállalat, egy kábelgyár van jelen, amely lakóterületen, a temető közelében működik. A működő kereskedelmi és szolgáltatói szféra is csak az alapellátást biztosítja, magasabb ellátottságot a környező települések szolgáltatnak.

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, szerepköre

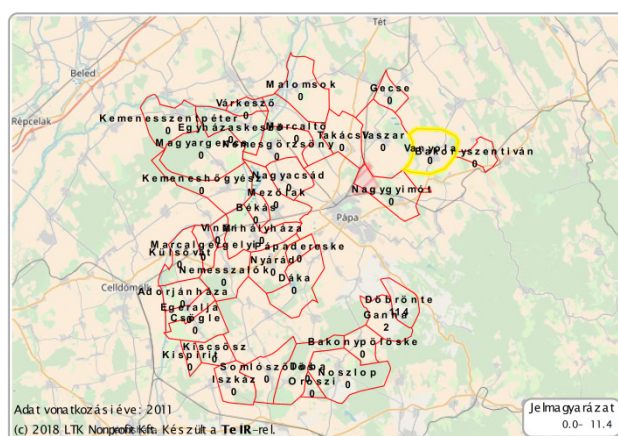
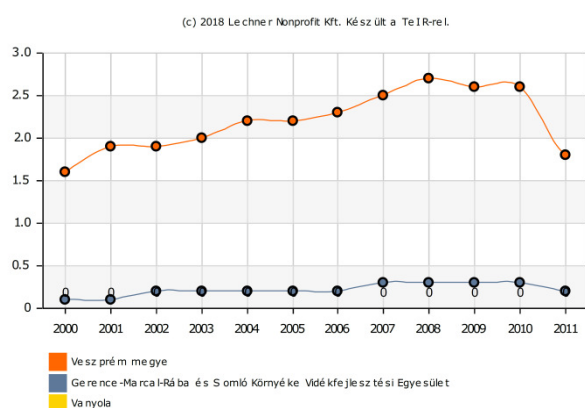
A mezőgazdaságot három fő cég határozza meg a településen. A Vanyola Mezőgazdasági Szövetkezet és az Agro Vanyola növénytermesztéssel foglalkoznak a külterületen, az Agro emellett pedig marhatenyésztéssel van jelen a településen. A harmadik a Pannon-Best Kft., mely a község szalmavári részén baromfitelepet üzemeltet. Az Agro Vanyola nagyobb létszámot tud foglalkoztatni. Emellett 10 egyéni mezőgazdasági vállalkozást regisztráltak.

Az egyetlen ipari vállalat a kábelgyár, amely néhány főt foglalkoztat.

Az egy lakosra jutó jegyzett tőke a térségi átlagnak megfelelő, kis mértékben meg is haladja azt. A településen turizmushoz kapcsolódó tevékenység nincs.

Egy lakosra jutó jegyzett tőke (1000 Ft) Vanyolán az elmúlt években illetve 2014-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

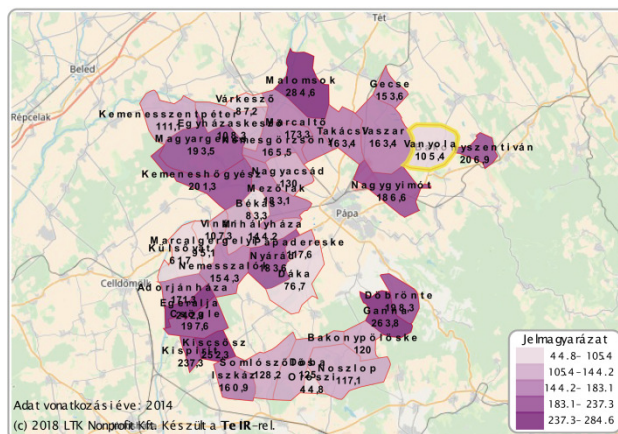
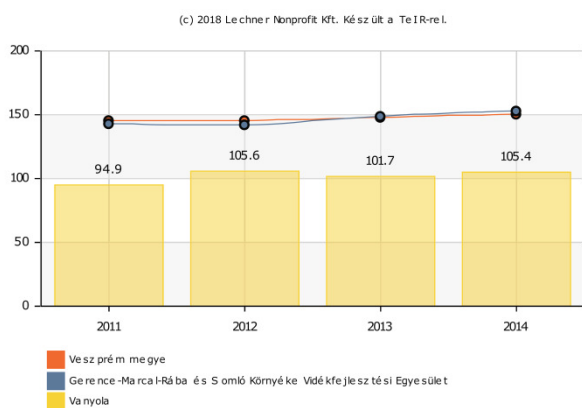

Egy lakosra jutó idegenforgalmi adó (1000 Ft) Vanyolán az elmúlt években illetve 2011-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelései

Az E-cégjegyzék adatai alapján a településre 13 cég van bejegyezve. Vanyolán az ezer lakosra jutó regisztrált gazdasági vállalkozások száma elmarad a megyei átlagtól. Jelentős beruházás, fejlesztés a rendelkezésre álló információk alapján nem történt.

A Vanyola és Pápagyógér közötti üres területen golfpálya építését tervezte egy magántulajdonos, de a beruházás nem valósult meg.

Regisztrált gazdasági vállalkozások száma ezer lakosra, 2011-től (db) Vanyolán az elmúlt években illetve 2014-ben a környező településeken (Forrás: TEIR)

1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

A település elérhetősége jónak mondható, délről a 832. számú (Pápa- Veszprémvarsány) útról leágazva érhető el a község. A közösségi közlekedést a Pápa, Győr, Esztergom és Szombathely irányába közlekedő autóbuszok jelentik. Vasútállomás a településen nincs, a legközelebb 8 km-re, Naggyimóton található. Pápa közelsége pozitív befolyással bírhat Vanyolára. A munkaerő képzettségét lásd az 1.7.1. fejezetben. A településen a K+F ágazat nincs jelen.

1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok

Vanyolán az utóbbi években nem épültek új lakások, a meglévő telekállomány minimális aktuális ingatlanpiaci hirdetései alapján pedig egy 70-90 ezer Ft négyzetméterenkénti ár állapítható meg a lakóingatlanok körében. Telekárak tekintetében nem áll rendelkezésre információ. A rendelkezésre álló adatok alapján az ingatlanpiaci viszonyok nem relevánsak a településen.

1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

A települési önkormányzat a közelmúltban nem vett fel hitelt, nincs eladósodottság. Az önkormányzatnak (részben földterületek eladásából) van megtakarítása, melyet egy esetleges településfejlesztési pályázaton, önrészként terveznek felhasználni.

Költségvetési adatok a települési önkormányzat adatszolgáltatása szerint:

Év	Költségvetési kiadások (Ft)	Költségvetési bevételek (Ft)	Finanszírozási kiadások (Ft)	Finanszírozási bevételek (Ft)
2015	70 796 373	51 460 273	1 146 945	20 483 045
2016	65 921 094	52 513 886	1 115 955	14 523 163
2017	89 767 646	76 847 879	1 199 484	14 119 251

(Adatok lekérdezésének időpontja: a következő év márciusa)

1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Vanyola az idei évben 8 millió forintot nyert járdaépítési és -felújítási pályázaton. A település 15 millió forintot nyert a régi iskola telkén található konyha felújítására. A letelepedési támogatás 100 000 Ft családonként a 2017-es önkormányzati rendelet szerint.

A települési önkormányzat adatszolgáltatása szerint a beadott pályázatok:

Pályázat címe	Elnyert összeg	Projekt tartalma	Időtáv
Kistelepülési önkormányzatok alacsony összegű fejlesztéseinek támogatása	1.250.000,- Ft	Településrendezési terv készítése	2017. év
Tűzelőanyag- pályázat	933.450 - Ft	Szociális célú tűzelőanyag vásárlás	2017. év
Közfoglalkoztatás	707.698,- Ft	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	2018.03.02- 2018.06.30.
Közfoglalkoztatás	8.776.710,- Ft	Start Járási Mintaprogram	2018.03.01- 2019.02.28.
Önkormányzati fejlesztések	7.785.459,- Ft	Szilárd burkolatú járda felújítás Tánacsics, Árpád, Rákóczi utca	2017. év
Kulturális alapellátás fejlesztése	300.000,- Ft	Gyermeknap szervezése	2017. év

Vanyola képviselő-testülete jelenleg 5 főből áll, munkájukat 3 ügyintéző segíti. A település közös önkormányzati hivatala Pápateszéren található, a körjegyzőségbe Gic és Bakonyszentiván is beletartozik. A településen csak vagyonyilatkozat vizsgálatával foglalkozó bizottság alakult, ami a településfejlesztésre, -rendezésre nincs hatással.

1.10.3 Foglalkoztatáspolitikai

A településen közmunkaprogram működik, melynek keretében 2017-ben 9 főt foglalkoztattak.

1.10.4 Lakás- és helyiséggazdálkodás

Vanyola Önkormányzatának adatszolgáltatása szerint a települési önkormányzat tulajdonában az alábbi közcélú létesítmények állnak:

Ingatlan neve	Ingatlan címe	Telek területe	Becsült érték
Kiállítóház	Vajda Péter utca 44.	562 m ²	4 095 E Ft
Általános iskola	Vajda Péter utca 2.	818 m ²	23 930 E Ft
Tűzoltóság	(névtelen)	2 043 m ²	44 875 E Ft

Polgármesteri hivatal	Petőfi Sándor utca 16.	8 057 m ²	28 717 E Ft
Általános iskola és óvoda	Petőfi Sándor utca 24.	4 395 m ²	71 246 E Ft
Kripta	(n.a.)	1 712 m ²	756 E Ft
Rom	(n.a.)	367 m ²	2 E Ft
Gazdasági épület, udvar	(n.a.)	3 114 m ²	E Ft
Vízmű	(n.a.)	1 075 m ²	78 638 E Ft

adatok lekérdezésének időpontja: 2018. március 19.

Egyéb ingatlanok az önkormányzat tulajdonában:

Ingatlan neve	Ingatlan címe	Telek területe	Becsült érték
Önkormányzati épület	Kossuth utca 20.	3 295 m ²	25 579 E Ft
Épület	Kossuth utca 21.	21 m ²	451 E Ft
Gazdasági épület, udvar	(n.a.)	3 114 m ²	E Ft
Lakóház, udvar	(n.a.)	985 m ²	38 E Ft

adatok lekérdezésének időpontja: 2018. március 19.

1.10.5 Intézményfenntartás

Az általános iskolai oktatás megszűnt, a diákok Lovászpatonára járnak át. A 25 férőhelyes óvoda jelenleg 15 gyermekkel működik. Az óvoda és az iskola telkén menza is található, amely a szociális étkeztetést is biztosítja. Az üzemi konyha felújítására a település pályázati pénzt nyert. Az alapegészségügyi ellátást vállalkozó házi orvos látja el, emellett a településre védőnőt is kirendeltek.

A művelődési ház és a könyvtár önkormányzati fenntartású.

1.10.6 Energiagazdálkodás

Ld. az 1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások fejezetnél.

1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény értelmében az önkormányzat kötelezően ellátandó, településüzemeltetéssel összefüggő tevékenységei a következők:

- köztemetők kialakítása és fenntartása
- a közvilágításról való gondoskodás,
- kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása,
- a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása,
- közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása,
- gépjárművek parkolásának biztosítása.

Vanyola Község Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2013. (VI. 28.) számú önkormányzati rendelete szól a temetők használatáról. A település közigazgatási területén az önkormányzat tulajdonában lévő belterületi 267 hrsz.-ú ingatlanon lévő köztemető működik.

Vanyola Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 55/2015. (IX. 7.) határozatának értelmében megismerte és elfogadta az ENERIN Sümeg Energetikai Kft. (8800 Nagykanizsa, Petőfi u. 1.) Vanyola Község Önkormányzata számára a közvilágítás korszerűsítése és a közvilágítás üzemeltetése tárgyában készített ajánlatát, melyben komplex megoldást kínál az energiahatékonyság növelésére, az energiafelhasználás költségeinek csökkentésére, a vanyolai közvilágítás korszerűsítésére.

1.12 A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1 Természeti adottságok

1.12.1.1 Geológia és domborzat, talaj

„Vanyola község Veszprém megye északi részén, Pápától északkeletre, a Pápa-Devecseri-sík kistájban helyezkedik el. A Bakony és a Marcal-völgy közötti terjedelmes Pápa-Devecseri-sík kistáj keleti fele – ahol Vanyola község található – tengerszint feletti magasság értelmében közepes helyzetű (150 m feletti), enyhén tagolt hordalékkúp-síkság. Az átlagos relatív relief 10-25 m/km². A Bakonyból a Marcalhoz siető patakok délkeletről északnyugatra tartó párhuzamos völgyekkel szabdalják a felszínt. A völgyűrség átlagos értéke a kistájban 1 km/km². A mélyebben fekvő völgytalpak nedvesebb, a köztes hátaк szárazabb termőhelyek a területhasznosítás számára.

A kistáj – így Vanyola teljes közigazgatási területe is – a Rába, a Marcal és a bakonyi kisvízfolyások közös hordalékkúp-maradványa, amelynek kavicsanyaga számos helyen megmaradt. A felszín nagyobb részét azonban folyóvízi és lejtőüledékek borítják. A belterületen a felszínközélen a pannon somlói formáció képződményei találhatóak (homokos-agyagos kőzetliszt). A külterületen és a belterület déli részén pleisztocén teraszképződmények (kavicsos-homok, homokliszt, kavics) lelhetőek fel a felszínen.

A táj uralkodó talajtípusai az erdőtalajok. Ezek közül legnagyobb területi részarányal az agyagbemosódásos barna erdőtalajok fordulnak elő. Az alacsonyabb térszínnek periglaciális, löszös üledékeinek talajai a csernozjom barna erdőtalajok. Mechanikai összetételük homok, homokos vályog. Vízgazdálkodásuk a könnyű mechanikai összetételnek megfelelően nagy vízlevezető, és gyenge víztartó képességgel jellemezhető. A réti talajok felé jelentenek átmenetet a réti csernozjom talajok, melyeken elsősorban szántók, kisebb részben gyepterületek találhatóak.

A patakok, vízfolyások allúviumán (a földtörténeti jelenkorban kialakult áradmányos vagy hordalékos talaj vagy kőzet) lápos réti és réti talajok találhatóak, többségében vályog mechanikai összetétellel, szénsavas mérszattartalommal.” (Forrás: hatályos településrendezési terv tájrendezési alátámasztó munkarésze)

1.12.1.2 Vízrajz

„A Pápa-Devecseri-sík kistáj teljes egészében a Marcal jobb oldali vízgyűjtő területe, amelyet egymással párhuzamosan a Marcalba siető patakok tagolnak. Az árvek a kora nyári csapadékmáximum idején, a kisvizek ősszel a leggyakoribbak.

A talajvíz szintje a patakvölgyekben 0-2 méter között van, a völgyek közötti hátaкon 5 m körüli. Kémiai jellege elsősorban kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. Mind a patakok vízhozama, mind a talajvíz mennyisége és szintje erősen függ az időjárástól.

A vizsgálati terület vízfolyásai: a Csikvándi-Bakony-ér (Szentiváni-ér) és a Cuha-patak.” (Forrás: hatályos településrendezési terv tájrendezési alátámasztó munkarész)

1.12.1.3 Klimatikus viszonyok

„A kistáj mérsékelten hűvös éghajlatú, de már a mérsékelten meleg övezet határain van. A csapadékvizonyok szempontjából a mérsékelten száraz éghajlattípusba sorolható a község éghajlata.

A napfényes órák száma 2000 óra/év körüli értéket mutat. Az évi középhőmérséklet 9,5 és 10,0 °C között változik, a vegetációs időszaké 16,0 és 16,5 °C között mozog. A csapadék évi összege 610-640 mm, ami az utóbbi években jelentős ingadozásokat mutat az évi mennyiségben és az év közbeni eloszlással kapcsolatban egyaránt, ami a mezőgazdasági termeszést hátráltatja (csapadékmentes, aszályos és a földek művelését akadályozó többletvizes, csapadékban dús időszakok szabálytalan váltakozása). Az átlagos szélesség 3,2 m/sec körüli. Leggyakoribb az északi és a déli szélirány.” (Forrás: hatályos településrendezési terv tájrendezési alátámasztó munkarész)

1.12.1.4 Élővilág

„A potenciális erdőtársulások között említhetőek a puha- és keményfaligetek (*Salicetum*; *Quercus-Ulmetum*), a gyertyános kocsányos tölgyesek (*Quercus robur-Carpinetum*), a cseres-tölgyesek (*Quercetum petraeae-cerris*).

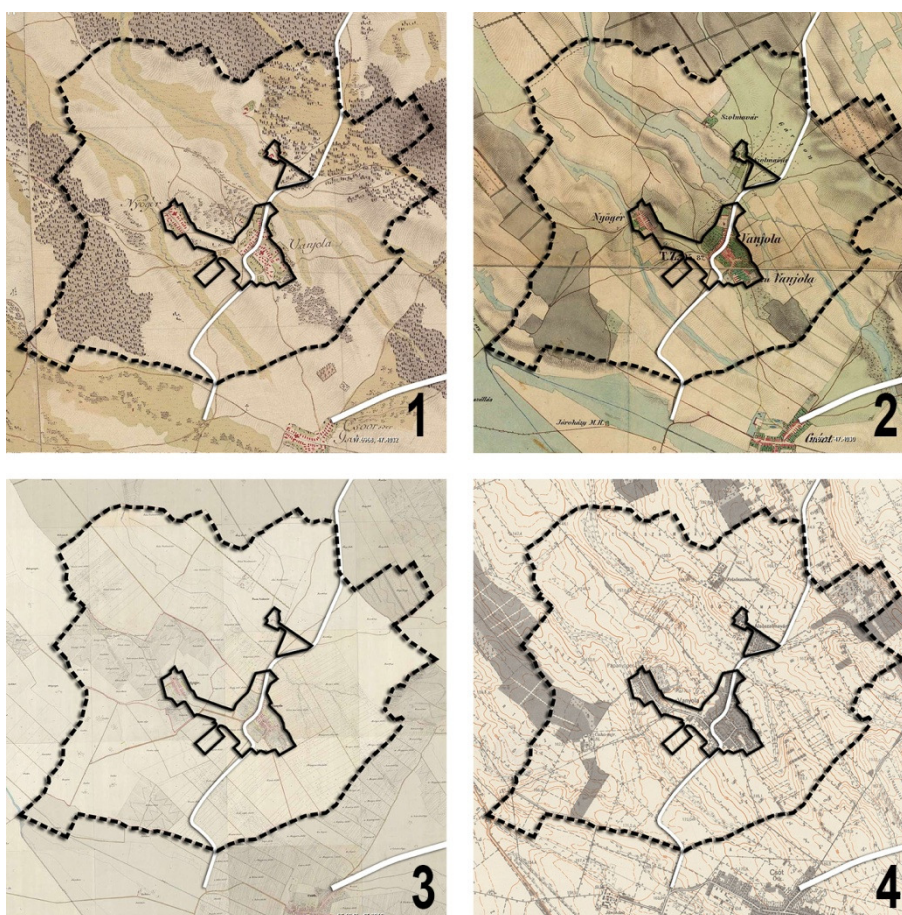
A patakok menti gyepterületek kiváló élőhelyet biztosítanak a rovar- és madárfajoknak, kistestű rágcsálóknak. A rágcsálók és apró termetű madarak a bagolyfajoknak, kisragadozó emlősöknek és más ragadozó madaraknak (egerészölyv, kékes rétihéja, vörösvércse, karvaly) jelentenek táplálékot.

A terület fő nagyvadfajai közül az őz (*Capreolus capreolus*) és a vaddisznó (*Sus scrofa*), az apróvadak közül a fácán, a nyúl és a róka érdemel említést. Ezek az állatok az erdőterületeken, bozótosokon kívül a szántóföldekre is gyakran kimerészkednek. A fasorok, cserje- és erdősávok számukra is megfelelő bújóhelyet nyújtanak.

A szántóföldeket, földutakat, árkokat kísérő fás, cserjés állományoknak jelentős ökológiai szerepe van. Ezek bújó- és táplálkozóhelyet nyújthatnak számos rovar-, illetve hüllőfaj számára. Kiváló élőhelyet jelenthetnek az énekesmadárfajok egy részének, mint a búbos pacstirának, erdei pityernek, sordélynak vagy gébicseknek. Megfelelő hálózat esetén lehetővé teszik az apró énekesmadarak vagy a lepkék vándorlását.” (Forrás: hatályos településrendezési terv tájrendezési alátámasztó munkarész)

1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1 Táj történeti vizsgálat

1. Első Katonai Felmérés (1763-1787); **2.** Második Katonai Felmérés (1806-1869);
3. Harmadik Katonai Felmérés (1869-1887); **4.** 19. századi kataszteri térkép (1857);
 (Forrás: mapire.eu)

„A 180 m magasán fekvő település határában DK-ÉNY-i irányú, alacsony, a 200 m-t alig elérő, homokos, kavicsos dombhátak húzódnak. A dombok közötti völgyekben folyik a Szentiváni-ér és a Cuha-patak vize. Bakony lábánál fekvő település kellemes táji környezetben található, területe mintegy 1950 ha, melynek belterülete 111 ha-t tesz ki. A település legnagyobb része szántóföld, de kisebb szőlők, a magasabb fekvésű területeken kisebb erdők is találhatóak.” (forrás: vanyola.hu)

„Feltételezhető, hogy már évezredekkel ezelőtt is lakott volt a térség, de a mezőgazdálkodással együtt járó erdőirtások mai értelemben csak kis területre korlátozódhattak.

A rómaiak és az utánuk következő népvándorlás korabeli népek még szintén nem végeztek jelentős tájalakító tevékenységet. A X. század elején betelepülő magyar népcsoportok egyrészt magukkal hozták saját mezőgazdasági kultúrájukat, másrészt az itt lakó késő avar telepek lakóinak módszereit használták fel a termeléshez, tenyésztéshez. A középkori magyar állam megszilárdulásakor, a XII-XIII. században indult el a népesség olyan arányú növekedése, hogy szükség volt az erdők irtással történő szántókká alakítására, lápok, vizes területek lecsapolására, patakmedrek rendezésére.

A mai szántóterületek is irtás révén jöttek létre. Az irtás hosszú, fáradtságos munkát jelentett. Először a fa törzsén, nem messze a tövétől fejszével körben, gyűrű alakban lefejtették a háncsot, ezért a fa kiszáradt (cserzés). Az elfűrészelt törzseket legallyaszták, csomóba rakták, majd csákánnyal, fejszével, irtókapával, ásóval kiszedték a tuskókat és a gyökereket, ezeket helyben elégették. A művelés az első évben ásóval és kapával kezdődött, majd legelő állatokat tereltek az irtásra, melyek trágyázásukkal a talajelőkészítést segítették.

A település neve első ízben egy pannonhalmi apátsági oklevélben szerepel egyházi birtokként. A XVI. században a település megszűnt a török háborúkat, de a XVIII. század első felének békésebb viszonyai között a háború következtében degradált területeket újra művelésbe vonták, az igaerő növekedése pedig lehetővé tette a szinte korlátlan mezőgazdasági művelést.

A XX. században a mezőgazdasági gépek megjelenésével és folyamatos fejlődésével új lendületet kapott a gazdálkodás. A hajdan lóval, fogattal művelt kisparcellákat felváltották a nagy területű szántók, melyeket a gépek akadálytalanul, hosszan, minél kevesebb fordulással művelhettek. A vasút és útépítés tovább csökkentette a biológiailag aktív felületet, társulásokat, populációkat szakított szét. Az állattenyésztés nagyüzemesítésével (istálló állattartás) elkezdődött a gyepterületek elcserjésedése, majd elakácosodása. A minőségi termelést a mennyiségi termelés váltotta fel, a tájhoz, értékes tölgyesek helyett akác, nemesnyaras ültetvényeket (nem erdő!) telepítettek." (Forrás: hatályos településrendezési terv tájrendezési alátámasztó munkarész)

1.12.2.2 Tájhasználat értékelése

A tájhasználat szempontjából a mezőgazdasági, valamint az erdőterületek a meghatározóak.

Mezőgazdasági terület

„Jelenleg döntően a Vanyola Mezőgazdasági Szövetkezet és az AGRO-Vanyola Mezőgazdasági Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. gazdálkodik a területen. Előbbinek állattenyésztés és mezőgazdasági szolgáltatások, utóbbinak növénytermesztés, állattenyésztés és mezőgazdasági gépek javítása a fő tevékenységi köre.

A településen jelentős a szántóföldi művelés. A szántók talaja nagyrészt homokos-vályog fizikai féleségű. Főként gabonanövényeket termesztenek.

A gyepterületi ágú területek döntő többsége a vízfolyások mentén található. A gyepeknek fontos ökológiai szerepük van, a Csikvándi-Bakony-ér menti gyepek természeti területek is egyben.

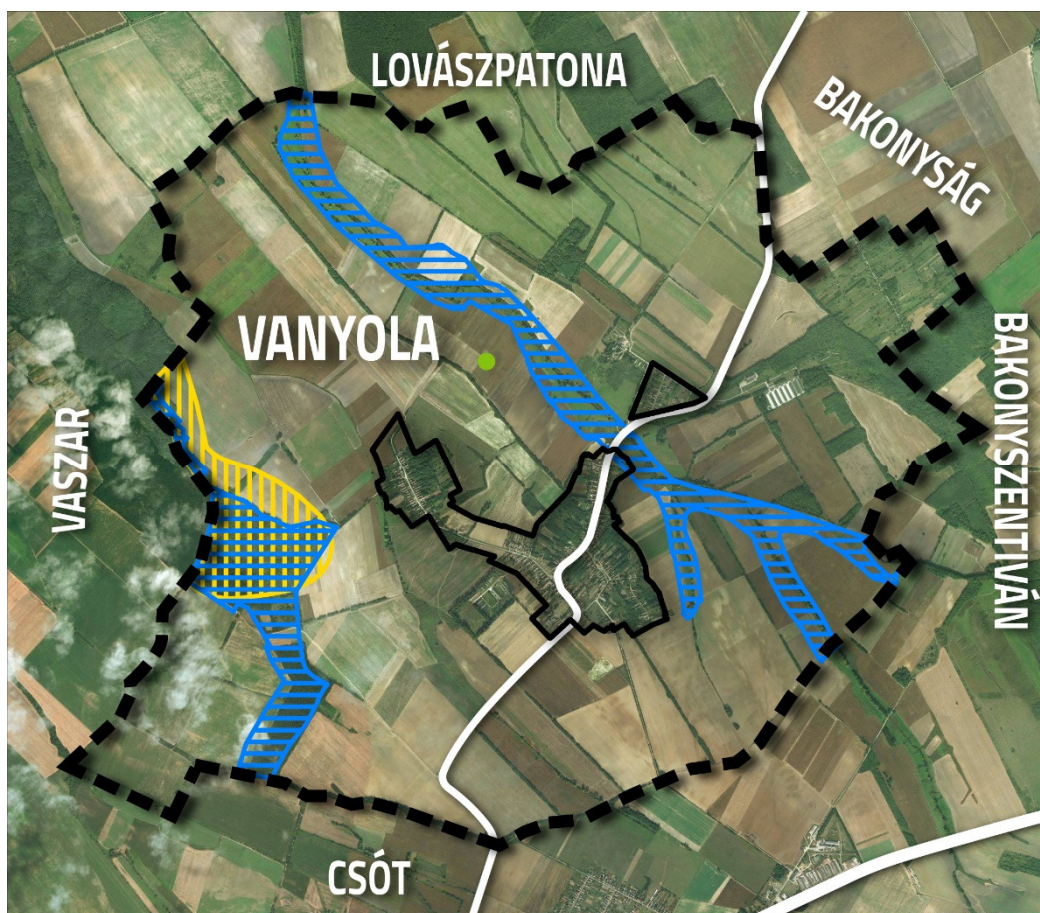
A belterületől északkeleti irányban található szőlőhegy (Csigeihegy) kisparcellás művelésmódja, mozaikos tájszerkezete tájvédelmi és ökológiai szempontból is jelentős. A szegélyek, művelési ág határok számos értékes élőhelyet teremthetnek, a gazdálkodástörténeti, építészeti és kultúrtörténeti értékek pedig együtt teremtik meg a védelemre érdemes tájkaraktert.

Erdőterület

- „A településen az erdőterületek nagysága 91,8 ha, amelyből jelenleg 2,8 ha védelmi, 88,5 ha gazdasági rendeltetésű, 0,5 ha egyéb részlet (tisztás, nyiladék).
- Az erdőterületek 17%-a rendezetlen tulajdonviszonyú, 64%-án a Pápai Erdészeti Gazdálkodási Kft. gazdálkodik, 19%-án magán erdőgazdálkodás folyik.
- A fafajösszetétel a következő: tölgy 17,2%, cser 4,7%, akác 66,9%, keménylombos 1,4%, nyár 2,3%, lágylombos 3,2%, fenyő 4,3%.” (Forrás: hatályos településrendezési terv tájrendezési alátámasztó munkarész)

1.12.3 Védett, védendő táji, természeti értékek, területek

1.12.3.1 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

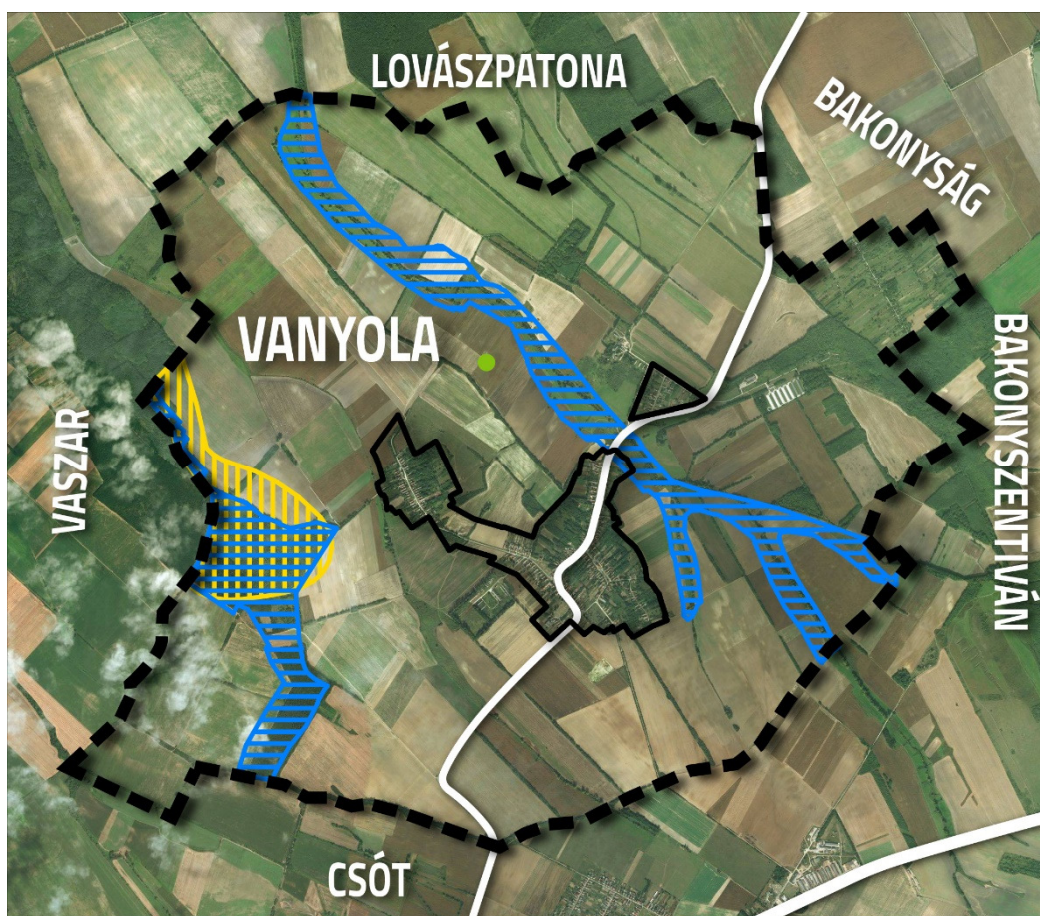
■ tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület (forrás: TAK)

A Veszprém megyei területrendezési terv tájképvédelem szempontból két kategóriába sorolja a védendő területeket. Vannak „országos jelentőségű”, valamint „térégi jelentőségű” tájképvédelmi területek. Vanyola területén a „térégi jelentőségű” tájképvédelmi terület kategória található meg a település nyugati határában, melynek jelentős része a Vaszari-erdő területét fedi le.

Itt jegyezzük meg azonban, hogy az OTrT 2014-es módosulása folytán az ún. „országos és térégi jelentőségű tájképvédelmi területek” kategóriája megszűnt, és helyettük lett az ún. „tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek” országos kategória. Ennek megfelelően tehát a TmTrT tájképvédelmi övezetei megszűntek.

Az OTrT felülvizsgálatakor született döntés értelmében a módosított országos terv a kétszintű lehatárolást megszüntette, és egy egységes, országos övezetként meghatározott tájképvédelmi területi lehatárolást vezetett be.

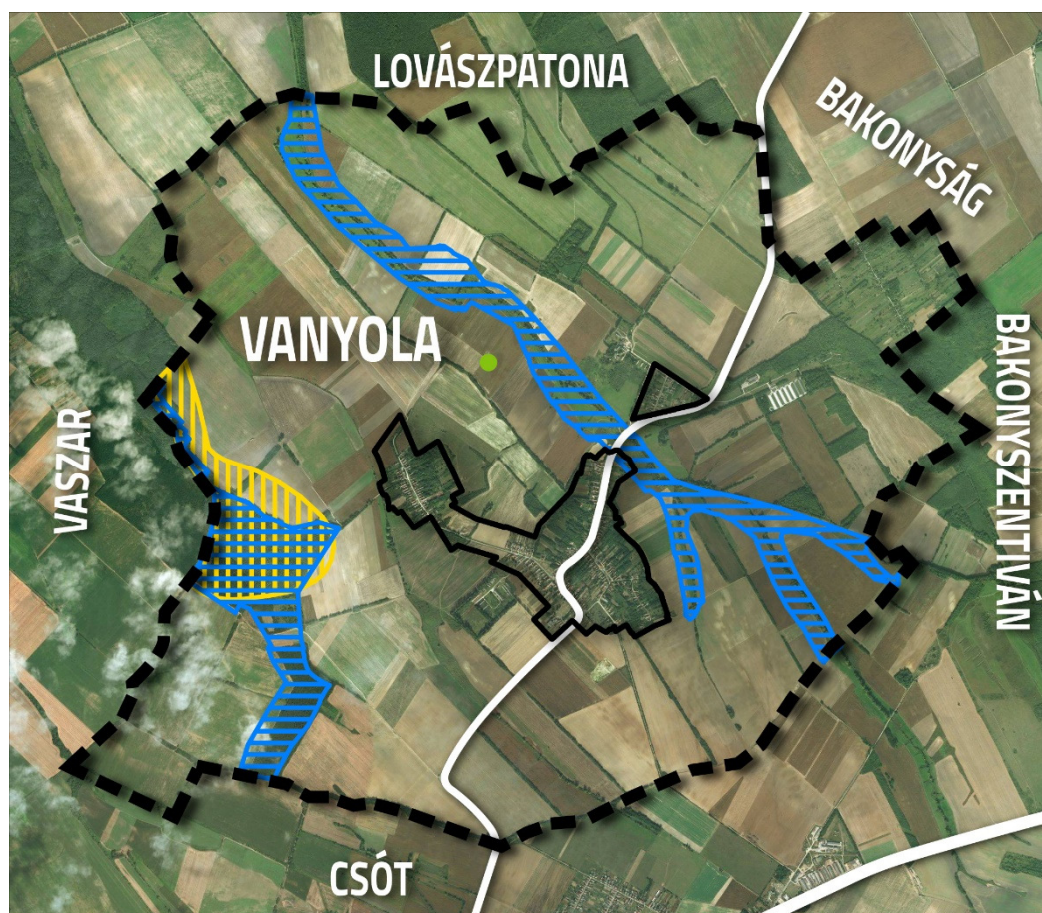
1.12.3.2 Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

■ országos jelentőségű védett természeti érték (Török-halom)

Vanyola közigazgatási területén belül található az ún. Török-halom megnevezésű kunhalom. A természet védelméről szóló 1996. évi. LIII. törvény szerint valamennyi kunhalom országos jelentőségű védett természeti értéknek minősül. A kunhalom olyan kultúrtörténeti, kulturális örökségi, tájképi, illetve élővilág-védelmi szempontból jelentős domború földmű, amely kimagasló jellegével meghatározó eleme lehet a tájnak.

1.12.3.3 Ökológiai hálózat

■ országos ökológiai hálózat: magterület, ökológiai folyosó és pufferterület

Az ökológiai hálózat elemeit az Országos Területrendezési Terv egységesen jeleníti meg, míg az övezet 3 kategóriáját (magterület, ökológiai folyosó, pufferterület) a megyei rendezési terv vonatkozó melléklete jelöli ki. Vanyolán pufferterület és ökológiai folyosó területe található meg.

A pufferterületek közé (DNY-i erdős terület, késsel jelölve) olyan rendeltetésű területek tartoznak, amelyek megakadályozzák vagy mérséklék azoknak a tevékenységeknek a negatív hatását, amelyek a magterületek és az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek.

Az ökológiai folyosó övezetébe (a települést ÉNY-DK irányban, átlósan átszelő Csikvándi-Bakony(Szentiváni)-ér területe, késsel jelölve) olyan területek tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, puffer területek) közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.

1.12.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

„A tájhasználatok gyakran hatnak egymásra, korlátozzák egymás érvényesülését, és befolyásolják az ökológiai, ökonómiai és tájképi potenciálok egyensúlyát. Vanyolán a főbb tájhasználati konfliktusok a következők:

- Közút menti fásítás (növényesítés) hiánya jelentkezik a külterületi főközlekedési utak mentén. Jelentős, meghatározó fasorok sehol nem jelennek meg, a szakaszos, gyakran nagyon hiányos fehér akácokból álló fasorok találhatóak az utak mentén, amelyek egészségi állapota sem kielégítő. Amellett, hogy tájesztétikai szempontból hátrányos, környezetvédelmi szempontból is problémát jelent a meglévő állapot (szél, hófúvás).
- Tájképi és környezetvédelmi szempontok szerint sem megfelelő a lakóterületek és a mezőgazdasági területek közvetlen kapcsolata, mely néhány helyen előfordul. Ehhez kapcsolódik a zöldfelületi vizsgálatnál már tárgyalt belterületi fogadóképek kialakításának feladata is.
- Jelentős a tájképzavaró objektumok megjelenése a közigazgatási területen. Néhány gazdasági épület látványán kívül ilyen a gázfogadó (Szalmavár), transzformátorházak, állomások, a gáztartály (orvosi rendelő hátsó kertjében), néhány településképbbe nem illő buszmegálló, valamint a romos épületek, építmények megjelenése is. Jelenleg növényzettel való eltakarásuk, tájba illesztésük nem megoldott.
- A Csikvándi-Bakony-ér és a Cuha-patak parti sávjában szakaszonként a fás növényzet jelentős, máshol teljesen hiányzik. Bár a patakok mentén sok helyen található gyep (rét, legelő), de a szántókkal történő érintkezés esetén a szennyvezetések kiszűrésében, hatástalanításában, a szántókról érkező tápanyagdúsulás megakadályozásában a part menti fás növényzetnek fontos szerepe van. Ezenkívül tájképi és élőhelyvédelmi szempontból is fontosak ezek a sávok.” (Forrás: hatályos településrendezési terv tájrendezési alátámasztó munkarész)

1.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

Zöldfelületen értendő minden olyan terület, amelyet részben vagy egészben növényzet borít. A település zöldfelületi rendszerének elsődleges elemei a közparkok, közkertek, fasorok, erdők, rétek, legelő területek, másodlagos elemei a fennmaradó területek növényzettel fedett részei, mint pl. a jelentős zöldfelületű létesítmények kertjei (pl. különleges területek – temető, sport- és rekreációs területek; oktatási- és egészségügyi létesítmények kertjei), lakókertek, vonalas zöldfelületi elemek (utakat, vízfolyásokat kísérő zöldsávok).

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

1.13.1.1 Szerkezeti, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

„Jelentősebb fasorok a Petőfi Sándor utcában, valamint Pápanyógér főutcájának egyes (templomhoz közeli) szakaszain figyelhetők meg. Jellemzően a gyümölcsfákat alkalmazzák, de emellett szakaszosan a kislevelű hárs (*Tilia cordata*), nagylevelű császárfű (*Paulownia tomentosa*), közönséges dió (*Juglans regia*) egy-egy szép példánya, fehér fűz (*Salix alba*), valamint hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*) is megjelenik. Értékes zöldfelületi elemek az idős vadgesztenyék (*Aesculus hippocastanum*) (evangélikus templomnál, Pápanyógéren).

A településen egy másik növénycsoport, a túlevelű örökzöldek alkalmazása is megfigyelhető, amelyek hatása általában negatív zöldfelületi szempontból.(...)

A lehetőségekhez képest nem játszanak jelentős szerepet a cserjék a település zöldfelületében, pedig térelhatárolásban, díszítésben fontos a feladatuk. A közterületi sávokba a cserjék közül főként mályvacserjét (*Hibiscus syriacus*), gyöngyvesszőt (*Spiraea sp.*), borbolyát (*Berberis sp.*), fagyalt (*Ligustrum vulgare*), közönséges orgonát (*Syringa vulgaris*), ültetnek, utóbbi két fajból dekoratív nyírt sövények is találhatóak.

Az évelők és egynyáriak szempontjából jobb a helyzet, szép kiültetéseket látni a házak, valamint kiemelt pontok környezetében. Ilyen a Petőfi és a Vajda Péter utca kereszteződésében kialakított díszes kiültetés, mely begóniából, paprikavirágából, bársonyvirágából, petúniából, muskátliból áll. Az évelők

közül nagyobb mennyiségben alkalmazott fajok: íriszek (Iris sp.), bőrlevél (Bergenia cordifolia), rózsák, krizantém (Chrysanthemum sp.), bazsarózsa (Pa-eonia sp.), fehér árnyékliliom (Hosta plantaginea), csillagfürt (Lupinus sp.). Ezenkívül számos hagymás növény egészíti ki a virágágyakat.” (Forrás: hatályos településrendezési terv tájrendezési alátámasztó munkarész)

A zöldfelületi rendszer egyedi elemei

1. Templomkertek:

- az evangélikus templom környezete: körülkerített, megfelelően ápoltságú terület, értékes vadgesztenyefákkal;
- a római katolikus templom környezete: kevés díszítőértékkel bíró növény, az emlékművek környezete nem megfelelő;
- a pápanyőgéri templom környezete: túlevelű növények, évelők, virágzó cserjék jelennek meg.

2. Intézménykertek:

- a polgármesteri hivatal és az orvosi rendelő környezete: igényes előkert, kihasználatlan hátsókerthely;
- iskola és óvoda kertje: növényekkel a legjobban ellátott. Látható a díszesebb környezet iránti igény, a növénytelepítés lehetőségei azonban ennek ellenére kihasználatlanok maradnak;

3. Temetők:

- a vanyolai temető: A lakóterülethez kapcsolódó temető karakteres elhatárolása nincs megfelelően megoldva. A temető növényzetében domináns elemként jelenik meg a kapu melletti fekete nyár (Populus nigra), valamint a temetőben húzódozó kislevelű hársfasor (Tilia cordata);
- az alsószalmavári temető: degradálódott terület, a kripták környezete elhanyagolt;
- a volt pápanyőgéri temető: a területen a fás szárú növényzet sarjai felferődnek, ruderalis társulás alakult ki.

4. Sportterület: a központi belterületen fekvő sportpálya; gyeppel fedett, (jellegéből adódóan) faállománnyal nem rendelkező terület.

Mezőgazdasági területek, erdőterületek:

Ismertetésüket ld.: 1.12.2.2. Tájhasználat értékelése fejezet!

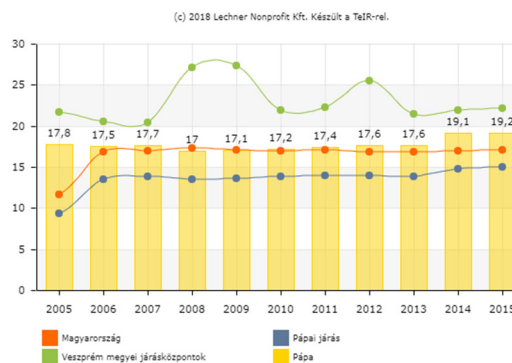
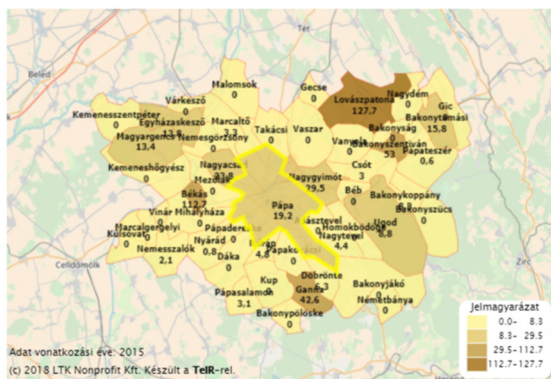
1.13.1.2 Zöldfelületi ellátottság értékelése

A kisebb településeken általában jellemző, hogy közparkot viszonylag kis területen, vagy egyáltalán nem alakítanak ki. Ennek okai között megtalálható egyrészt az, hogy a fenntartásra nincs elegendő pénz, másrészt a lakosság a rekreációs igényeit, ha teheti, akkor inkább megoldja a saját telkén, amire a kertészeti lakóterület többnyire lehetőséget is biztosít.

A zöldfelületek ellátottságának értékelésekor különbséget kell tenni az övezeti szabályozás szerinti és a valós zöldfelületi hányad között. A továbbiakban a valós zöldfelületi hányadot vesszük figyelembe.

Vanyola (közterületi, illetve rekreációs célú) zöldfelületi ellátottsága a TEIR szerint $0 \text{ m}^2/\text{fő}$, a valós zöldfelületi ellátottság ennél nagyobb. Az evangélikus templom környezetében játszótér alakítottak ki, ahová fiatal, árnyékot még nem biztosító faegyedeket ültettek. A római katolikus templom környékén a közelmúltban szintén fákat ültettek ki, de köztárgyakat nem helyeztek el, így ez a terület rekreációs szereppel nem bír.

Egy főre jutó zöld felület nagysága (m²) (Forrás: TEIR)

„A belterület szegélyének, a fogadókapuk megfelelő zöldfelületi ellátottsága fontos, hiszen a kívülről érkezők számára ez a kép adja az első benyomást. Ebből a szempontból a település kedvezőtlen helyzetben van, mert a megfelelő díszítő növényzet, fasorok hiányoznak a belterületi szegélyeken.” (Forrás: hatályos településrendezési terv tájrendezési alátámasztó munkarész)

1.13.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

A zöldfelületi rendszerrel kapcsolatban az OTÉK az alábbiakat írja elő:

„9. § A helyi építési szabályzatban, a szabályozási tervben ... gondoskodni kell a település igazgatási területén a klimatikus viszonyok megőrzése, javítása érdekében a telkek növényzettel fedett részéből, a zöldterületekből és az erdőkből álló egységes és összefüggő zöldfelületi rendszer kialakításáról, valamint az épített környezet alakítani és helyi éghajlati jellegét meghatározó elemeinek a megőrzéséről.”

A fenti, - messzemenően támogatható – előírások (OTÉK) és javaslatok ellenére a településen megfogalmazható, zöldfelületekkel kapcsolatos problémák és konfliktusok a következőkben összegezhetők:

- A közterületi zöldfelületek, zöldsávok alulhasznosítottak, a fasorok nem folyamatosak, díszítőértékkel bíró cserjék, évelők ritkán és nem egységes koncepció szerinti kialakításban jelennek meg. Az utak menti zöldsávok kialakítása az egyes csatlakozó ingatlanok tulajdonosain múlik, ebből adódóan heterogén.
- A közterületeken csak elvétve találhatók meg köztárgyak, utcabútorok – legtöbbjüket a településen élők helyezték ki, spontán módon. Az emlékművek környezetének kialakítása sem megfelelő.
- Kedvező a magánhasználatú zöldfelületi elemek gondozásánál a lakossági általános hozzáállás, ugyanakkor egy-egy elhanyagolt terület (főleg a növekvő allergén növények miatt) konfliktusforrás lehet.

Meg kell jegyezni, hogy egy ilyen kistelepülésen a zöldfelületi rendszer soha nem is lesz „teljes”, hiszen annak fejlesztése kizárólag költséggel jár, közvetlen anyagi hasznot azonban nem hoz. Az egyéb haszon (pl. környezet kondicionálása, épített/életlen elemek ellensúlyozása, pihenő-játszó-sportkertek használata, díszkertek esztétikai hatása, oxigéntermelés, levegőtisztítás, zajcsökkentés, pozitív pszichés hatás stb.) pedig annyira közvetett, hogy nem motiválja sem a magán-, sem a közberuházásokat arra, hogy ingatlanjaikon zöldterületeket – esetleg a minimálisan előírtnál nagyobb zöldfelületeket - létesítsenek.

1.14 Az épített környezet vizsgálata

1.14.1 Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1 A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

Az aprófalvas település már az 1850-as évek elejére kialakult, elsősorban a Kossuth Lajos és a Vajda Péter utca környezetét, valamint Pápanyógér településszövetét foglalja magába.

Jellemzője a köznyelvben fésűs beépítésnek nevezett falusias beépítési mód, mely a hagyományos gazdálkodó lakókörnyezetek egyik alaptípusa és részben sváb hatásra alakult ki. Keskeny, hosszú és utcára merőleges, többnyire azonos vagy hasonló méretű telkek egymás utáni sorolása és oldalhatáron álló beépítés jellemzi. Az épületek előkert nélkül nyílnak az utcára, míg a telek oldalhatárán egymás után sorakoznak a lakó-, majd a gazdasági épületek. A hagyományos utcakép meghatározója az utcai homlokzaton kontyolt vagy oromzatos tetőforma és a tömör deszka-, illetve falazott kerítések által létrejövő zárt épületsor.

A beépítés szabályossága a csatlakozó kisebb utcákban (Rákóczi utca, Táncsics utca) némileg oldódik, de a beépítés alapvető rendszerét ott is megőrzi.

A településszerkezet meghatározó részei még a településmagon túli falusias településrészek, melyek jellemzően a 20. században alakultak ki (Petőfi Sándor utca, Árpád utca, alsószalmavári területek). Bár hagyományos építési móddal épültek, karakterük nem teljesen egységes. Itt váltakozva jelennek meg oldalhatáron és szabadonálló épületek. Az épületek jellemzően az utcavonaltól hátrahúzva, előkerttel épültek, s bár nem jellemző, egyes helyeken megjelenik az előkert nélküli építés is.

A települést meghatározó részek még a gazdasági területek, illetve a különleges területek. A gazdasági területek jellemzője a gazdasági racionalitásból adódó területhasználat, mely sokszor heterogén és építészeti alacsony minőségű épületállománnyal párosul. A különleges területek mind sajátos karaktereket hordozó nagy felületet elfoglaló területek, ahol elsősorban a zöldfelületek túlsúlya dominál. Ezekben a területeken az eltérő speciális használatból adódóan egységes jellemzők nem állapíthatók meg, de gondos építészeti megformálással, környezetalakítással kialakított épületek és épített környezeti elemek a különleges területek rendezett, kedvező képét segítik elő.

Vanyola beépített és beépítésre szánt területeit a település külterületei övezik. A domborzati viszonyok és a környezet természeti adottságai (vízfolyások, jellemző felszínborítás) határozzák meg az egyes külterületek tájhasználatának jellemzőit. Erdőterületek (természetes vagy telepített), szántóföldek, gyepek és legelők, szőlőültetvények területei mellett természetes és mesterséges vizes élőhelyek is megtalálhatóak a külterületen.

1.14.1.2 Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján a művelési ágak és a minőségi osztályok

A művelési ágakat az állami alapadatok felhasználásával tüntetjük fel, melynek digitális állományát a FÖMI-n keresztül, 2018 áprilisában kaptuk meg.

Gazdasági területek:

- Ipari terület – mezőgazdasági üzem: egy növendéküsző-telep (Vanyola településközpontjának közelében), valamint egy szarvasmarhatelep és egy csirketelep (Alsószalmavárhoz közel) tartozik az övezetbe.
- Ipari terület – egyéb ipari terület: Alsószalmavárhoz közel két terület tartozik az övezetbe.
- Ipari terület – településgazdálkodási területek: a település gázfogadó állomása és a vízműtelepek területe tartozik az övezetbe, melyek Alsószalmavártól délre találhatóak.

Különleges területek: Vanyola, Pápanyögér és Alsószalmavár területén is található egy-egy temető, de csak a vanyolai van használatban.

Beépítésre nem szánt területek:

Zöldterületek: a sportpálya, a református templom körüli park és a pápanyögéri, használaton temető környezete.

Erdőterületek: elsősorban a beépített területtől távolabb eső térségekben helyezkednek el.

Mezőgazdasági terület:

- Általános mezőgazdasági területek: A beépített terület környezetében helyezkednek el.
- Kertés mezőgazdasági terület a volt zártkerti térségben alakult ki Vanyola és Lovászatona határán.

Közúti közlekedési területek: a Vanyolát átszelő Csót-Tét 8306. számú összekötő út (Petőfi S. utca, Vajda P. utca), illetve a település egyéb közútjai.

Vízgazdálkodási terület: a településen átfutó Csikvándi-Bakony(Szentiváni)-ér és a Cuha-patak (Gecsei-ér) medre és parti sávja.

1.14.1.4 Funkcióvizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatok)

A település központképző elemei a jelentős útelágazások, illetve a templomok környezetében koncentrálnak.

A település legfontosabb intézményi központja az evangélikus templom és parókia környezetében helyezkedik el, ahol az autóbusz-végállomás erősíti a csomópont szerepét. Az általános iskola, a polgármesteri hivatal, a művelődési ház és a vele egy épületben található könyvtár, valamint az orvosi rendelő mellett a posta is itt helyezkedik el.

A római katolikus templom és a Vajda Péter utca – Kossuth Lajos utca elágazásánál található egy alközpont, ahol a Vajda Péter szülőházában berendezett múzeum, valamint a parókia is megtalálható. Néhány kiskereskedelmi funkciójú épület is található a térségben.

Pápanyögéren a templom és a buszforduló képez egy elhanyagolható jelentőségű központot; Alsószalmaváron semmilyen központképző elem nincs.

A zártkert mozaikos területhasználatú, de a közelmúltban néhány parcella művelése újrakezdődött.

1.14.1.5 Alulhasznosított barnamezős területek

Alulhasznosított az alsószalmavári major környezetének keleti része és a településközpontban található mezőgazdasági üzem. Használaton kívüli a pápanyögéri volt temető, illetve a Szalmavár-sírkápolna környéke. Üres épület a régi iskola, melynek utóhasznosítása még nem tisztázott. A zártkertben található Perczel-kúria használaton kívüli, leromlott állagú épület. A településen klasszikus barnamezős területről nem lehet említést tenni.

1.14.1.6 Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

A településen egybefüggő, konfliktussal terhelt vagy degradálódott terület nem alakult ki. A nem központi belterületeken (Alsószalmavár, Pápanyögér) nagyobb számban vannak jelen elhanyagolt épületek és kertek, mint a település központjában.

1.14.2 A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1 Telekmorfológia és telekméret-vizsgálat

A telekmorfológia és telekméret-vizsgálat alapját a **V2 sorszámú telekméret-vizsgálati térkép** adja, mely a belterületen mutatja be a telkek rendszerét. A vizsgálat alapján megfigyelhető főbb jellemzők:

- belterület-külterület területi egységeinek határozott elválása,
- a telekméretetek összességében változatosak, a település ebben a tekintetben nem mutat egységes képet,
- Vanyolára és Pápanyőgérre a magyar történeti településekre jellemző szalagtelkes struktúra, Alsószalmavárra a telepített falvakra jellemző, ortogonális és arányos telekosztás jellemző,
- Vanyola belterületén, a közös udvaros beépítéseknél létrejött néhány leválasztott ingatlan, amelyek kis telekmérettel rendelkeznek, de alapvetően az 1200-2000 m² közötti telekméret jellemző,
- Alsószalmaváron a telkek többsége 600-1200 m² közötti,
- az intézményi és az ipari / mezőgazdasági üzemi területek 10 000 m² feletti telkeket foglalnak el.

1.14.2.2 Tulajdonjogi vizsgálat

Tulajdonjogi vizsgálatunk eredményét a **V3 sorszámú tulajdonvizsgálati térkép** mutatja be. Ennek alapadatait az adatszolgáltatásként megkapott földhivatali alaptérkép, valamint az önkormányzati tulajdonkataszter adja. A vizsgálat alapján megfigyelhető főbb jellemzők:

- a szerkezeti jelentőségű utak a Magyar Állam, a helyi közutak a települési önkormányzat tulajdonában vannak,
- belterületen a Magyar Állam tulajdonában van még egy mezőgazdasági terület a temetőtől délre, valamint néhány lakótelek,
- a három templom, a két parókia, valamint a temető régebbi területe egyházi tulajdonban van,
- belterületen a települési önkormányzat tulajdonában vannak az alapvető intézmények telkei, a játszótér területe, az új temető és a Szalmaváry-kripta területe, valamint elszórtan néhány lakótelek,
- döntően a majorságok vannak gazdasági társaságok tulajdonában,
- néhány üres lakótelek szövetkezeti tulajdonban van.

1.14.3 Önkormányzati tulajdonkataszter

Az önkormányzat tulajdoni katasztere az önkormányzati adatszolgáltatás részeként áll a tervezők rendelkezésére.

A teljes tulajdoni katasztert lásd a digitális dokumentáció CD-mellékletén.

1.14.4 Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

Alaptérkép

A tervezési alaptérkép az állami alapadatok felhasználásával készült, kizárólag településrendezési célra használható! (A tervezők az alaptérkép alapját képező digitális állományt a FÖMI-n keresztül, 2018 áprilisában kapták meg.)

Alaptérkép topográfiai adatai

Az alaptérkép topográfiai adatai a FÖMI-től származó belterület területét ábrázoló, jellemzően 2,5 méter pontosságú topográfiai alaptérkép adja, mely manuálisan lett a digitális alaptérképre visszavezetve.

1.14.5 Az építmények vizsgálata

1.14.5.1 Funkció, kapacitás

Vanyola településszerkezetére jellemző a megfelelő kihasználtság, ugyanakkor meg kell említeni, hogy a nem központi belterületeken nagy számban fordulnak elő elhanyagolt lakóingatlanok. A mezőgazdasági üzemi területeken elfordulnak alig vagy egyáltalán nem használt épületek. A kertés mezőgazdasági terület területhasználata mozaikos.

Jelentős, használaton kívüli épület az iskola, valamint a zártkertben található Perczel-kúria.

1.14.5.2 Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

A település lakóterületeire az oldalhatáron álló beépítés jellemző, elszórtan (főleg a XX. században beépített lakótelkekre) jellemző a szabadonálló beépítés is. A mezőgazdasági üzemi területeken a szabadonálló beépítés dominál.

A község belterületén a beépítési mérték általánosságban alacsony, a lakótelkek túlnyomó részén a beépítettség nem haladja meg a 10%-ot. A településközpontban előfordul, hogy a közös használatú udvarokról leválasztották a lakóegységeket, ezért a 100%-os beépítettségű telkeket 0%-os beépítettségű udvar veszi körül. Alsószalmaváron nagyobb arányban vannak jelen beépítetlen telkek. A településre szerencsére nem jellemző a hatályos szabályozási paraméterekhez képesti túlépítettség.

A településen szinte kizárólag a földszintes beépítés jellemző, így a szintterületi mutatók alacsonyak maradnak, és a beépítési sűrűség a területfelhasználási egységekben nem haladja meg a hatályos rendezési tervekben előírtakat. A község belterületén a hatályos paraméterek és a tényleges sűrűség közötti különbség nagy fejlesztési potenciált biztosít.

1.14.5.3 Magasság, szintszám, tetőidom

A településen a földszintes beépítés jellemző, tetőtér-beépítés nem készült. A település látképpalkotó, kimagasló elemei a templomok és azok tornyai. Vanyolán egyértelműen a nyeregterítő dominál, de a XX. században beépült útszakaszokon (pl. Petőfi utca Pápanyógér felé vezető útszakasza) előfordul a sátortető is. Összetett tetőzet a templomokra jellemző.

1.14.5.4 Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

Utcakép

Egy település épített környezetének karaktere és arculata az utcaképekben is kifejezésre jut, sőt annak az utcán jövő számára egyértelmű megfogalmazódása. Az utcakép elemei falusias beépítésnél a lakóépületek oldalhomlokzata, valamint az esetek túlnyomó többségében tömör (falazott vagy deszka) kerítés. Ezt a képet gyakran gazdagítják az utcafrontra kiépült melléképületek is. Az utcák kiegyensúlyozott képét hasonló, de sohasem egyforma elemek szabályos, de sohasem mechanikusan ismétlődő mintája teszi olvashatóvá és emberivé. A hagyományos lakókörnyezet organikus jellegét elsősorban az adja meg, hogy elemei sohasem önállóan értelmezendők és sohasem egyediek, nem építhetők meg és nem értelmezhetőek függetlenül a többi elemtől, együtt alkotnak egy települési karaktert, utcaképet. A szabadonálló beépítés a hagyományos történeti beépítésekben idegen és ismeretlen, bár a 20. század második felének beépítéseiben egyre szélesebb körben elterjedt. A sokszor városias hatású folyamatosság titka egyrészt az oldalhatáron álló épülettömeg (ami egyidejűleg a szomszéd udvar egyik térfalát adja), másrészt a tömör beépítés. Az előkert általában ismeretlen, de néha előfordul, hogy az oromfal 3-4 méterrel a falazott kerítés mögött áll.

Telekhasználat, tömegalakítás

Az oldalhatáron álló „hosszúházas” beépítés a mezőgazdasági eredetű települések legősibb telekhasználati rendje. Az egyes helységek sorolásában nem csak a bővíthetőség racionális elve, hanem a magyar gondolkodásra egyébként is jellemző egyszerűség, az egymás mellé rendelés logikája is kifejezésre jut. Az elrendezés nagymértékben alkalmazkodik a magyar, sík

mezőgazdasági területek klímájához, így az épületek egyetlen, a telek udvarára néző homlokzata mindig délre, délkeletre néz. A fokozatos bővítés szükségletének kielégítését segíti a tornác, mely eleinte toldalék volt, majd később az épület szerves része lett.

Homlokzatképzés, anyaghasználat

A hagyományos magyar települési karakter sajátossága az egyszerű tömegformálás (utcára merőleges vagy utcával párhuzamos gerincű tető, egyes esetekben L-alakú beépítéssel), melynek eredményeképpen a homlokzatok egyszerű arányossága adja az épületek karakterét, apró változatosságai pedig meghatározzák az utcában betöltött helyét.

Az egyszerű tömegformálást jellemzően helyi anyagokra, illetve helyi hagyományokra támaszkodó anyaghasználat egészíti ki. Vakolt felületek, egységes kőburkolatok, téglaburkolatok, egységes kerámia tetőburkolatok, melyeket egy-egy jól megválasztott, igényes anyaghasználatú részlet (párkány, ablakkeretezés, tetőcsatlakozás, esővíz-elvezetés) egészíti ki, szinte a ház díszeként is funkcionálva.

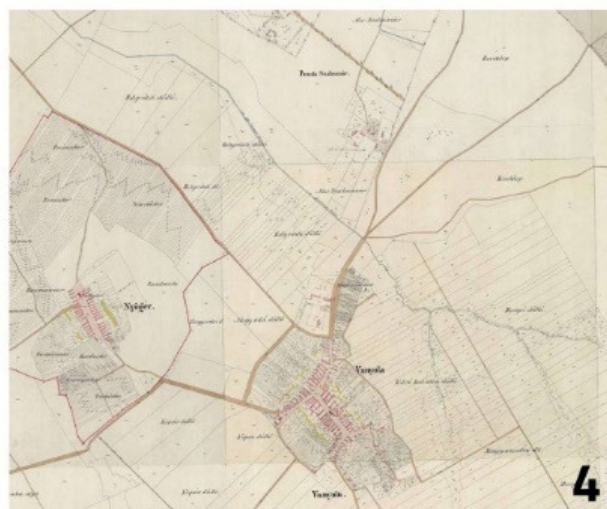
Az épületek színei általában visszafogottak. A korábbi, jellemzően mezőgazdasági területhasználat a puritán és célszerű anyaghasználatot részesítette előnyben a túldíszítettség helyett, mely az épületek színezésében is megjelent. A magyar településkép nyugodt tisztasága így jellemzően egyszerű, visszafogott színekkel operál.

Tornácok

A hagyományos magyar vidéki építészet egyik legkarakteresebb épületeleme a tornác (vagy gádor, vagy ambitus), melynek hasznossága sok szempontból is megkérdőjelezhetetlen. Ez az oszlopokkal, pillérekkel, boltívekkel alátámasztott fedett átmeneti helyiség eredetileg közlekedési, emberi tartózkodási, raktározási céllal jött létre, illetve a ház bővíthetőségét is lehetővé tette. Sokrétű használhatósága révén Magyarország teljes területén elterjedt. A tornác a népi építkezésben díszítő-térképző művészi kifejezőmód középpontjába került, és bár anyaghasználata, kialakításának módja tájegységenként, településenként változik, alig található két egyforma tornácos ház. Sok szép példája Vanyolán is megtalálható, a „falusias beépítésű, történeti településmag” karakterének meghatározó eleme. Itt a településen a tornácok elsősorban téglapillérekkel készültek, egyenes záródással néhány ritka esetben árkádívvekkkel.

1.14.6 Az épített környezet értékei

1.14.6.1 Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

1. Első Katonai Felmérés (1763-1787); 2. Második Katonai Felmérés (1806-1869);
3. Harmadik Katonai Felmérés (1869-1887); 4. 19. századi kataszteri térkép (1857);
5. Katonai Felmérés (1941); 6. Topográfiai térkép (1971)

A történeti településmag már az 1850-as évek elejére kialakult, elsősorban a Kossuth Lajos és a Vajda Péter utca környezetét, valamint Pápanyögér településszövetét foglalja magába.

A település történetileg kialakult településrészein túli településrészek jellemzően a 20. században alakultak ki (Petőfi Sándor utca, Árpád utca, alsószalmavári területek). Alsószalmavár a XX. század első felében épült be, a Petőfi és az Árpád utcai beépítés a Kádár-korszak terméke.

- Történeti településmag
- Falusias beépítésű terület
- Gazdasági területek
- Különleges beépítésre nem szánt területek
- Tartalék lakóterület
- Zöldfelület

1.14.6.2 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Vanyola település területét a hatósági adatközlés szerint 18 nyilvántartott, régészeti lelőhely érinti. Ezek között nincs, ismert kiemelten, vagy fokozottan védett státusú régészeti lelőhely.

Lelőhely azonosító	Egyéb azonosító	Helyszín, elnevezés	Jellege	Kora	Hrsz. nyilvántartott adatok
9513	MRT 4. kötet 76/1. lh.	Belterület	<ul style="list-style-type: none"> • település • (temető?) 	<ul style="list-style-type: none"> • késő középkor 	271, 272, 182, 176, 179, 180/1, 181
9514	MRT 4. kötet 76/2. lh.	Gecsei útra dűlő I.	<ul style="list-style-type: none"> • telepnyom • 	<ul style="list-style-type: none"> • középső bronzkor • vaskor (kelta) 	090/6
9515	MRT 4. kötet 76/3. lh.	Felsőszalmavár I.	<ul style="list-style-type: none"> • telepnyom • telepnyom 	<ul style="list-style-type: none"> • késő bronzkor (urna síros k.) • római kor 	094/8
9516	MRT 4. kötet 76/4. lh.	Gecsei útra dűlő II.	<ul style="list-style-type: none"> • település 	<ul style="list-style-type: none"> • Árpád kor • késő középkor 	090/6, 090/5, 090/4
9517	MRT 4. kötet 76/5. lh.	Felsőszalmavár II.	<ul style="list-style-type: none"> • telepnyom 	<ul style="list-style-type: none"> • őskor • 	094/2
9518	MRT 4. kötet 76/6. lh.	Felsőszalmavár III.	<ul style="list-style-type: none"> • épület 	<ul style="list-style-type: none"> • római kor 	096/1
9519	MRT 4. kötet 76/7. lh.	Felsőszalmavár IV.	<ul style="list-style-type: none"> • sír; halom 	<ul style="list-style-type: none"> • őskor (?) 	096/1
9520	MRT 4. kötet 76/8. lh.	Hosszú-földek	<ul style="list-style-type: none"> • telepnyom 	<ul style="list-style-type: none"> • őskor 	055

					részben Vaszar területén
9521	MRT 4. kötet 76/9. lh.	Kúti-dűlő	• telepnyom	• római kor	069/14
9522	MRT 4. kötet 76/10. lh.	Hely- réti-dűlő I.	• telepnyom	• késő bronzkor (urna síros k.)	086/6, 086/7, 086/8
9523	MRT 4. kötet 76/11. lh.	Hely- réti-dűlő II.	• sír; halom	• kora vaskor (keleti Hallstatt-k)	086/7, 086/8
9524	MRT 4. kötet 76/12. lh.	Felsőszalmavár V.	• telepnyom • település	• őskor • késő középkor	0100/3, 0100/4, 0100/5
9525	MRT 4. kötet 76/13. lh.	Gárdon	• sír; halom	• őskor	0155/5, 0156/2, 0158/7
9526	MRT 4. kötet 76/14. lh.	Pápanyógér - Kertalja	• település	• Árpád-kor • késő középkor	019/5, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 388, 387, 384, 385, 386
9527	MRT 4. kötet 76/15. lh.	Kis-Vanyola I.	• épület	• római kor	019/5, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 388, 387, 384, 385, 386
9528	MRT 4. kötet 76/16. lh.	Kis-Vanyola II.	• telepnyom	• késő bronzkor (urna síros k.)	0181/8, 0181/9, 0181/1, 0181/7, 0181/6
9529	MRT 4. kötet 76/17. lh.	Nyugati-Kator	• sír	• ismeretlen kor	0164/1, 0158/5
9530	MRT 4. kötet 76/18. lh.	Mocsolya	• telepnyom	• őskor	0187/3, 0162/10

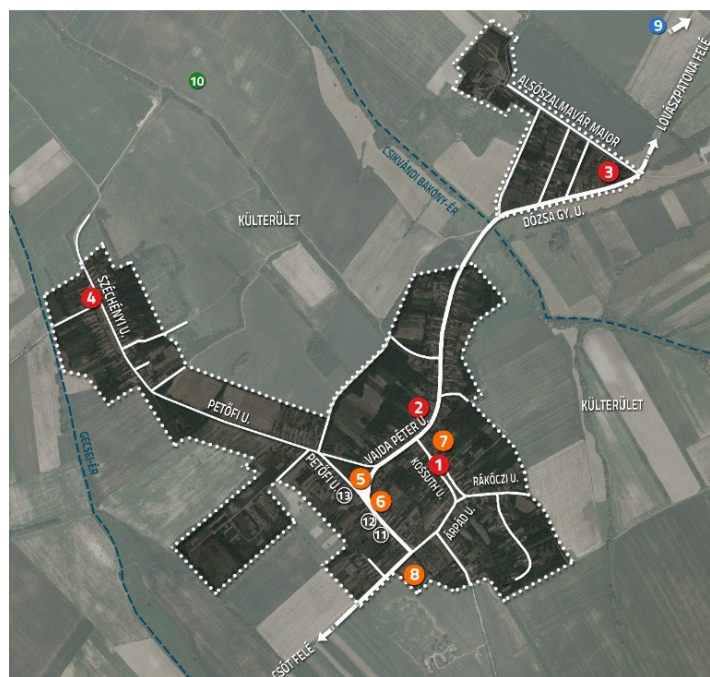
1.14.6.3 Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Vanyola község közigazgatási területén a hatályos településrendezési eszközökben az alábbi típusú védett épített környezeti értékek találhatók meg:

- műemlék,
- műemléki környezet,
- helyi védett épületek,
- egyéb helyi érték.

A védett értékek elsősorban Vanyola történeti településmagjának központjában csoportosulnak, de Pápanyógér főutcáján (Római Katolikus templom) és Szalmavár területén (Szalmaváry-sírkápolna) is található védett érték.

- 1 Római katolikus templom
- 2 Vajda Péter szülőháza
- 3 Szalmaváry-sírkápolna
- 4 Római katolikus templom
- 5 Evangélikus templom, lakóház és paplak
- 6 Lakóház és gazdasági épület
- 7 Plébániaház
- 8 Temető
- 9 Szőlőhegyi pincesor
- 10 Kunhalom
- 11 Iskola
- 12 Polgármesteri Hivatal
- 13 Orvosi rendelő

- MŰEMLÉK
- EGYÉB HELYI ÉRTÉK
- INTÉZMÉNY
- HELYI VÉDETT ÉRTÉK
- TERMÉSZETI ÉRTÉK

A településkép legfontosabb jellemzője a történeti településmag karaktere, mely az 1850-as évek elejére kialakult, elsősorban a Kossuth Lajos és a Vajda Péter utca környezetét, valamint Pápanyögér településszövetét foglalja magába. Jellemzője a köznyelvben fésűs beépítésnek nevezett falusias beépítési mód, mely a hagyományos gazdálkodó lakóköznyelvű építési mód egyik alaptípusa és részben sváb hatásra alakult ki. Keskeny, hosszú és utcára merőleges, többnyire azonos vagy hasonló méretű telkek egymás utáni sorolása és oldalhatáron álló beépítés jellemzi. Az épületek előkert nélkül nyílnak az utcára, míg a telkek oldalhatárán egymás után sorakoznak a lakó, majd a gazdasági épületek. A hagyományos utcakép meghatározója az utcai homlokzaton kontyolt vagy oromzatos tetőforma és a tömör deszka, illetve falazott kerítések által létrejövő zárt épületsor.

Az egyes védett épített környezeti értékek jellemzőit lásd az Örökségvédelmi hatástanulmányban.

1.14.6.4 Világörökségi és világörökségi várományos terület

A település világörökségi szempontból nem érintett.

1.14.6.5 Műemlék, műemlékegyüttes

A település közigazgatási területén 4 db műemlék található. Az adatszolgáltatás forrása: Veszprém Megyei kormányhivatal, Veszprémi Járási Hivatal

MŰEMLÉKEK						
TÖRZSSZ.	AZON.	CÍM	MEGNEVEZÉS	VÉDELEM	BÍRS. KAT.	HRSZ.
5106	10556	Kossuth u.	R. k. templom	ált. műemléki védelem	III.	272
5107	10558	Pápanyögér, Széchenyi u.	R. k. templom	ált. műemléki védelem	III.	408

5108	10557	Vajda Péter u. 44.	Vajda Péter szülőháza	Műemlék	I.	38/1
11173	11668	Lovászponton ára vezető út mellett	Szalmaváry-sírkápolna	Műemlék	II.	701

1.14.6.6 Műemlékvédelem sajátos tárgyai: történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

A település a „műemlékvédelem sajátos tárgyai” szempontjából nem érintett.

1.14.6.7 Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

A település közigazgatási területén 1 db műemléki környezet található. Az adatszolgáltatás forrása: Veszprém Megyei kormányhivatal, Veszprémi Járási Hivatal.

MŰEMLÉKI KÖRNYEZET						
TÖRZSSZ.	AZON.	CÍM	MEGNEVEZÉS	VÉDELEM	BÍRS. KAT.	HRSZ.
11173	12819		Szalmaváry-sírkápolna műemléki környezete	Műemléki környezet		702/2

1.14.6.8 Nemzeti emlékhely

A település a „nemzeti emlékhelyek” szempontjából nem érintett.

1.14.6.9 Helyi védelem

Vanyolán községben 6 helyi védett épület található. Részletes bemutatásukat lásd az Örökségvédelmi hatástanulmányban.

HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK, ÉPÍTMÉNYEK				
SORSZ.	VÉDELEM	CÍM	MEGNEVEZÉS	HRSZ.:
1	H	Petőfi u. 23.	Lakóház	303
2	H	Petőfi u. 23.	Gazdasági épület	303
3	H	Vajda P. u. 4.	Lakóház	77/3
4	H	Vajda P. u. 4.	Paplak	77/3
5	H	Vajda P. u. 4.	Evangélikus templom	77/3
6	H	Kossuth L. u. 10.	Plébániaház	179

1.14.7 Az épített környezet konfliktusai, problémái

Vanyolán a központi településrészről különálló településrészekben jellemzőek a leromlott állagú épületek és az elhanyagolt kertek. A mezőgazdasági üzemi területeken szintén megjelennek a használaton kívüli területrészek és a heterogén épületállomány.

Nagyobb területet érintő, az épített környezetet érintő konfliktus nem észlelhető a településen. Üres épület az általános iskola, valamint a zártkertben található Perczel-kúria.

1.15 Közlekedés

A közlekedési vizsgálat és fejlesztési javaslat az „A településrendezési tervek közötti közlekedési munkarészei – Tartalmi követelmények” megnevezésű, e-UT 02.01.41 sz. ügyi műszaki előírásban foglaltak szerint készült, figyelembe véve az e-UT 03.01.11 Közutak tervezése ügyi műszaki előírásban foglaltakat, és összhangban a további kapcsolódó előírásokkal, jogszabályokkal.

1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Vanyola közlekedési tervlapja

Vanyola területét érinti a 8306 j. Csót - Lovászpátóna - Tét összekötő út és a 83124 j. Vanyola bekötőút.

A 8306 j. út Csót területéről indul a 832 sz. főútból kicsatlakozva északi irányban. Eléri Vanyola, majd Lovászpátóna területét, ahol északnyugati irányba fordul. Ezután áthalad Szerecseny település külterületén, áthalad Gyömörén és Tét településen csatlakozik a 83 sz. főúthoz.

A 83124 j. út a 8306 j. út Vanyola belterületén indul a 8306 j. úthoz csatlakozva nyugati irányban, Pápanyógér településrészrel teremtve közúti kapcsolatot.

A településhez legközelebb eső gyorsforgalmi út az M1 autópálya, amely leggyorsabban (körülbelül 42 perc alatt) a 8306 j. út - 83 sz. főút útvonalon érhető el. Az útvonal mintegy 45 km hosszú.

A legközelebbi nagyváros a Vanyolától 14 km távolságra fekvő Pápa, amely a 8306 j. út - 832 sz. főúton érhető el autóval, körülbelül 16 perces menetidővel.

A megyeszékhely, Veszprém autóval a legrövidebb útvonalon 1 órás menetidővel elérhető, a 8306 j. út - 832 sz. főút - 83 sz. főút - 8 sz. főút útvonalon.

Vanyolának a szomszédos települések közül közvetlen közúti kapcsolata van Csót és Lovászpata irányában. Bakonyszentiván és Bakonyság Csóton keresztül, Vaszar Csót, Naggyimót és Pápa érintésével érhető el.

A település forgalmi vizsgálata

A forgalmi vizsgálatot az országos forgalomszámlálási adatokból az e-UT 03.01.11 és e-UT 02.01.31 műszaki előírás szerint számított várható forgalmak segítségével végeztük el. A forgalmi vizsgálat alapja a 2016. évi országos forgalomszámlálási adatok. A települést érintő, illetve a fontosabb térségi utak forgalmát a „Vanyola térségének forgalmi vizsgálata” című táblázat mutatja.

A 8603 j. út éves és heti forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege 'B', tranzit és regionális kapcsolatok, üdülő vagy turista jelleg nélkül. A júliusi illetve augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest legfeljebb 1,1, a nyári vasárnapi és nyári hétköznapi forgalom hányadosa 0,7 - 0,8 közötti. A napi forgalomlefordítás szerinti forgalomjelleg „3”, alacsony éjszakai forgalom, amely általában kisebb forgalmú, helyi jelentőségű és belterületi szakaszokra jellemző.

A 83124 j. út éves és heti forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege 'C', átlagos jellegű forgalom. A júliusi illetve augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest legfeljebb 1,1, a nyári vasárnapi és nyári hétköznapi forgalom hányadosa nagyobb, mint 0,8. A napi forgalomlefordítás szerinti forgalomjelleg „3”, alacsony éjszakai forgalom, amely általában kisebb forgalmú, helyi jelentőségű és belterületi szakaszokra jellemző.

A térség főútjainak és mellékútjainak, helyi útjainak forgalma is a megfelelő és az eltérhető forgalomnagyság értéke alatt van.

1.15.2 Közúti közlekedés

Vanyola gyűjtőútjait az országos közutak alkotják:

- a 8306 j. út Petőfi utca és Vajda Péter út néven
- a 83124 j. út Petőfi utca és Széchenyi utca néven

Az országos közutak forgalma elsőbbséget élvez a település lakóutcáinak forgalmával szemben. A belterület csomópontjai szintbeni kiépítésűek.

Az utcák kis forgalmúak, a csomópontok megfelelő kapacitástartalékkal rendelkeznek.

1.15.3 Községi közlekedés

1.15.3.1 Közúti közlekedés

Vanyola területén öt autóbusz megállóhely található:

- Vanyola, autóbusz-váróterem
- Vanyola, Alsószalmavár
- Vanyola (Pápanyögér), autóbusz-váróterem
- Vanyola, szőlőhegy alsó
- Vanyola, Vajda P. u. 70.

A településről autóbuszok közvetlenül Pápara és Győrbe közlekednek. Az autóbusz forgalom az országos közutakon bonyolódik. Az autóbusz megállóhelyek száma és elhelyezése az igényeknek megfelelő, a menetrendi járatok követési időközei megfelelőek, változás nem várható.

Vanyola térségének forgalmi vizsgálata

2016																							
Út száma	Tékvés	Szelvények		ÁNF	ÁNF	Személy- gépkocsi	Kisteher- gépkocsi	Autóbusz						Tehergépkocsi			Motor- kerék- pár	Kerék- pár	Lassú járművek	Teher- gépkocsi forgalom aránya			
								egyes	csuklós	közep. nehéz	nehéz	pót- kocsi	nyerges	speci- ális	nehéz	közep. nehéz					nehéz	pót- kocsi	nyerges
[E/nap]	[j/nap]	[E/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]			
8603	L	0+000 - 14+771	1081	1061	699	175	11	19	0	31	8	0	0	5	7	0	14	83	20	5%			
83124	L	0+000 - 1+270	144	143	85	11	11	11	0	0	0	0	0	0	0	0	5	24	7	0%			
2020																							
Út száma	Tékvés	Szelvények		ÁNF	ÁNF	Személy- gépkocsi	Kisteher- gépkocsi	Autóbusz						Tehergépkocsi			Motor- kerék- pár	Kerék- pár	Lassú járművek	Teher- gépkocsi forgalom aránya			
								egyes	csuklós	közep. nehéz	nehéz	pót- kocsi	nyerges	speci- ális	nehéz	közep. nehéz					nehéz	pót- kocsi	nyerges
[E/nap]	[j/nap]	[E/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]		
8603	L	0+000 - 14+771	1141	1118	741	186	12	19	0	33	9	0	0	5	8	0	14	83	20	5%			
83124	L	0+000 - 1+270	150	149	90	12	11	11	0	0	0	0	0	0	0	0	5	24	7	0%			
2030																							
Út száma	Tékvés	Szelvények		ÁNF	ÁNF	Személy- gépkocsi	Kisteher- gépkocsi	Autóbusz						Tehergépkocsi			Motor- kerék- pár	Kerék- pár	Lassú járművek	Teher- gépkocsi forgalom aránya			
								egyes	csuklós	közep. nehéz	nehéz	pót- kocsi	nyerges	speci- ális	nehéz	közep. nehéz					nehéz	pót- kocsi	nyerges
[E/nap]	[j/nap]	[E/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	
8603	L	0+000 - 14+771	1299	1265	846	212	13	21	0	42	11	0	0	7	9	0	14	83	20	5%			
83124	L	0+000 - 1+270	166	164	103	13	12	12	0	0	0	0	0	0	0	0	5	24	7	0%			
2040																							
Út száma	Tékvés	Szelvények		ÁNF	ÁNF	Személy- gépkocsi	Kisteher- gépkocsi	Autóbusz						Tehergépkocsi			Motor- kerék- pár	Kerék- pár	Lassú járművek	Teher- gépkocsi forgalom aránya			
								egyes	csuklós	közep. nehéz	nehéz	pót- kocsi	nyerges	speci- ális	nehéz	közep. nehéz					nehéz	pót- kocsi	nyerges
[E/nap]	[j/nap]	[E/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]
8603	L	0+000 - 14+771	1462	1410	944	236	15	25	0	53	14	0	0	9	12	0	14	83	20	6%			
83124	L	0+000 - 1+270	185	181	115	15	15	15	0	0	0	0	0	0	0	0	5	24	7	0%			

1.15.3.2 Kötőpályás közlekedés

Vanyola területét nem érinti az országos vasúti hálózat.

A településhez legközelebb eső, személyforgalmat is bonyolító vasútállomás a pápai, ahol a MÁV alábbi vonalai közlekednek:

- 10 sz. Győr–Celldömölk-vasútvonal
- 13 sz. Tatabánya–Pápa-vasútvonal
- 14 sz. Pápa–Csorna-vasútvonal

1.15.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A gyalogosközlekedés számára a település útjain egy oldalon járdával kiépült. A járda állapota közepes vagy rossz minőségű, több helyen a szélessége nem elegendő.

A településen a helyi közlekedést sokan kerékpárral oldják meg. Legtöbb esetben a gépjármű forgalom nem zavarja a közúton folyó kerékpárforgalmat. A településen nincs kiépített kerékpárút.

1.15.5 Parkolás

A lakóterületek parkolási igényei telken belül kielégítettek. Közterületen parkolási lehetőség többek között a kereskedelmi és vendéglátóipari egységek előtt, az iskolák mellett, a temető és a polgármesteri hivatal előtt van. A parkolók többsége burkolt, de vannak szórt burkolatú, egyszerű közterületi parkolók is. Ezek sem forgalmi szempontból, sem a zöldfelületek védelme szempontjából nem zavarók, rendezett átépítésük azonban szükséges.

1.16 Közművesítés és elektronikus hírközlés

1.16.1 Víziközművek

1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás

A településen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat település szintű kiépítettségének tekinthető, a beépített terület szinte minden utcájában kiépítésre került, jelenleg 5,5 km vízelosztó vezeték üzemel a településen. A kiépített hálózat segítségével a lakosság 89,8 %-ának a közüzemi vezetékes ivóvíz ellátása biztosított. A településen az időszakos egyéb vízfogyasztók számára hivatalosan 8 db üzemelő közkifolyó áll rendelkezésre.

A település közüzemű vízellátás szolgáltatója a Pápai Víz- és Csatornamű Zrt. A település ellátása a Bakonyalja kistérség vízellátó rendszeréről megoldott. A kistérségi hálózatról Lovászpátona, Nagydém, Bakonytamási Pápateszér, Bakonyszentiván, Bakonyság, Bakonykoppány és Bakonyszűcs települések ellátása is biztosított. A kistérségi hálózat vízbázisa a Győr-Sopron megye területén fekvő Fenyőfő és a Veszprém megye területén fekvő Nagydém településen üzemelő vízmű kút.

A község vízellátó hálózati rendszere a beépített terület minden utcájában megépült.

Tűzivíz ellátás

A település kiépített vízelosztó hálózatára az előírások szerint a tűzcsapok felszerelésre kerültek, biztosítva ezzel a szükséges tűzivíz ellátást.

Iparivíz ellátás

A vezetékes ivóvízzel való takarékoság az ingatlanok fenntartási költségeit csökkenti, ezért jellemző a nem ivóvíz minőségű vízigény kielégítésére a házi kutak, az egyedi vízbeszerzés használata, melyet jellemzően locsolásra, illetve egyéb nem ivóvíz minőségű vízigények kielégítésére használnak. A házi kutakról, egyéni vízbeszerzésekről, az egyéni vízbeszerzésű vizek vízminőségéről nyilvántartás, adatok nem állnak rendelkezésre.

Termálvíz ellátás

Vanyola jelenleg termálvíz kivétellel nem rendelkezik, térségében a termálvíz csak nagyobb mélységben fordul elő.

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés

A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján Vanyola a felszín alatti víz szempontjából az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik. Az országos vízminőség védelmi területek övezete nem érinti a település területét.

A település felszín alatti vízminőségre érzékeny területen fekszik, ezért a felszín alatti és a felszíni vizek védelmére a szennyvízelvezetés, kezelés megoldása kiemelt feladata a településnek. Már régóta tervezik a szennyvízgyűjtés-kezelés térségi társulási formában való megoldását, de a megfelelő gazdasági erőforrások hiányában jelenleg a településen kiépített közcsontra hálózat nem üzemel. A közcsontra hiányában az egyes ingatlanoknál keletkező szennyvizet helyi gyűjtőmedencékbe gyűjtik. Ezek jellemzően szikkasztóként üzemelnek, így a község talajvizét és talaját szennyezik.

1.16.1.3 Csapadékvíz-elvezetés, felszíni vízrendezés

A település a Duna részvízgyűjtőjén, ezen belül az 1-4 Marcal vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységen fekszik. A település felszínén nem túl nagy a szintingadozás. A település mélyedéseiben kisebb erek, vízfolyások gyűjtik össze a felszíni és csapadékvizeket, amelynek településen belüli befogadói a belterülettől északra a Csikvándi-Bakony-ér (Szentiváni-ér), valamint délre annak mellékvízfolyásaként a Cuha-patak (Gecsei-ér). A Csikvándi-Bakony-ér befogadója Móríchidánál a Marcal, amely a Rába közvetítésével a Dunába vezeti a vizeket.

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében álló vízfolyások, illetve vízfolyásszakaszok a következők:

- Csikvándi-Bakony-ér (Szentiváni-ér): 093, 0178, 0179/2, 0179/3 hrsz.
- Gecsei-ér (Cuha-patak): 08, 022, 059, 070 hrsz.

A településen áthaladó erek, vízfolyások, tavak karbantartására az ágazati előírásoknak megfelelően a 3-3 m-es sávot kell karbantartásra kijelölni. A karbantartó sávot az előírásoknak megfelelően vízgazdálkodási övezetként kellene szabályozni, a kialakult tulajdonviszonyok, az előforduló kártalanítást igénylő jogvesztések miatt erre nincs lehetőség, ezért a meder telkének szélétől mérve kell biztosítani a karbantartó sávot, arra szolgalmi jogot bejegyezve a mederkarbantartó részére.

A település beépített területén a csapadékvizek elvezetésére nyílt árkos csapadékvíz elszállító rendszert alakítottak ki. Az utcákban általában egy- vagy kétoldali szikkasztóárkokat alakítottak ki. A település külsőbb területein vannak olyan utcaszakaszok is, ahol semmilyen csapadékvíz elvezetés nincs kiépítve. A településen a nyílt árkok karbantartása nem rendszeres és nem általános.

1.16.2 Energiaközművek

1.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás

A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia, földgáz rendelkezésre áll, bár sajnálatosan a nem vezetékes, hagyományos energiahordozók használata is jelentős mértékű.

1.16.2.2 Villamosenergia-ellátás

A település villamosenergia ellátását az E.ON Észak-Dunántúli Áramhálózati Zrt biztosítja.

A község villamosenergia ellátásának bázisa a Pápa Adásztevellel szomszédos területén üzemelő 132/22 kV-os alállomás, amely nagyfeszültségű betáplálása a főelosztó hálózati rendszer vezetékeről megoldott. Vanyola település közigazgatási területét nem érinti főelosztó hálózati nyomvonal.

Az alállomásról induló 22 kV-os hálózat képezi a község villamosenergia ellátásának gerinc elosztóhálózatát. A község bel- és a külterületén is a villamosenergia ellátás a 22 kV-os középfeszültségű hálózati rendszere oszlopokra telepítve üzemel és fűzi fel a fogyasztói transzformátor állomásokat. A fogyasztói transzformátor állomásokról táplált kiefeszültségű hálózatról történik közvetlen a fogyasztói igények kielégítése. A kiefeszültségű hálózat is oszlopokra fektetve üzemel.

A település közvilágítása a kiefeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejvel történik. A kiefeszültségű tartóoszlopokra szerelt lámpafejekkel csak éppen a közlekedésbiztonsági igényeket elégítik ki.

1.16.2.3 Földgázellátás

A településen az automatikus üzemvitelre is alkalmas termikus célú energiaellátásra a földgázellátást építették ki. A település területén 2017 elején 4,4 km földgázelosztó hálózat üzemelt. A gázhálózat kiépítettségének eredményeként 2017. január 1-én 81 lakás, a lakásállomány 31,6 %-a csatlakozott közvetlenül a földgázelosztó hálózatra. A csatlakozó lakások mindegyike esetében a fűtési célú energiaellátást is földgázzal oldották meg biztosítva a komfortos életkörülmény lehetőségét.

Az ország egyetemes gázszolgáltatója a NKM Földgázszolgáltató Zrt, a hálózat üzemeltetője az E.ON Közép-Dunántúli Gázhálózati Zrt.

A gázellátás bázisa a Lovászpata területén üzemelő gázátadó állomás, amelyről kiinduló nagyközép-nyomású gerincelosztó hálózat látja el a környező településeket.

A fogyasztók ellátására az elosztóhálózatot szinte valamennyi belterületi utcában kiépítették. A kiépített gázelosztó hálózat középnyomású, a fogyasztói igényeket közvetlen kielégítő kisnyomású gáz előállítására telkenként elhelyezett egyedi nyomásszabályozókkal megoldott. Az egyedi nyomásszabályozók általában az előkertben nyertek elhelyezést, de található ház falsíkjára szerelt nyomásszabályozó is. A helyi, egyedi nyomásszabályozótól induló kisnyomású hálózatról lehet közvetlen kielégíteni az igényeket.

A település nyugati Pápanyögér településrésze határában vezet az FGSZ Zrt Ajka-Győr DN400-as nagynyomású földgáz szállítóvezeték települést keresztező nyomvonala. Korábban a település földgázellátása erről a nagynyomású vezetékről volt megoldva helyi gázátadó műtárgy alkalmazásával. A gázátadó berendezés elbontásra került, de a nagyközép-nyomású földgázvezeték a földben maradt, jelenleg felhagyott vezetékként számolni kell vele.

1.16.2.4 Egyéb energiaellátás

A községben kiépített vezetékes földgázellátással a lakásállomány 31,6 %-a számára biztosított az automatikus üzemvitelű termikus célú energiaellátás komfortja. A lakásállomány 68,4 %-ának nagy részében ma is a környezetet erősebben terhelő hagyományos, nem vezetékes energiahordozókat hasznosítják.

1.16.2.5 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az energiatermelésre alkalmas megújuló energiaforrások hasznosítása nem újszerű, csak időközben háttérbe szorult. Újra előtérbe kerülését a hagyományos energiahordozók hasznosításának környezetszennyező hatása indította el és az a felismerés, hogy a megújuló energiahordozók különösebb ráfordítási igény nélkül rendelkezésre állnak, használatuk nem okoz halmozódó káros hatásokat, környezeti terhelést. Ezekkel az adottságokkal a fenntartható fejlődés lehetőségét szolgálják.

A hazánkban, így Vanyola területén is elérhető megújuló energiaforrás a szélenergia, a napenergia. A megújuló energiahordozók közül a biomassza, a vízenergia és a geotermikus energia hasznosítására nincs lehetőség.

Szélenergia

A szélenergia előfordulási mértékét a topográfiai és légköri viszonyok befolyásolják, eltérő az ország területén a szélenergia hasznosíthatóság mértéke. A meteorológiai adatok és mérések alapján rögzítették a hasznosítás lehetőségének területi vetületét. Vanyola és térsége a szélenergiát elméletileg kedvezően hasznosítható területen fekszik, de hasznosítását ma már rendeletek korlátozzák.

Napenergia

A hasznosítható napenergia mértékét befolyásolják a földrajzi és meteorológiai adottságok, így ezek változóak az ország területén. A meteorológiai adatok és mérések alapján a napenergia hasznosítás lehetőségének területi vetülete is rögzíthető. Vanyola területén 2000 óra körüli a maximálisan hasznosítható éves napos órák száma, amelynek hasznosíthatóságát célszerű igénybe venni. A hasznosítás lehetősége napkollektorokkal termikus célú energiaellátásra, naperőművel villamosenergia termelésre biztosított.

A háztartásoknál is növekszik a napenergia hasznosítása, de nyilvántartás nem áll rendelkezésre a helyi hasznosítási célra elhelyezett napkollektorokról, naperőmű panelekről.

Vanyola nyugati külterületén a 054/4 hrsz-ú telken egy 990 kW-os névleges teljesítményű naperőműpark rendelkezik létesítési engedéllyel. A tényleges megvalósítás időpontja létesítés

1.16.2.6 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények energiaellátása vezetékes energiahordozók hasznosításával jelenleg megoldott. A villamosenergia ellátással az intézmények világítási és technológiai igényeit elégítik ki, a termikus célú energia ellátásuk pedig földgázzal helyi hőbázis segítségével és távhőszolgáltatás igénybe vételével biztosított.

Energiahatékonyság javítására, energiatakarékos fogyasztást eredményező beruházások, a szigetelések, homlokfali hőleadást csökkentő (falszigetelések, nyílászáró cserék, javítások) beruházások, épületgépészeti felújítások előfordultak. Az utóbbi években egyre jobban előtérbe kerül az energiahatékonyság jelentősebb javítását szolgáló megújuló energiaforrás hasznosítása is, de erről átfogó információ, nyilvántartás nem áll rendelkezésre.

1.16.3 Elektronikus hírközlés

1.16.3.1 Vezetékes hírközlés

A település vezetékes távközlési ellátását jelenleg az Invitel Távközlési Zrt. biztosítja. A település a 88-as távhívó számon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

A település távközlési hálózatának kiépítése eredményeként 2000-ben 152 egyéni analóg távbeszélő fővonal üzemelt, azaz a lakásállomány 55,7 %-a rendelkezett vezetékes telefonvonalal. A vezetékek nélküli szolgáltatás terjedésével a vezetékes telefon iránti érdeklődés csökkent. 2015. január 1-én 129 db (50,2 %) egyéni fővonal üzemelt, de az ellátottság ezzel is teljes körűnek tekinthető, mivel valamennyi vezetékes távközlési igény kielégített.

A statisztikai nyilvántartás szerint a településen 2015. január 1-én 1 db nyilvános távbeszélő állomás üzemelt.

A kedvező műsorvétel biztosítására kiépítették a kábel TV hálózatot.

A településen belüli vezetékes távközlési hálózat, és műsorelosztó hálózat is követve a kifeszültségű elosztóhálózat fektetési módját, föld feletti elhelyezéssel üzemel.

1.16.3.2 Vezeték nélküli hírközlés

A vezetékes szolgáltatást a vezetékek nélküli szolgáltatások egészítik ki. A megfelelő vételi lehetőség biztosításához szükséges antennák – részben a településen belül, részben a környező

településeken – elhelyezésre kerültek, azokat a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., a Telenor Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. építette és üzemelteti.

1.17 Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény az ellátandó helyi önkormányzati feladatokként nevesíti a helyi környezet- és természetvédelmet, vízgazdálkodást, vízkárelhárítást, környezet-egészségügyi feladatok elvégzését. A helyiek érzékenységet mutatja, hogy az önkormányzatok mellett a térségben számos civil szervezet is feladatának tekinti a helyi természeti értékek védelmét illetve a környezeti elemek szennyeződésének megszüntetését, illetve a szennyezés megelőzését.

Az önkormányzatok környezetvédelmi feladatait a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.) határozza meg, amelyben a települési környezetvédelmi programkészítése kiemelt szerepet kap.

1.17.1 Talaj

„A település belterületén ipari jellegű telephely nem található A település külterületein a művelésre alkalmas földrészteléken a Vanyolai Mezőgazdasági Szövetkezet, az AGRO Vanyola Kft és a Pan-non-Best Kft. folytat mezőgazdasági tevékenységet. (...)

A vizsgált terület a Dunántúli-középhegységet alkotó aszimmetrikus szinklinorium északi szárnyán helyezkedik el, amelyet a paleozoós-mezozoós alaphegység ÉK-i irányú lépcsőzetes leszakadása jellemez.

A tágabb térségben az alaphegységet a paleozoós és mezozoós képződmények alkotják, míg a fedőhegységet eocén, oligocén, miocén, pliocén (pannóniai) és negyedidőszaki képződmények képviselik.

Az idősebb, paleozoós alaphegység képződményei a felszínen nem találhatóak meg, csak fúrásból ismertek, a tágabb térségben. Vaszar környékén 1500-1700 m mélyen, Takácsiban 1200-1400 m-ben, Bakonytamási, Gic térségében 500 m-ben érték el az agyagpala, homokkő-pala, fillit kőzeteket.

Földtani és vízföldtani szempontból a mezozoikum képződményei bírnak jelentőséggel elsősorban, melyek a terület folyamatos süllyedése során képződtek. A kialakult rétegsor azonban nem folyamatos és teljes, mert a süllyedést kiemelkedések és erőteljes denudáció (kréta elején és végén) szakította meg.

A triász idősebb, alsó és középső triász transgressziós és fiatalabb felső triász képződményei a község környezetében csak igen nagy mélységben a tengerszint alatt mintegy 100-200 m-ben vannak jelen, jelentőségük a vizsgálat szempontjából nincs. A földtani kutatások szerint az aljzatot DK-ről ÉNy felé haladva egyre idősebb képződmények alkotják, egyre mélyebb elhelyezkedésben. Vanyola területén felső-triász Veszprémi Márga, Füredi Mészke és Balatonfelvidéki Homokkő Formáció van jelen a mélyben.

A felső-triász képződmények (Veszprémi Márga Formáció, Földolomit, Dachsteini Mészke Formáció) a felszínen csak az Ugod-Bakonyszücs-Fenyőfő-Vinye vonaltól délre fordulnak elő.

Az alaphegységet fedő mintegy 300 m összvastagságú rétegek közül igen nagy jelentőséggel bírnak a pannóniai korú képződményeknek, amelyek az alaphegységi tagok által kialakított medencét töltik ki sok helyen igen nagy vastagságban.

Az alsópannon rétegek igen kötöttek márga, agyagmárga, vékony homokcsíkok váltakozásából állnak. A felszínen alsópannon rétegek a térségében nem fordulnak elő.

A felsőpannon rétegcsoporthoz már felszíni képződményként is megjelenik. Az összlet porózusabb rétegek váltakozásából áll, mint az alsópannon képződmények. Homok, kissé iszapos homok, homokkő viszonylag nagymértékben vesz részt a rétegek felépítésében. A felsőpannon rétegek vastagsága a környéken 300 m. A felszínen a felső-pannóniai rétegek csak kis területen a külterület DK-i határán fordul elő.

A pleisztocén kori képződményeknek igen nagy a felszínen való elterjedése. A község közigazgatási területének nagy részét a patak hordalékából származó középső- és felső-pleisztocén homokos

kavics, kavicsos homok fedi. Fúrási adatok szerint a rétegek vastagsága 5-8 m körüli. A belterület ÉK-i részé és környékén, a Cuha-árokig folyóvízi homok található a felszínen.

A holocén képződményeket néhány méteres vastagságban borítják a patakok, vízfolyások környékét. A holocén rétegeket öntésagyag, öntésiszap és homok, réti agyag, tőzeg, lápföld, folyami kavics kifejlődéssel találjuk meg a vizsgált terület környezetében.” (Forrás: hatályos településrendezési terv környezetalakítási alátámasztó munkarésze)

1.17.2 Felszíni és a felszín alatti vizek

„A térségben a legjelentősebb vízadók a kréta ill. a triász korú karbonátos képződmények, amelyek azonban a területen hiányoznak. ill. nagy mélységben települnek.

Fontos a nagy vastagságú felső-pannóniai homokos rétegekben tárolt rétegvíz. A fajlagos vízhozam 12,5-25,0 l/p/m körüli. A rétegvizek nyomása nem pozitív, azaz a nyugalmi vízszint a felszín alatt található.

A térségben jelentős termálvízkészletet csak Pápán tártak fel, amely az alaphegységi triász összlethez köthető.

A község belterületének a terepfelszín változékonysága miatt a talajvíz a felszíntől számítva változó mélységen helyezkedik el. A község területének mély fekvésű részein (pl. a Csikvándi-Bakony-ér mentén) a talajvíz szintje a felszínhez közelebb található, míg a magasabb térszíneken öt méternél is mélyebben helyezkedik el. (...)

Teljes egészében a Marcal jobb oldali vízgyűjtő területe, amelyet az egymással párhuzamosan a Marcalba siető patakok tagolnak. Mérsékelt lefolyású terület. (...)

A község közigazgatási területét két jelentősebb vízfolyás érinti, a Csikvándi-Bakony-ér és a Cuha-árok. Előbbi a belterület keleti részét átszeli. A felszíni csapadékvizek befogadói az említett vízfolyások és mellékágaik, majd a Marcal, végső soron a Duna. (Forrás: hatályos településrendezési terv környezetalakítási alátámasztó munkarésze)

1.17.3 Levegőtisztaság és védelme

A levegő védelméről a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján kell eljárni.

„A légszennyezettség (immisszió) a levegőben a levegőterhelés hatására kialakult légszennyező anyag koncentrációja, beleértve a légszennyező anyag adott időtartam alatt felületekre történt kiülepedését;

A levegőterhelés (emisszió) valamely anyag vagy energia levegőbe juttatása;

Az elérhető legjobb technika a korszerű technikai színvonalnak megfelelő módszer, üzemeltetési eljárás, berendezés, amelyet a kibocsátások megelőzése és - amennyiben az nem valósítható meg - a kibocsátások csökkentése, valamint a környezet egészére gyakorolt hatás mérséklése érdekében alkalmaznak, és amely a kibocsátási határértékek megállapításának alapjául szolgál.”

(Forrás: hatályos településrendezési terv környezetalakítási alátámasztó munkarésze)

1.17.4 Zaj- és rezgésterhelés

„Vanyola településen csak a közúti közlekedésből eredő zajterheléssel kell számolni, mivel repülőtér, vasút és más létesítmények a településen nincsenek.” (Forrás: hatályos településrendezési terv környezetalakítási alátámasztó munkarész)

1.17.5 Sugárzásvédelem

A település sugárvédelmi szempontból nem érintett.

1.17.6 Hulladékkezelés

A hulladék gyűjtésével, ártalmatlanításával kapcsolatos tevékenységeket „a hulladékról” szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és számtalan végrehajtási rendelet alapján kell szervezni és végezni.

A hulladék „termelő” köteles gondoskodni a hulladékok előírás szerű gyűjtéséről, tárolásáról, a területről történő elszállításáról, valamint ártalmatlanításáról, melynek elsődleges célja, hogy megakadályozza a hulladék talajba, felszíni és felszín alatti vizekbe és levegőbe jutását.

Ha a jelenlegi hulladékgyűjtési szokások hosszútávon fennmaradnak, a szerves hulladékok lerakótól történő eltérítésére, és a nagyarányú szelektív gyűjtésre tekintettel a lerakó 10 évre tervezett élettartama jelentősen kitolható”, akár 5-8 évvel is meghosszabbítható.

1.17.6.1 Települési szilárd hulladék

„A településen keletkezett hulladék összetétele rendkívül inhomogén, nagy szervesanyag tartalmú háztartási hulladék mellett tartalmaz még vegyes kerti és veszélyes hulladékot (növényvédőszeres göngyöleg, lejárt szavatosságú gyógyszer, használt elem stb.) is, ezért elhelyezését rendkívüli gondossággal kell megoldani.

A településen a háztartásokban és a község vállalkozóinál keletkezett kommunális hulladék gyűjtése és elszállítása szervezett formában történik. A hulladék begyűjtését az önkormányzattal szerződésben álló Györi Kommunális Szolgáltató Kft. végzi. (...) A jelenlegi hulladék-elhelyezés környezetvédelmi szempontból megoldottnak tekinthető. (...)

A településen tervezett fejlesztések a kommunális szilárd hulladék mennyiségének jelentős növekedésével nem fognak jární.” (Forrás: hatályos településrendezési terv környezetalakítási alátámasztó munkarésze)

1.17.6.2 Termelési hulladék

„A településen több állattartótelep is található. Az állattartás szempontjából a település adottságai kedvezőek ezért ennek ésszerű mértékű fejlesztése a fejlődés egyik iránya.

A mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet mellékletei szerint a település teljes közigazgatási területe nem nitrátérzékeny területen található.” (Forrás: hatályos településrendezési terv környezetalakítási alátámasztó munkarésze)

1.17.6.3 Veszélyes hulladék

„A településen a Korm. rendelet szerint veszélyes hulladéknak minősülő hulladékok csak kis mennyiségben keletkezhetnek. A környezetvédelmi hatóság felé bejelentett veszélyes hulladék termelő cég nincs.

A település területén a környezet állapotának védelmében jelentős mennyiségű termelési- és veszélyes hulladékkal járó tevékenységeket nem célszerű engedélyezni. Természetesen kis mennyiségű és jól kezelhető veszélyes hulladék keletkezését okozó tevékenység folytatását nem szabad kizárni, de a hulladékok kezelését szigorúan felügyelni kell.” (Forrás: hatályos településrendezési terv környezetalakítási alátámasztó munkarésze).

A hulladékok közül megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a veszélyes hulladékokra. „A veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól” szól a 225/2015. (VIII. 7.) kormányrendelet, mely szabályozza azok gyűjtésére, szállítására, közvetítésére, tárolására, kezelésére és minősítésére vonatkozó szabályokat.

A hulladékok egyik speciális fajtája az állattenyésztés során keletkező állati tetem. Az állati tetemek elhelyezése az Országos Hulladékgazdálkodási Tervben foglaltak szerint 2006. január 1-től már nem történhet döngútban, döngtéren. Az ilyeneket fokozatosan fel kellett számolni. Ezek hiányában már, arra szakosodott cégek a tetemeket ártalmatlanításra a fehérje-feldolgozó üzemekbe szállítják.

1.17.7 Vizuális környezetterhelés

Vizuális környezetterhelésről olyan esetben beszélhetünk, amikor bizonyos épített, vagy emberi beavatkozás hatására létrejött tájelemek látványa zavarólag hat közvetlen, vagy tágabb környezetükre. Gyárkémények, hírközlési tornyok, magasházak, víztornyok, bányák hatása távolabbról is érzékelhető, míg a közművezetékek, és nagyméretű földművek döntően közvetlen környezetükben zavaróak.

Vanyolán vizuális környezetterhelő elem nincs.

1.17.8 Árvízvédelem

Vanyola községet a vízügyi ágazat, árvízi védelmet nem igénylő települések között tartja számon, közigazgatási területe nagyvízi mederrel nem érintett, árvízzel nem veszélyeztetett.

Az árvízvédelem fejezetben a helyi vízkár előfordulási lehetőségét is említeni kell. Bár a vízügyi ágazat alapján a települést árvíz nem veszélyezteti, a településen áthaladó vízfolyások is okozhatnak vízelöntést. A meder karbantartási hiányosságok, illetve szélsőséges csapadékesemény, nagy intenzitású, akár rövidebb időtartamú csapadékok esetén is olyan magas vízhozamú lefolyás alakulhat ki, amely helyi vízelöntést okozhat.

A helyi vízkár esemény rendezése a helyi katasztrófavédelem feladata. A vízkár-elhárítási terv rögzíti a kárfelszámolást.

1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A települések fejlesztése, illetve fejlődése, építése, működése és fenntartása jelentős környezeti problémák forrása lehet. E problémák adódhatnak a települési és területi funkciók kialakításából, a létesítmények okozta alapvető környezeti változásokból, illetve számos esetben a településlétesítményei maguk is környezetterhelő forrásokká válhatnak. A települési környezetben leggyakrabban előforduló főbb környezeti problémák származhatnak az építési tevékenységből, a beépítési módból, a település fenntartással és -üzemeltetéssel együtt járó terhelésekből, szennyezésekből.

Vanyolán környezetvédelmi konfliktusok, problémák a szennyvízhálózat kiépítetlenségéből adódnak, melyről az 1.16.1.2. fejezetben olvashatnak.

1.18 Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

A települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet módosításáról szóló 61/2012. (XII. 11.) BM rendelet 1. számú melléklete értelmében Vanyola községe a III. katasztrófavédelmi osztályba tartozik.

Vanyola közigazgatási területén a területileg illetékes katasztrófavédelmi hatáskörben eljáró hatósága a Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Pápai Katasztrófavédelmi Kirendeltsége.

A területfelhasználást vagy a beépítést befolyásoló tényezők nem ismertek.

1.18.1 Építésföldtani korlátok

1.18.1.1 Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

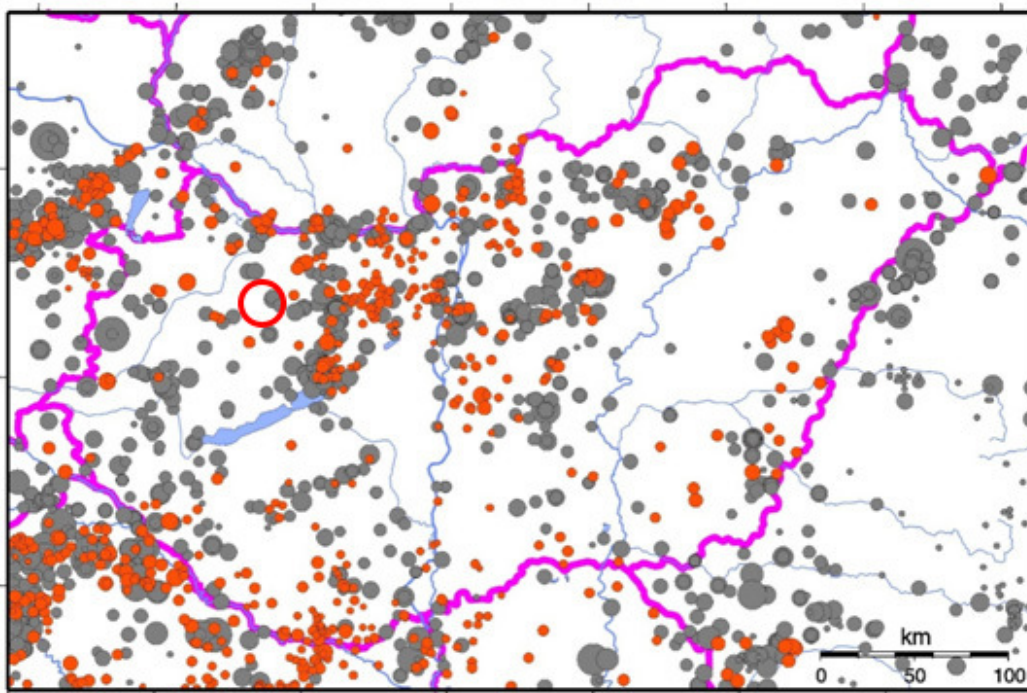
Nincs adat.

1.18.1.2 Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

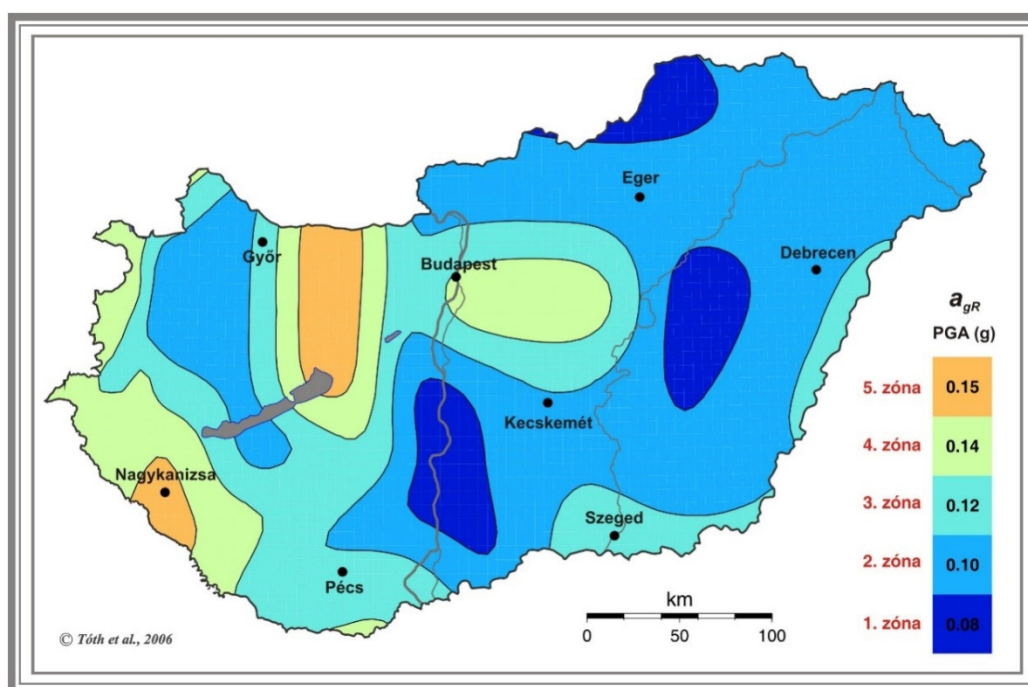
Nincs adat.

1.18.1.3 Földrengés veszélyeztetett területek

Az alábbi térképekből látható, hogy Vanyola és környéke földrengés-veszélyeztetettség szempontjából az ország egy közepesen veszélyeztetett területén fekszik.

A földrengések területi eloszlása Magyarországon. A szürke körök a historikus rengéseket (456-1994.), a piros körök az utóbbi évek rengéseit (1995-2009.) mutatják. (forrás: <http://www.foldrenges.hu/>)

Magyarország szeizmikus zónatérképe [8]. Földrengések következtében 50 év alatt, 10%-os meghaladási valószínűséggel, az alapközeten várható vízszintes gyorsulás g (gravitációs gyorsulás) egységben. (forrás: <http://www.foldrenges.hu/>)

A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal által nyilvántartott országos felszínmozgás kataszter, mely "adatrendszer jelenleg több mint 1650 bejegyzést tartalmaz, amelyből 1205 db az eredeti '70-'80 évekbeli felvételezés eredményeinek adatai, 186 db 2013-2014-ben felvett Veszprém megyei reambulált esemény adatai" szerint Vanyolán ezen időszakban nem történt káresemény.

1.18.2 Vízrajzi veszélyeztetettség

A települést rendszeresen belvízjárta terület, nagyvízi meder területe, vízerózióknak kitett terület nem érinti.

1.18.2.1 Árvízveszélyes területek

A települést a nagyvízi meder nem érinti, így árvízveszélyeztetés sem várható.

1.18.2.2 Belvízveszélyes területek

A belvíz-veszélyeztetettséget a felszín eléré, vagy terepszintet meghaladó talajvíz-állás okoz. A belvízveszélyes területekről átfogó felmérést a Pálfi féle belvíz-veszélyeztetettségi térkép rögzíti. A veszélyeztetettség mértéke alapján az érintettséget négy veszélyeztetettségi kategóriába sorolták, az alig veszélyeztetett, a mérsékelten veszélyeztetett, a közepesen veszélyeztetett és az erősen veszélyeztetett kategóriákba, amelyből a településrendezési tervekben csak a közepesen és erősen veszélyeztetett területeket jelölik. Ennek alapján Vanyola közigazgatási területe belvízzel nem veszélyeztetett.

1.18.2.3 Mély fekvésű területek

A településen vannak mély fekvésű területrészek, amelyek a topográfiai adottságok mellett, a természet alakította mélyvonalak mentén alakultak ki. A mély fekvésű területen, ha rövidebb-hosszabb ideig megmarad a víz, az még nem minősül belvízzel veszélyeztetett területnek, mivel mély fekvésű terület megfelelő vízrendezésével a vízállásossága kezelhető.

1.18.2.4 Árvíz- és belvízvédelem

A települést nagyvízi meder nem érinti, így árvízvédelmet nem igényel.

A településen előforduló vízelöntések, vízállások döntő hányada a vízlevezető hálózat kialakításának hiányából, vagy karbantartásának a hiányából származik. Ezeknek az elöntéseknek a kezelése önkormányzati feladat, a szélsőséges csapadékesemény következtében keletkező helyi vízkár elhárítása „árvízi” esemény a helyi katasztrófavédelem feladata.

A hirtelen érkező nagy intenzitású és hosszabb ideig tartó csapadék azonban okozhat helyi vízelöntést, vízkár „árvízi”, „villám-árvízi” eseményt. A villámárvízi veszélytérkép besorolása szerint magas kockázatú a település veszélyeztetettsége.

1.18.3 Egyéb, tevékenységből adódó korlátozások

Közműszolgáltatással összefüggő korlátozások:

1. Vízellátás szolgáltatási területén

- Vízgépészeti létesítmények és műtárgyak területei

2. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

- Önkormányzati tulajdonú csapadékvíz elvezetést szolgáló erek, vízfolyások, tavak 3-3 m-es karbantartó sávval

3. Energiaellátás

Villamosenergia

- 22 kV-os gerinc légvezeték elosztóhálózat nyomvonala, külterületen oszloptengelytől mért 7-7 m-es biztonsági övezettel
- 22/0,4 kV-os transzformátor

Földgázellátás

- Nagynyomású földgáz szállítóvezeték a csőpalásttól mért 28-28 m-es biztonsági övezetével
- Nagyközép-nyomású földgáz gerincelosztóhálózat a csőpalásttól mért 7-7 m-es biztonsági övezetével
- Közép-nyomású földgáz elosztóhálózat a csőpalásttól mért 3-3 m-es biztonsági övezetével

5. Elektronikus hírközlés

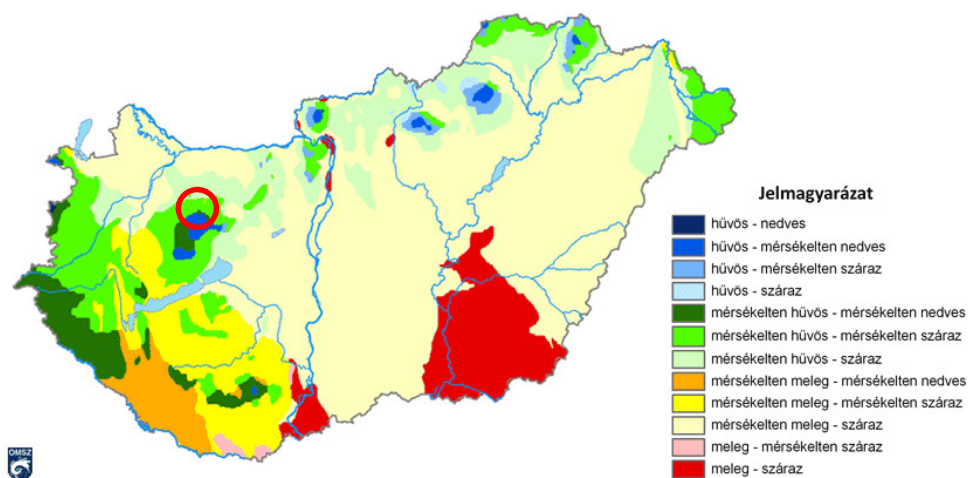
- Vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók létesítményei

1.19 Ásványi nyersanyag lelőhelyek

A rendelkezésre álló információk alapján ásványi nyersanyag-lelőhelyek nincsenek.

1.20 Települési klíma

A település klímáját alapvetően földrajzi helyzete és falusias területhasználata határozza meg. A területének viszonyait a Nyugat-Dunántúlon is jellemző „mérsékelt hűvös - mérsékelt száraz” és a „hűvös – száraz” klímakörzetek befolyásolják.

Magyarország éghajlati körzetei (Péczei György munkája alapján) forrás: www.met.hu

2 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1 A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

2.1.1 Településhálózat

Vanyola a közép-dunántúli régióban, Veszprém megye északi részén, a pápai járásban helyezkedik el. A földrajzilag a Bakonyaljához tartozó térségben az aprófalvas településszerkezet jellemző, melyen belül Vanyola – mérete és elhelyezkedése alapján – a kevésbé jelentős települések közé tartozik.

A település három belterületi részből áll, melyek közül a kisebbekre (Pápanyögér, Alsószalmavár) a közfunkciók hiányából adódó ellátatlanság jellemző. A település közös hivatali igazgatású, melynek központja Pápateszér. A települést átszeli a 832-es országos mellékút, amelyen át Nagygyimót és Lovászpataona érhető el.

A megyei területfejlesztési és –rendezési tervekben Vanyola térsége a vidékfejlesztés célterületeként jelenik meg, ahol az élelmiszertermelés erősítendő. A pápai térségben a közösségi közlekedési hálózat fejlesztésre szorul a hosszú utazási idő miatt.

A hatályos településszerkezeti terv tartalék lakóterületet jelölt ki a Petőfi utca mentén (Vanyola és Pápanyögér között).

2.1.2 Társadalom

A 2015-ben 510 fős településre a lassú ütemű előregedés és az elvándorlás jellemző. A folyamat ugyanakkor nem zajlik nagyobb sebességgel, mint a környező településeken. A település a támogatáspolitikai szempontból kedvezményezett települések körébe tartozik. A munkanélküliségi ráta az elmúlt 5 évben csökkent. A településen az utóbbi évtizedben nem épült új lakóingatlan.

A roma népesség a térség többi településéhez képest nagyobb arányban van jelen, és nagyrészt közülük kerülnek ki a mélyszegénységben élők. A lakások egyharmada alacsony komfortfokozatú. Ennek ellenére elmondható, hogy települési szintű konfliktusok nem ismertek.

A helyi identitást nagyban meghatározza Vajda Péter szellemi öröksége, emlékének múzeum, az iskola és a főút neve, valamint a rendszeres ünnepségek őrzik.

Vanyolán a humán infrastrukturális ellátottság a település méretéhez képest elvárható szinten megoldott. Az általános iskola a közelmúltban szűnt meg, a diákokat a lovászpataonai iskola fogadja.

2.1.3 Gazdaság

A Vanyola Mezőgazdasági Szövetkezet, az Agro Vanyola, a Pannon-Best Kft. és a kábelgyár a település három legjelentősebb vállalkozása, egyben legnagyobb munkaadója. Jelentős beruházás, vállalkozásfejlesztés az utóbbi időben nem történt. A versenyképességet a nehézkes megközelítés rontja. Az önkormányzat megfelelően ellátja kötelező településüzemeltetési és intézményfenntartási feladatait.

2.1.4 Táj és természeti adottságok

A Pápa-Devecseri-sík kistájban elhelyezkedő településen a homokos-kavicsos talaj és az erdőtalajok fordulnak elő. A vízrajzot a Marcal folyóba torkolló vízfolyások, a Csikvándi-Bakony(Szentiváni)-ér és a Cuha-patak (Gecsei-ér) határozzák meg. A települést szántóföld veszi körül, de kisebb erdők is megtalálhatók. Az állattenyésztés és a növénytermesztés jellemző a külterületeken.

A települést az Országos Ökológiai Hálózat több eleme is érinti. Országos jelentőségű védett természeti érték a Török-halom (vagy kunhalom). A Csikvándi-Bakony(Szentiváni)-ér medrének környéke ökológiai folyosó. A Vaszari-erdő településhez tartozó része az ökológiai hálózat pufferterrülete.

A települési terület nem kellően elválasztott a mezőgazdasági üzemi területektől. A patakmedrek és a szántók, gyepek elszeparálásában a patakok menti fás növényzetnek lenne szerepe, ez azonban hiányos.

2.1.5 Zöldfelületek, városi szabadterek

A zöldfelületi adottságok rendkívül jók a településen, a legszélesebb közterületek Pápanyőgéren, valamint a központi belterületen található. Az adottságok kihasználtsága azonban nem megfelelő – hatalmas, ún. „potenciális zöldfelületek” található a belterületen.

A jelentős fasorok száma elenyésző, néhány szakaszt kivéve nincs egységes fásítás. A közterületek kialakítása nem egységes koncepció mentén, hanem ötletszerűen történik. A köztárgyak kialakítására nem fordítódik kellő figyelem. Két degradálódott temetői terület található a településen.

A kevés erdőterület elszórtan, kisebb foltokban helyezkedik el a település külterületén. A rét, legelő és nádas területek elsősorban a vízfolyások mentén található.

2.1.6 Épített környezet

A településkép három legfontosabb látképi eleme a három templomhoz tartozó egy-egy torony. Kiemelten értékes műemlék épület a Szalmaváry-sírkápolna, illetve Vajda Péter szülőháza.

A szalagtelkes struktúrájú település nagyrészt lakóterületekből áll, melyekre a hagyományos, oldalhatáron álló beépítési mód és a földszintes, nyeregtetős épületek jellemzőek. A település központja a Vajda Péter út és a Petőfi Sándor utca kereszteződésében, az evangélikus templom környezetében helyezkedik el; a római katolikus templom térségében egy alközpont is kialakult.

A nem központi belterületekre (Pápanyőgér, Alsószalmavár) az épületek heterogén állaga és a központképző elemek hiánya jellemző. A kertes mezőgazdasági terület (szőlőhegy) mozaikos területhasználatú, pincésora és a Perczel-kúria védendő értéket képvisel.

A mezőgazdasági üzemi területekre a szabadonálló beépítési mód és a földszintes, nyeregtetős épületállomány jellemző. Több épület használaton kívüli, leromlott állapotú.

Vanyola épített környezetének és településképi szempontból meghatározó karaktere a falusias beépítés, mely az utcaképben, tömegalakításban, a homlokzatképzésben, anyaghasználatban és az épületek részleteiben jelenik meg. Vanyola és a környező települések főleg a hagyományos magyar települési karakterének sajátosságaival rendelkeznek, valamint a vidékre, településre jellemző ismertető jegyekkel.

2.1.7 Közlekedés

A település csak közúton közelíthető meg, a kerékpáthálózat nem kiépített. A közösségi közlekedési eszközök közül csak az autóbusz vehető igénybe, amely gyér járatsűrűséggel közlekedik.

Országos mellékút kiépítése tervezett Vaszar irányában. A Vaszar – (Vanyola) – Csót, Csót-Vanyola–Lovászpátona vonalon tervezett térségi szerepű kerékpárút húzódik.

A településen belüli gyalogjárdák kiépítettek, de a burkolat minősége nem megfelelő. Parkolási probléma nem ismert.

2.1.8 Közművek

A Veszprém megyében fekvő településen élők számára a kiépített közműhálózatok alapján a részleges közműellátás lehetősége biztosított. A településszinten kiépített villamosenergia ellátást a rendelkezésre álló legutolsó statisztikai adatok alapján, 2017. január 1-én a lakásállomány 97,3 %-a, a szintén település szinten kiépített közüzemű vízellátást a lakosság 89,8 %-ban vette igénybe. Az automatikus üzemvitelű termikus energiaellátásra a földgázellátást a lakásállomány 31,6 %-a hasznosította. A településen közüzemű szennyvízcsatorna nem üzemel.

A település a népességét veszítő települések közé tartozik, állandó népességszáma 2017 januárjában 558 fő volt, 2000 óta népességszáma 11,1 %-kal csökkent, eközben a lakásállomány is csökkent 6,2%-kal.

2.1.9 Környezetvédelem és katasztrófavédelem

A kiépítetlen szennyvízhálózat miatt a talaj és a felszín alatti vizek szennyezettek lehetnek, ami a felszínhez közeli talajvíz miatt különösen problémás. A levegő tisztaságát veszélyeztető vagy zajkeltő létesítmény a településen nem üzemel. A települési, a termelési és a veszélyes hulladék kezelése is megoldott. A települést építésföldtani korlátozás nem érinti, árvíz bekövetkezésére kicsi az esély.

3 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1 A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

3.1.1 A folyamatok értékelése

Pozitív folyamatok:

- munkanélküliek számának csökkenése az elmúlt években a győri Audi-gyár és a csóti fémárugyár fejlesztésének köszönhetően
- a kábelgyár idetelepülése
- külföldi ingatlan tulajdonosok megjelenése elsősorban Pápanyőgéren

Negatív folyamatok:

- népességszám csökkenése
- az általános iskola megszűnése, az óvodába járók számának csökkenése
- fiatalok elvándorlása
- évek óta nincs magánérs építési tevékenység
- a majorságok alulhasznosítottá váltak
- néhány értékes épület állapota tovább romlik (Perczel-kúria, Szalmaváry-kripta)

3.1.2 A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • jó mezőgazdasági területek • helybeli munkaerő • alapvető intézményi ellátottság jelenléte (oktatás, egészségügy, stb.) • kedvező táji adottságok, csendes környezet, táji értékek (kunhalmok) • országos ökológiai hálózati elemek a településen (patakok, erdők) • helyi sajátosságok, hagyományok: Vajda Péter szellemi öröksége • falusias karakter, történeti településmag • kellemes, csendes lakókörnyezet • szőlőhegy és pincék, Perczel-kúria • műemlékek (Római katolikus templom, Vajda Péter szülőháza, Szalmaváry-sírkápolna) • helyi épített értékek (lakóházak, gazdasági épületek, plébániaház) 	<ul style="list-style-type: none"> • a mezőgazdaságon kívüli gazdasági szektorok jelenlétének hiánya • kevés munkahely • idegenforgalom/ turisztika hiánya • kevés kereskedelmi egység, emiatt magas árak • a település és a környező aprófalvas települések ismertségének hiánya • tőkehiány a mezőgazdaságban • helyenként az utak, járdák rossz minősége • gazdasági területek épületállományának alacsony minősége • helyi tőke hiánya • a szennyvízhálózat hiánya, a szikkasztás okozta talajszennyezés • a nem központi belterületeken a szolgáltatások hiánya • közterületek, közcélú zöldfelületek esetleges kialakítása • hiányos csapadékvíz-elvezető rendszer • üres épületek: általános iskola, Perczel-kúria
Lehetőségek	Korlátok
<ul style="list-style-type: none"> • közösségi közlekedés bővítése • idegenforgalom fejlesztése a környező települések összefogásával (Bakonyalja térség) • kereskedelem bővítése • mezőgazdasági beruházások támogatása • a mezőgazdaságon kívüli gazdasági szektorok fellendítése • térségi szerepű kerékpárút kiépítése, fejlesztése • hagyományokra, helyi sajátosságokra épülő programok • országos mellékút kiépítése Vaszar felé 	<ul style="list-style-type: none"> • a mezőgazdaság nem tudja eltartani az egész lakosságot • intézmények fenntartási költségének előteremtése • befektetők hiánya • a járásszékhely nehézkes elérhetősége tömegközlekedéssel

3.1.3 A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

A jelen tervfelülvizsgálat (mely tervi módosításokat nem tartalmaz) során a tervi átvezetések a hatályos településfejlesztési koncepcióban megfogalmazottakkal összhangban vannak, attól eltérő elemeket nem tartalmaznak.

A "Helyzetfeltárás és helyzetelemzés" fejezetben vizsgált fejlesztési programok, ágazati koncepciók egy része nem, vagy csak közvetve kapcsolódik a településrendezési eszközökhöz (pl. szociális koncepció, közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv), áttételesen azonban - a településfejlesztési koncepción keresztül - hatással vannak (lehetnek) a TFK, TSZT, HÉSZ megalapozására.

Más fejlesztési dokumentumok viszont közvetlenül is befolyásolják a település szerkezetének továbbfejlesztését, a terület felhasználását, a természeti és művi értékek védelmét, a fejlesztési területek kijelölését és kihatással lehetnek a szabályozásra is.

A hatályos településrendezési eszközök tartalmazzák a fenti fejlesztési irányokhoz szükséges területek kijelölését, a közlekedési és közmű infrastruktúra fejlesztésének szükségességét.

3.2 Problématérkép / értéktérkép

Problémák:

- alulhasznosított, heterogén épületállománnyal rendelkező mezőgazdasági üzemek
- alulhasznosított, degradálódott temetők: Alsószalmavár, Pápanyögér
- a zártkert (Csigei-hegy) mozaikos területhasználata
- jelentős üres épületek: általános iskola, Perczel-kúria
- a nem központi belterületeken a központképző elemek hiánya (Pápanyögér, Alsószalmavár)

Értékek:

- műemlékek (Római katolikus templom, Vajda Péter szülőháza, Szalmaváry-sírkápolna)
- helyi épített értékek (lakóházak, gazdasági épületek, plébániaház)
- alapvető helyi közszolgáltatásokat biztosító intézmények: óvoda, művelődési ház, orvosi rendelő, polgármesteri hivatal, posta
- védendő érték: szőlőhegyi pincesor

Táji, természeti értékek (lehatárolásukat ld. az 1.12.3. fejezetben!):

- országos ökológiai hálózati elemek
- tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület
- országos jelentőségű védett természeti érték (Török-halom).

3.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1 Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

- Történeti településmag
- Falusias beépítésű terület
- Gazdasági területek
- Különleges beépítésre nem szánt területek
- Tartalék lakóterület
- Zöldfelület

Történeti településmag

Már az 1850-as évek elejére kialakult, elsősorban a Kossuth Lajos és a Vajda Péter utca környezetét, valamint Pápanyögér településszövetét foglalja magába.

Jellemzője a köznyelvben fésűs beépítésnek nevezett falusias beépítési mód, mely a hagyományos gazdálkodó lakókörnyezetek egyik alaptípusa és részben sváb hatásra alakult ki. Keskeny, hosszú és utcára merőleges, többnyire azonos vagy hasonló méretű telkek egymás utáni sorolása és oldalhatáron álló beépítés jellemzi. Az épületek előkert nélkül nyílnak az utcára, míg a telkek oldalhatárára egymás után sorakoznak a lakó, majd a gazdasági épületek. A hagyományos utcakép meghatározója az utcai homlokzaton kontyolt vagy oromzatos tetőforma és a tömör deszka, illetve falazott kerítések által létrejövő zárt épületsor.

A beépítés szabályossága a csatlakozó kisebb utcákban (Rákóczi utca, Táncsics utca) némileg oldódik, de a beépítés alapvető rendszerét ott is megőrzi.

Falusias beépítésű terület

A település történetileg kialakult településrészein túli településrészek, melyek jellemzően a 20. században alakultak ki (Petőfi Sándor utca, Árpád utca, alsószalmavári területek). Bár hagyományos építési móddal épültek, karakterük nem teljesen egységes. Itt váltakozva jelennek meg oldalhatáron és szabadonálló épületek. Az épületek jellemzően az utcavonaltól hátrahúzva, előkerttel épültek, s bár nem jellemző, egyes helyeken megjelenik az előkert nélküli építés is. Az épületek kora is heterogénebb: egyes házak a 20. század első felében, míg mások az 1945. utáni időszakban épültek, de egységesen, jellemzően magastetős kialakítással.

Gazdasági területek

A település gazdasági területeit elsősorban állattartó funkciójú területek alkotják, de e mellett kisebb vállalkozások, illetve egyéb településgazdálkodási területek is ide sorolhatóak.

A területek jellemzője a gazdasági racionalitásból adódó területhasználat, mely sokszor heterogén és építészeti alacsony minőségű épületállománnyal párosul.

Egyéb különleges és beépítésre nem szánt területek

Az egyéb különleges és beépítésre nem szánt területek a településen az alábbiakat foglalják magukba:

- temető
- sportpályák
- egyéb belterületi zöldfelületek.

Ezek mind sajátos karaktereket hordozó nagy felületet elfoglaló területek, ahol elsősorban a zöldfelületek túlsúlya dominál. Ezeken a területeken az eltérő speciális használatból adódóan egységes jellemzők nem állapíthatóak meg, de gondos építészeti megformálással, környezetalakítással kialakított épületek és épített környezeti elemek a különleges területek rendezett, kedvező képét segítik elő.

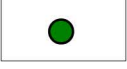
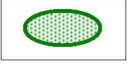

3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

"Településünkön nem alakultak ki szegregátumok, a lakások belterületen épültek, külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások nincsenek. Mindenkinek egyformán biztosított a közszolgáltatásokhoz, a közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés." (Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program, Vanyola Község Önkormányzata)

2018. december

ALAPTÉRKÉPI ELEMÉK

- FÖLDRÉSZLETHATÁR
- ALRÉSZLETHATÁR
- SZINTVONALAK
- ÉPÜLETEK ÉS EGYÉB ÉPÍTMÉNYEK
- HMKÁ VÉDETT MAGÁNYOS FA
- HMKÁ VÉDETT FACSOPORT
- HMKÁ VÉDETT GÉMESKÚT
- BELTERÜLETHATÁR

**VANYOLA TELEPÜLÉS
TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉNEK ÉS HELYI ÉPÍTÉSI
SZABÁLYZATÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA**

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

INGATLAN-NYILVÁNTARTÁSI ALAPTÉRKÉP

V1

Lépték:
Dátum:

1:20000
2018. május

JELMAGYARÁZAT

	200 M2 ALATT
	200 M2 - < 600 M2
	600 M2 - < 1200 M2
	1200 M2 - < 1500 M2
	1500 M2 - < 2000 M2
	2000 M2 - < 5000 M2
	5000 M2 - < 10 000 M2
	10 000 M2 FELETTI TELKEK

ALAPTÉRKÉPI ELEMEK

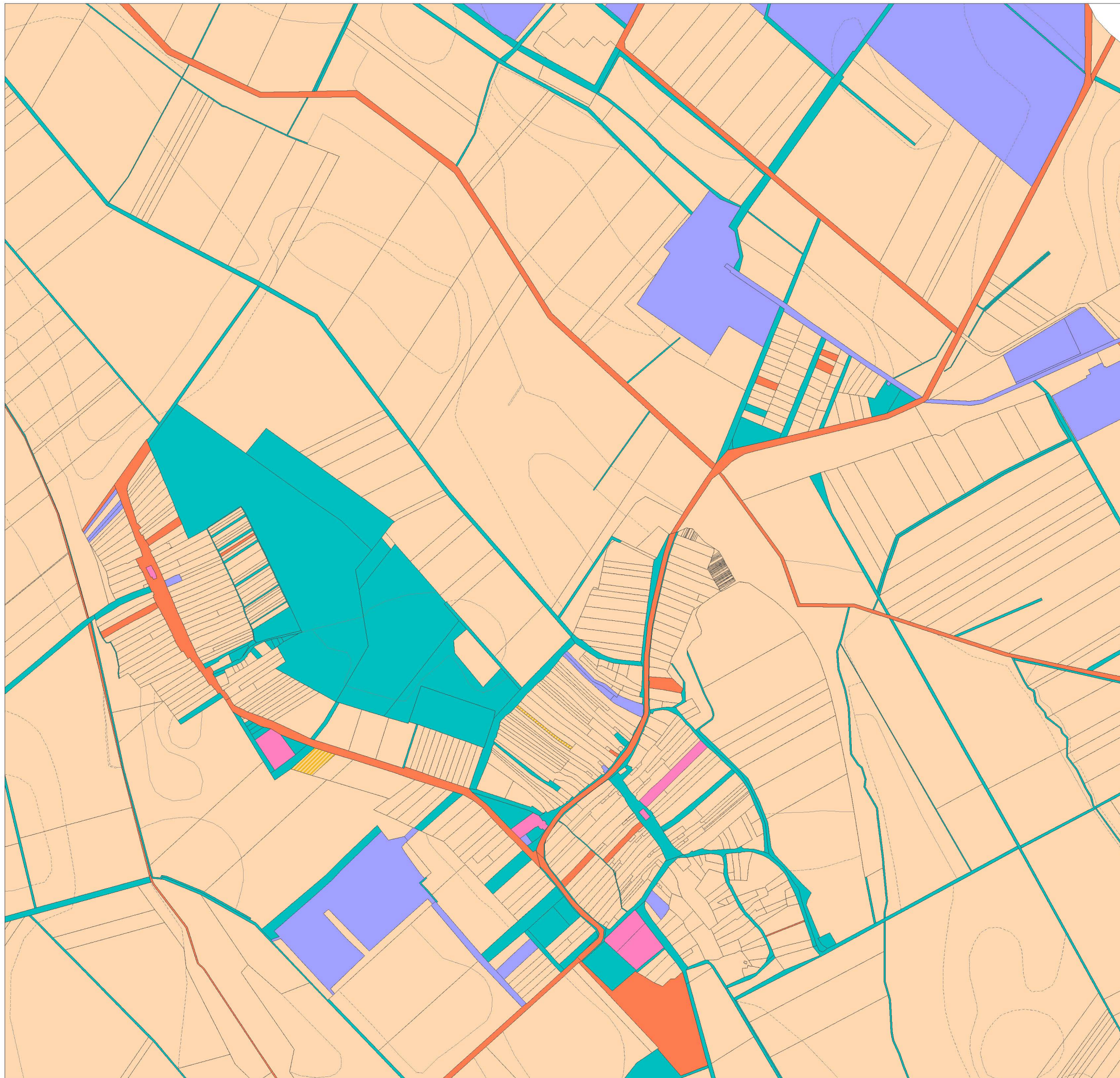
	FÖLDRÉSZLETHATÁR
	ALRÉSZLETHATÁR

VANYOLA TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉNEK ÉS HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

TELEKMÉRET-VIZSGÁLAT (BELTERÜLET)

V2	Lépték:	1:10000
	Dátum:	2018. május

JELMAGYARÁZAT

- MAGYAR ÁLLAM TULAJDONA
- EGYHÁZAK ÉS EGYESÜLETEK TERÜLETI
- ÖNKORMÁNYZATOK TERÜLETE
- GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK TERÜLETE
- SZÖVETKEZETI TERÜLETEK
- TERMÉSZETES SZEMÉLYEK TERÜLETE

ALAPTÉRKÉPI ELEMÉK

- FÖLDRÉSZLETHATÁR
- ALRÉSZLETHATÁR

VANYOLA TELEPÜLÉS
TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉNEK ÉS HELYI ÉPÍTÉSI
SZABÁLYZATÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA

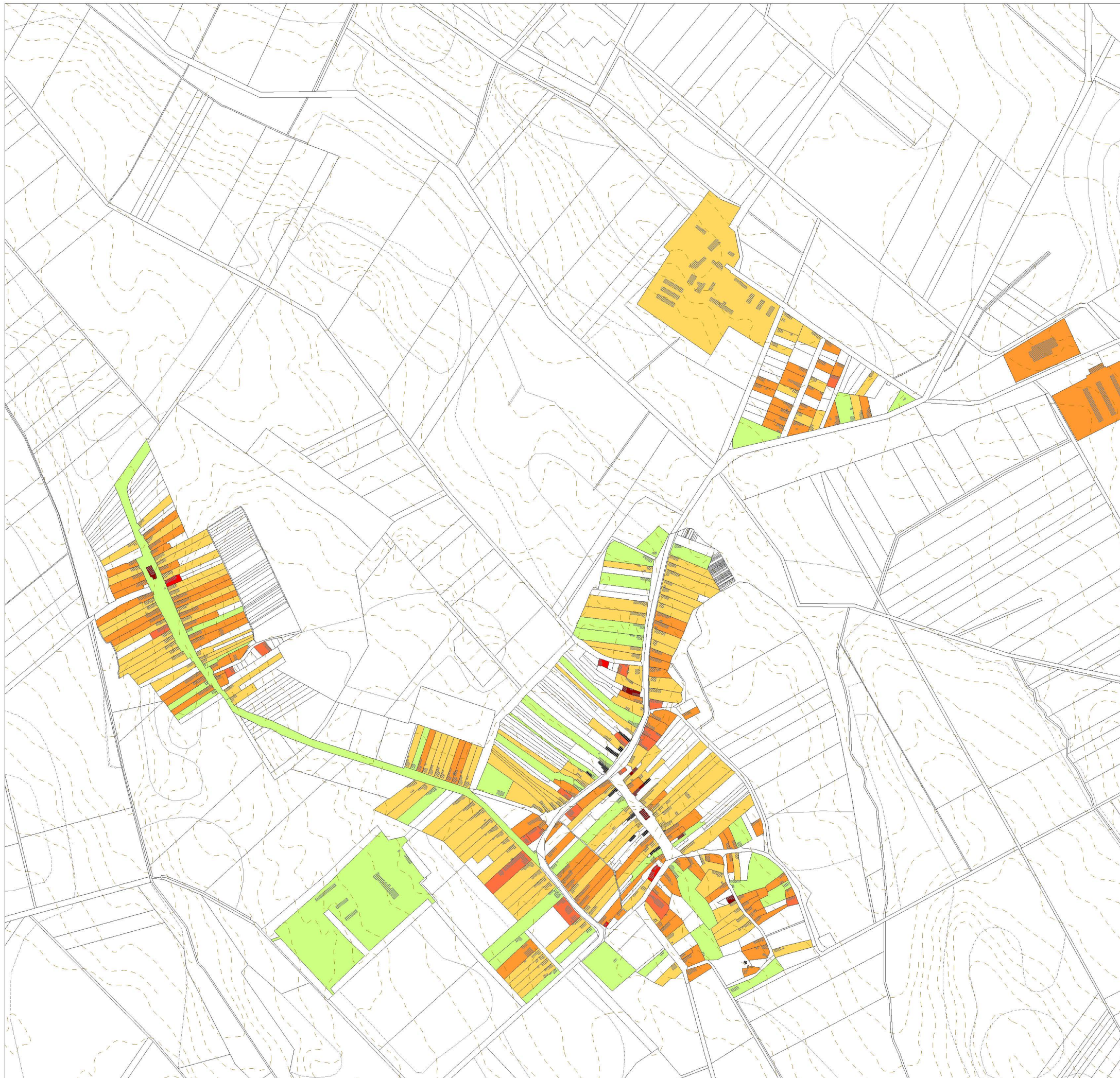
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

TULAJDONVIZSGÁLAT (BELTERÜLET)

V3

Lépték:
Dátum:

1:10000
2018. május

JELMAGYARÁZAT

- 100 %-OS BEÉPÍTÉSI MÉRTÉK
- 40 % FELETTI BEÉPÍTÉSI MÉRTÉK
- 30 % - < 40 %
- 20 % - < 30 %
- 10 % - < 20 %
- 5 % - < 10 %
- 5 % ALATTI BEÉPÍTÉSI MÉRTÉK
- BEÉPÍTETLEN TELEK

ALAPTÉRKÉPI ELEMÉK

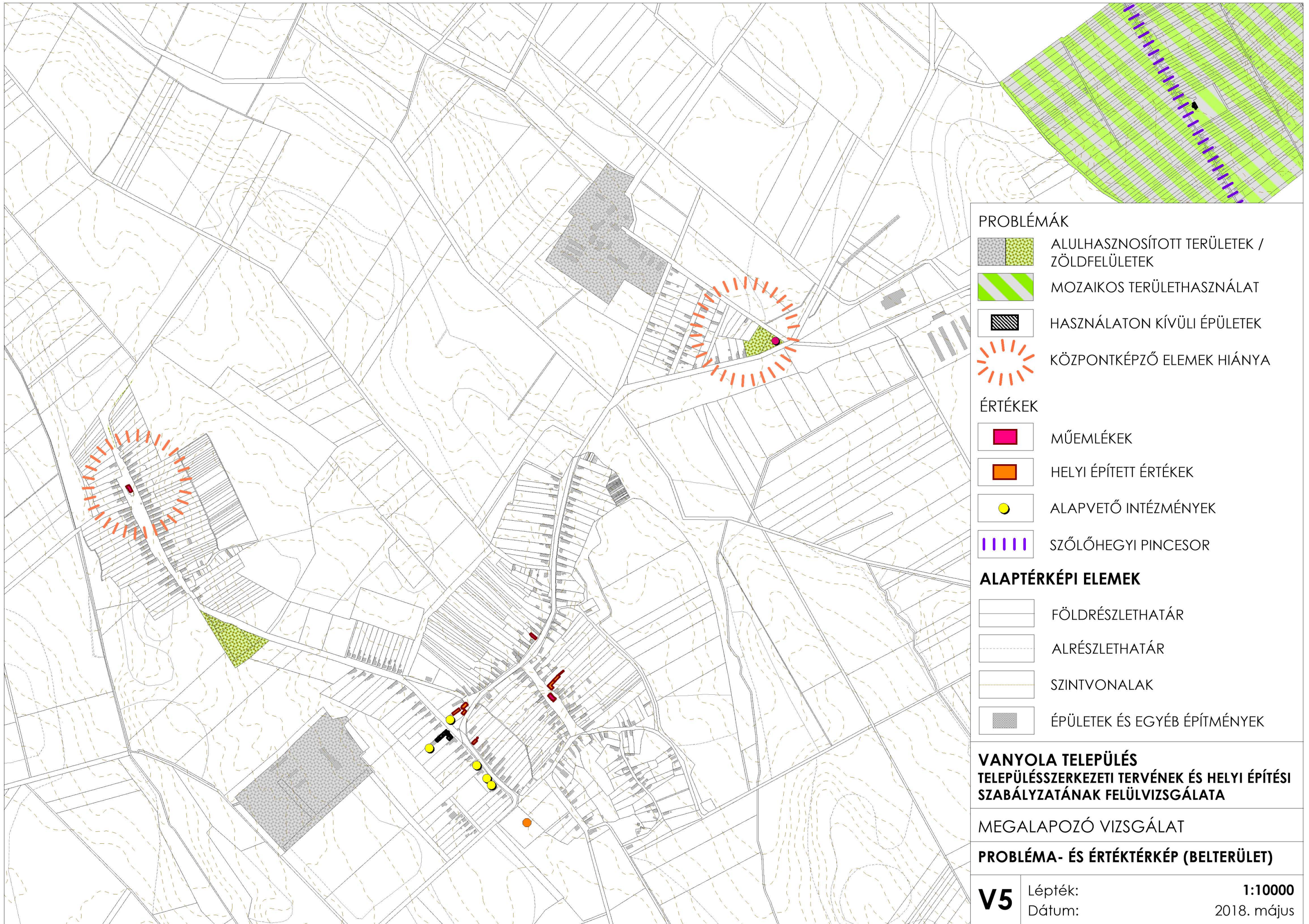
- FÖLDRÉSZLETHATÁR
- ALRÉSZLETHATÁR
- SZINTVONALAK
- ÉPÜLETEK ÉS EGYÉB ÉPÍTMÉNYEK

VANYOLA TELEPÜLÉS
TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉNEK ÉS HELYI ÉPÍTÉSI
SZABÁLYZATÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

BEÉPÍTÉSI MÉRTÉK VIZSGÁLATA (BELTERÜLET)

V4	Lépték: Dátum:	1:10000 2018. május
-----------	-------------------	------------------------

- PROBLÉMÁK**
- ALULHASZNOSÍTOTT TERÜLETEK / ZÖLDFELÜLETEK
  - MOZAIKOS TERÜLETHASZNÁLAT
  - HASZNÁLATON KÍVÜLI ÉPÜLETEK
  - KÖZPONTKÉPZŐ ELEMELK HIÁNYA
- ÉRTÉKEK**
- MŰEMLEKEK
  - HELYI ÉPÍTETT ÉRTÉKEK
  - ALAPVETŐ INTÉZMÉNYEK
  - SZŐLŐHEGYI PINCESOR
- ALAPTÉRKÉPI ELEMEK**
- FÖLDRÉSZLETHATÁR
  - ALRÉSZLETHATÁR
  - SZINTVONALAK
  - ÉPÜLETEK ÉS EGYÉB ÉPÍTMÉNYEK

VANYOLA TELEPÜLÉS
TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉNEK ÉS HELYI ÉPÍTÉSI
SZABÁLYZATÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

PROBLÉMA- ÉS ÉRTÉKTÉRKÉP (BELTERÜLET)

V5 Lépték: **1:10000**
 Dátum: 2018. május